

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

PRIJEDLOG

**Z A K O N
O USTANOVAMA SOCIJALNE ZAŠTITE
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

Sarajevo, maj 2022. godine

Z A K O N
O USTANOVAMA SOCIJALNE ZAŠTITE
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

I. OPŠTE ODREDBE

Član 1.
(Predmet Zakona)

Ovim zakonom uređuju se djelatnost i korisnici usluga ustanova socijalne zaštite Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija), osnovni i posebni standardi u pogledu obavljanja njihove propisane djelatnosti i zaštite prava smještenih korisnika, tijela upravljanja, nadzora i rukovođenja, finansiranje, nadzor nad radom, te druga pitanja od značaja za rad i funkcionisanje ustanova socijalne zaštite Federacije (u daljem tekstu: federalna ustanova socijalne zaštite).

Član 2.
(Rodno značenje izraza)

Izrazi koji se koriste u ovom zakonu, a koji imaju rodno značenje, bez obzira jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvataju na jednak način muški i ženski rod.

Član 3.
(Značenje pojedinih izraza)

Pojedini izrazi, u smislu ovog zakona, imaju sljedeće značenje:

- a) *Psihosocijalna podrška* je skup stručnih postupaka pružanja pomoći i podrške radi podsticanja razvoja kognitivnih, funkcionalnih, komunikacijskih ili socijalnih vještina korisnika;
- b) *Rehabilitacija* je proces sistematske, planske i organizovane stručne podrške s ciljem otklanjanja svih negativnih i štetnih djelovanja na pojedinca, uzrokovanih nepovoljnim životnim okolnostima ili njegovim specifičnim zdravstvenim, pravnim, socio-ekonomskim i drugim stanjima koja otežavaju njegovu potpunu reintegraciju i povratak u društvo;
- c) *Reintegracija* je skup stručnih postupaka i aktivnosti koje imaju za cilj potpuno uključivanje pojedinca u život kao punopravnog i ravnopravnog člana društvene zajednice nakon određenog razdoblja socijalne isključenosti bez obzira na njezin uzrok;
- d) *Resocijalizacija* je proces sistematske, planske i organizovane stručne podrške radi osposobljavanja pojedinca, a posebno maloljetnika, za poštivanje društvenih normi i pravila kako bi postao koristan član društvene zajednice;
- e) *Invaliditet* je specifično stanje lica obilježeno dugotrajnim fizičkim, duševnim, intelektualnim ili senzornim oštećenjima koja u interakciji s raznim preprekama otežavaju funkcionisanje lica u svim ili pojedinim segmentima njegovog života, te ometaju njegovo puno i efikasno uključivanje u društvo na ravnopravnom osnovu s drugim članovima toga društva;
- f) *Smetnje u intelektualnom razvoju* predstavljaju stanje usporenog ili nepotpunog razvoja uma, posebno karakterizirano oštećenjem sposobnosti koje se očituju za vrijeme razvoja lica i koje uzrokuje značajna ograničenja u njegovom intelektualnom i adaptivnom ponašanju izražena u pojmovnim (konceptualnim), socijalnim i praktičnim adaptivnim vještinama;

- g) *Zakonski zastupnik korisnika* je roditelj djeteta, odnosno lice koje je, u skladu s propisima iz oblasti porodično-pravne zaštite, nadležni centar za socijalni rad, odnosno opštinska služba kojoj su povjereni poslovi starateljstva (u daljem tekstu: organ starateljstva), postavio za staratelja licu koje se nalazi na smještaju u federalnoj ustanovi socijalne zaštite;
- h) *Individualni plan podrške korisniku koji boravi u ustanovi* (u daljem tekstu: individualni plan) je dokument koji izrađuju stručni zaposlenici federalne ustanove socijalne zaštite u saradnji s korisnikom, njegovim zakonskim zastupnikom i članovima njegove porodice, a koji sadrži planirane ciljeve, aktivnosti, indikatore, rokove i nositelje izvršenja aktivnosti kojima se ostvaruje stručna podrška u najboljem interesu korisnika za vrijeme njegovog boravka u federalnoj ustanovi socijalne zaštite, te način njegovog praćenja i preispitivanja.

Član 4. **(Ustanove socijalne zaštite Federacije)**

(1) Federalne ustanove socijalne zaštite su:

- a) "Ustanova za socijalno zbrinjavanje i zdravstvenu njegu - Bakovići";
- b) "Ustanova za socijalno zbrinjavanje i zdravstvenu njegu - Drin";
- c) "Ustanova za socijalno zbrinjavanje i zdravstvenu njegu - Ljubuški";
- d) "Ustanova za socijalno zbrinjavanje, zdravstvenu njegu, odgoj i obrazovanje - Pazarić" i
- e) "Ustanova za socijalno zbrinjavanje, odgoj i obrazovanje - Sarajevo".

(2) Federalne ustanove socijalne zaštite pravni su sljednici zavoda čija je prava i obaveze osnivača preuzeo Parlament Federacije Bosne i Hercegovine Zakonom o preuzimanju prava i obaveza osnivača nad ustanovama socijalne zaštite u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 31/08 i 27/12) i to:

- a) Federalna ustanova socijalne zaštite iz tačke a) stava (1) ovoga člana pravni je sljednik "Zavoda za zbrinjavanje mentalno invalidnih osoba - Bakovići";
- b) Federalna ustanova socijalne zaštite iz tačke b) stava (1) ovoga člana pravni je sljednik "Zavoda za zbrinjavanje mentalno invalidnih lica - Drin";
- c) Federalna ustanova socijalne zaštite iz tačke c) stava (1) ovoga člana pravni je sljednik "Ustanove iz djelokruga socijalne zaštite - Ljubuški";
- d) Federalna ustanova socijalne zaštite iz tačke d) stava (1) ovoga člana pravni je sljednik "Zavoda za zbrinjavanje mentalno invalidne djece i omladine - Pazarić" i
- e) Federalna ustanova socijalne zaštite iz tačke e) stava (1) ovoga člana pravni je sljednik "Zavoda za odgoj muške djece i omladine - Sarajevo".

(3) Osnivač federalnih ustanova socijalne zaštite je Parlament Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: osnivač).

(4) Federalne ustanove socijalne zaštite javne su ustanove koje imaju svojstvo pravnog lica i koje svoju djelatnost ostvaruju u skladu s ovim zakonom kroz socijalno zbrinjavanje i socijalnu podršku, zdravstvenu njegu, odgoj i obrazovanje s ciljem provođenja postupka kontinuiranog razvoja i pripreme korisnika za samostalan život u zajednici, uključujući i rehabilitaciju, reintegraciju i resocijalizaciju lica kojima je potrebna takva vrsta zaštite.

Član 5.
(Opšti akti federalne ustanove socijalne zaštite)

- (1) Osnovni opšti akt federalne ustanove socijalne zaštite su pravila federalne ustanove socijalne zaštite.
- (2) Federalna ustanova socijalne zaštite ima i druge opšte akte u skladu sa zakonom, kolektivnim ugovorom i pravilima federalne ustanove socijalne zaštite.
- (3) Na opšti akt iz stava (1) ovoga člana federalna ustanova socijalne zaštite dužna je pribaviti prethodnu saglasnost Vlade Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vlada Federacije).
- (4) O datoj saglasnosti iz stava (3) ovoga člana Vlada Federacije je dužna izvijestiti osnivača.
- (5) Druge opšte akte iz stava (2) ovoga člana federalna ustanova socijalne zaštite dužna je, bez obaveze pribavljanja prethodne saglasnosti, dostaviti na upoznavanje nadležnim federalnim ministarstvima u skladu s odredbama ovoga zakona.
- (6) Opšti akt iz stava (1) ovoga člana objavljuje se u "Službenim novinama Federacije BiH".

Član 6.
(Socijalno zbrinjavanje i socijalna podrška)

- (1) Socijalno zbrinjavanje, u smislu ovoga zakona, je institucionalno i organizovano zadovoljavanje osnovnih životnih potreba pojedinca u pogledu stanovanja, ishrane, održavanja lične higijene i slično uz obezbjeđenje adekvatnih materijalno-tehničkih i prostornih uslova za njezino optimalno izvršenje.
- (2) Usluga socijalnog zbrinjavanja iz stava (1) ovoga člana pruža se kao:
 - a) kontinuirani dugotrajni smještaj;
 - b) cjelodnevni ili poludnevni boravak;
 - c) povremeni smještaj ili
 - d) organizovano stanovanje u zajednici.
- (3) Socijalna podrška, u smislu ovoga zakona, je stručni rad koje se realizuje kroz stručni socijalni rad, psihosocijalnu podršku, te organizovanje radnih aktivnosti i radno-okupacionih terapija uz obezbjeđenje adekvatnih stručnih kadrovskih kapaciteta za njezino optimalno izvršenje, a sve u cilju rehabilitacije, reintegracije i resocijalizacije smještenih korisnika, kao i njihovog osposobljavanja za što samostalniji život.
- (4) Prema stepenu potrebne podrške korisniku, usluge socijalnog zbrinjavanja i socijalne podrške obezbjeđuju se kroz:
 - a) podršku I stepena za korisnika koji nema sposobnosti samostalno se brinuti o sebi i uključiti se u aktivnosti svakodnevnog života zbog čega mu je potrebna kontinuirana podrška;
 - b) podršku II stepena za korisnika koji se može brinuti o sebi i uključiti se u aktivnosti svakodnevnog života uz fizičko prisustvo i podršku drugog lica;

- c) podršku III stepena za korisnika koji se može brinuti o sebi i uključiti se u aktivnosti svakodnevnog života, ali mu je uslijed nedovoljno razvijenih znanja i vještina potreban nadzor i podrška drugih lica;
- d) podršku IV stepena za korisnika koji samostalno, odnosno uz poticanje i podsjećanje može obavljati sve životne aktivnosti.

(5) Federalni ministar rada i socijalne politike će propisati minimalne standarde, odnosno opšte i posebne uslove koje moraju ispunjavati federalne ustanove socijalne zaštite u pogledu prostora, opreme i kadra za pružanje usluge socijalnog zbrinjavanja i socijalne podrške, a prema djelatnosti federalnih ustanova socijalne zaštite za koju su registrovane.

Član 7. (Odgoj i obrazovanje)

(1) Odgoj, u smislu ovoga zakona, su institucionalne i organizovane odgojne aktivnosti usmjerene na sticanje osnovnih životnih vještina i navika, kao i na pripremu za život lica u skladu s njegovim mogućnostima.

(2) Obrazovanje, u smislu ovoga zakona, je institucionalno i organizovano pohađanje redovnih ili prilagođenih obrazovnih programa usmjerenih na očuvanje i razvoj intelektualnih kapaciteta djeteta kroz sticanje znanja i usvajanje društveno odgovornog ponašanja u skladu s njegovim mogućnostima.

(3) U skladu sa stručnom procjenom nadležnog stručnog tijela, dijete koje se nalazi na smještaju u federalnoj ustanovi socijalne zaštite uključuje se u redovne ili prilagođene obrazovne programe pri odgojno-obrazovnim ustanovama koje djeluju na području na kojemu federalna ustanova socijalne zaštite ima sjedište.

(4) Izuzetno, ukoliko to prema stručnoj procjeni nadležnog stručnog tijela nije moguće, dijete iz stava (3) ovoga člana uključuje se u programe osposobljavanja koje, u skladu s vrstom smještaja i stepenom potrebne podrške korisniku iz člana 6. ovoga zakona, organizuje i sprovodi federalna ustanova socijalne zaštite.

(5) Nadležno tijelo iz st. (3) i (4) ovoga člana su stručna tijela iz kantona u kojima smješteno dijete ima prebivalište, a koja vrše stručnu procjenu djeteta prema Međunarodnoj klasifikaciji funkcionisanja, onesposobljenosti i zdravlja Svjetske zdravstvene organizacije (MKF).

(6) Programe osposobljavanja iz stava (4) ovoga člana sačinjava federalna ustanova socijalne zaštite u roku od šest mjeseci od dana dobivanja rješenja o ispunjavanju uslova za obavljanje osnovne djelatnosti.

(7) Sačinjeni programi osposobljavanja dostavljaju se na odobrenje kantonalnom ministarstvu nadležnom za odgoj i obrazovanje s područja na kojemu federalna ustanova socijalne zaštite ima sjedište.

(8) Sredstva za uključivanje u redovne ili prilagođene obrazovne programe pri odgojno-obrazovnim ustanovama, kao i za organizovanje i provođenje programa iz stava (4) ovoga člana obezbjeđuju se u budžetu Federacije na poziciji Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke.

(9) Kantonalni ministar nadležan za odgoj i obrazovanje s područja na kojemu federalna ustanova socijalne zaštite ima sjedište će, u saradnji s Federalnim ministarstvom obrazovanja i nauke,

propisati minimalne standarde, odnosno opšte i posebne uslove koje moraju ispunjavati federalne ustanove socijalne zaštite u pogledu prostora, opreme i kadra za provođenje programa osposobljavanja iz stava (4) ovoga člana, a prema djelatnosti federalnih ustanova socijalne zaštite za koju su registrovane.

Član 8. (Zdravstvena njega)

(1) Zdravstvena njega, u smislu ovoga zakona, je skup stručnih medicinsko-tehničkih i terapijskih postupaka, mjera i aktivnosti usmjerenih na praćenje opšteg zdravstvenog stanja, odnosno posmatranje i evidentiranje opšteg izgleda, funkcionalnosti, promjena ponašanja i drugih pokazatelja zdravstvenih poteškoća smještenih korisnika s ciljem obezbjeđenja zaštite njihovog zdravlja, kao i njihovog fizičkog i duševnog oporavka s posebnim naglaskom na ishranu, održavanje lične higijene, podjelu i kontrolu uzimanja propisane terapije, provođenje zdravstvenog odgoja, te savjetodavni rad i podrška korisniku i članovima njegove porodice.

(2) Prilikom pružanja zdravstvene njege i zadovoljavanja higijenskih potreba smještenih korisnika vodit će se računa o njihovom reproduktivnom zdravlju i specifičnim potrebama u skladu s njihovim spolom.

(3) U skladu s vrstom smještaja i stepenom potrebne podrške korisniku iz člana 6. ovoga zakona, federalne ustanove socijalne zaštite dužne su, putem unutrašnje organizacije, obezbijediti smještenim korisnicima zdravstvenu njegu iz stava (2) ovoga člana.

(4) Federalni ministar zdravstva će propisati minimalne standarde, odnosno opšte i posebne uslove koje moraju ispunjavati federalne ustanove socijalne zaštite u pogledu prostora, opreme i kadra za pružanje usluge zdravstvene njege, a prema djelatnosti federalnih ustanova socijalne zaštite za koju su registrovane.

Član 9. (Zdravstvena zaštita)

(1) Zdravstvena zaštita, u smislu ovoga zakona, obavlja se u skladu s propisima o zdravstvenoj zaštiti i propisima o zdravstvenom osiguranju, te obuhvata pružanje usluga i provođenje aktivnosti za očuvanje i unapređenje zdravlja, sprečavanje i rano otkrivanje bolesti, kao i blagovremeno liječenje i rehabilitaciju.

(2) Federalne ustanove socijalne zaštite dužne su svojim korisnicima omogućiti i organizovati pristup primarnoj zdravstvenoj zaštiti, i to putem ugovaranja s nadležnim domom zdravlja, odnosno privatnim zdravstvenim radnikom i nadležnim zavodom zdravstvenog osiguranja.

(3) Za korisnike federalnih ustanova socijalne zaštite čije prebivalište nije u mjestu sjedišta ovih ustanova, primarna zdravstvena zaštita se organizuje u skladu s pojedinačnim ugovorima doma zdravlja koji se nalazi u mjestu sjedišta federalne ustanove socijalne zaštite i nadležnih zavoda zdravstvenog osiguranja kantona.

(4) Federalne ustanove socijalne zaštite dužne su svojim korisnicima organizovati sekundarnu i tercijarnu zdravstvenu zaštitu, i to putem ugovaranja s nadležnim zavodom zdravstvenog osiguranja za specijalističke usluge u zdravstvenim ustanovama.

(5) Ugovaranja iz st. (3) i (4) ovoga člana federalne ustanove socijalne zaštite provode u skladu s propisima o zdravstvenom osiguranju i propisima o javnim nabavkama.

Član 10. (Zavodska mjera upućivanja u odgojnu ustanovu)

(1) Zavodska mjera upućivanja u odgojnu ustanovu izriče se maloljetniku prema kojemu treba poduzeti trajnije i intenzivnije mjere odgoja ili liječenja uz njegovo potpuno odvajanje iz dotadašnje sredine u skladu s odredbama propisa o zaštiti i postupanju s djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku.

(2) Federalni ministar pravde će propisati minimalne standarde, odnosno opšte i posebne uslove koje moraju ispunjavati federalne ustanove socijalne zaštite u pogledu prostora, opreme i kadra za provođenje zavodske mjere upućivanja u odgojnu ustanovu, a prema djelatnosti federalnih ustanova socijalne zaštite za koju su registrovane.

Član 11. (Dijagnostičko-opservacijski tretman)

(1) Dijagnostičko-opservacijski tretman u smislu ovoga zakona podrazumijeva poseban stručni postupak pomoću kojega se vrši utvrđivanje i procjena etiologije i intenziteta poremećaja u ponašanju kod lica koje je upućeno na dijagnostičku obradu s ciljem određivanja daljeg adekvatnog tretmana usmjerenog prema suzbijanju takvog ponašanja kroz njegovu resocijalizaciju, rehabilitaciju i reintegraciju.

(2) Federalni ministar zdravstva će propisati minimalne standarde, odnosno opšte i posebne uslove koje moraju ispunjavati federalne ustanove socijalne zaštite u pogledu prostora, opreme i kadra za pružanje usluge dijagnostičko-opservacijskog tretmana, a prema djelatnosti federalnih ustanova socijalne zaštite za koju su registrovane.

Član 12. (Individualni plan)

(1) Zavisno od utvrđenih potreba korisnika, stručni radnici federalnih ustanova socijalne zaštite dužni su za svakog pojedinog korisnika sačiniti individualni plan kojim se, pored elemenata navedenih u članu 3. tačka g) ovoga zakona, utvrđuju sve aktivnosti i mjere neophodne za optimalno pružanje usluga socijalnog zbrinjavanja i socijalne podrške, zdravstvene njege, te odgoja i obrazovanja.

(2) Federalni ministar rada i socijalne politike će propisati formu i sadržaj individualnog plana iz stava (1) ovoga člana.

II. DJELATNOST I KORISNICI FEDERALNIH USTANOVA SOCIJALNE ZAŠTITE

Član 13. (Ustanova za socijalno zbrinjavanje i zdravstvenu njegu - Bakovići)

(1) Osnovna djelatnost Ustanove za socijalno zbrinjavanje i zdravstvenu njegu - Bakovići je pružanje usluge socijalnog zbrinjavanja i socijalne podrške, kao i zdravstvene njege smještenim

licima s ciljem njihovog osposobljavanja za samostalan život i rad prema njihovim mogućnostima i sklonostima.

(2) Korisnici usluga Ustanove iz stava (1) ovoga člana su odrasla lica s invaliditetom kojima je utvrđeno da su u stanju socijalne potrebe prema propisima iz oblasti socijalne zaštite, i to:

- a) lica s trajnim fizičkim oštećenjima ili trajnim smetnjama u fizičkom razvoju;
- b) lica sa smetnjama u intelektualnom razvoju umjerenog, težeg i teškog stepena;
- c) lica s duševnim smetnjama i
- d) lica s kombinovanim smetnjama.

(3) Sjedište Ustanove iz stava (1) ovoga člana je u Fojnici.

Član 14.

(Ustanova za socijalno zbrinjavanje i zdravstvenu njegu - Drin)

(1) Osnovna djelatnost Ustanove za socijalno zbrinjavanje i zdravstvenu njegu - Drin je pružanje usluge socijalnog zbrinjavanja i socijalne podrške, kao i zdravstvene njege smještenim licima s ciljem njihovog osposobljavanja za samostalan život i rad prema njihovim mogućnostima i sklonostima.

(2) Korisnici usluga Ustanove iz stava (1) ovoga člana su odrasla lica s invaliditetom kojima je utvrđeno da su u stanju socijalne potrebe prema propisima iz oblasti socijalne zaštite, i to:

- a) lica s trajnim fizičkim oštećenjima ili trajnim smetnjama u fizičkom razvoju;
- b) lica sa smetnjama u intelektualnom razvoju umjerenog, težeg i teškog stepena;
- c) lica s duševnim smetnjama i
- d) lica s kombinovanim smetnjama.

(3) Sjedište Ustanove iz stava (1) ovoga člana je u Fojnici.

Član 15.

(Ustanova za socijalno zbrinjavanje i zdravstvenu njegu - Ljubuški)

(1) Osnovna djelatnost Ustanove za socijalno zbrinjavanje i zdravstvenu njegu - Ljubuški je pružanje usluge socijalnog zbrinjavanja i socijalne podrške, kao i zdravstvene njege smještenim licima s ciljem očuvanja njihovih sposobnosti.

(2) Korisnici usluga Ustanove iz stava (1) ovoga člana su lica preko 65 godina starosti.

(3) Izuzetno od stava (2) ovoga člana korisnici usluga Ustanove iz stava (1) ovoga člana mogu biti i lica starija od 55 godina starosti kojima je zbog teško narušenog zdravstvenog stanja potreban ovaj vid smještaja jer se ne mogu samostalno brinuti o sebi.

(3) Sjedište Ustanove iz stava (1) ovoga člana je u Ljubuškom.

Član 16.

(Ustanova za socijalno zbrinjavanje, zdravstvenu njegu, odgoj i obrazovanje - Pazarić)

(1) Osnovna djelatnost Ustanove za socijalno zbrinjavanje, zdravstvenu njegu, odgoj i obrazovanje - Pazarić je pružanje usluga socijalnog zbrinjavanja i socijalne podrške, zdravstvene

njege, kao i odgoja i obrazovanja smještenim licima s ciljem njihovog osposobljavanja za samostalan život i rad prema njihovim mogućnostima i sklonostima.

(2) Korisnici usluga Ustanove iz stava (1) ovoga člana su lica s invaliditetom do 30 godina života kojima je utvrđeno da su u stanju socijalne potrebe prema propisima iz oblasti socijalne zaštite, i to:

- a) lica s trajnim fizičkim oštećenjima ili trajnim smetnjama u fizičkom razvoju;
- b) lica sa smetnjama u intelektualnom razvoju umjerenog, težeg i teškog stepena;
- c) lica s duševnim smetnjama;
- d) lica s kombinovanim smetnjama i
- e) djeca sa smetnjama u intelektualnom razvoju lakog stepena kojima je dijagnostikovano poremećaj u ponašanju i osjećajima koji se pojavljuju u djetinjstvu i u adolescenciji.

(3) Sjedište Ustanove iz stava (1) ovoga člana je u Pazariću.

Član 17.

(Ustanova za socijalno zbrinjavanje, odgoj i obrazovanje - Sarajevo)

(1) Djelatnost Ustanove za socijalno zbrinjavanje, odgoj i obrazovanje - Sarajevo je pružanje usluge socijalnog zbrinjavanja i zaštite, odgoja i obrazovanja, te provođenje zavodske mjere upućivanja u odgojnu ustanovu, postupak dijagnostičko-opservacijskog tretmana i privremeni smještaj po odluci suda tokom trajanja postupka.

(2) Korisnici usluga Ustanove iz stava (1) ovoga člana su:

- a) odgojno zanemarena i zapuštena djeca;
- b) djeca i maloljetnici u sukobu sa zakonom koji su upućeni na smještaj na osnovu odluke suda ili organa starateljstva i
- c) djeca kojima je dijagnostikovano poremećaj u ponašanju i osjećajima koji se pojavljuju u djetinjstvu i u adolescenciji.

(3) Djelatnost iz stava (1) ovoga člana odnosi se i na punoljetna lica do navršene 23. godine života koja su upućena na smještaj na osnovu odluke suda.

(4) Sjedište Ustanove iz stava (1) ovoga člana je u Sarajevu.

Član 18.

(Pružanje drugih usluga i bavljenje dopunskom djelatnošću)

(1) Pored bavljenja osnovnom djelatnošću, odnosno pružanja usluga zbog kojih su osnovane, federalne ustanove socijalne zaštite mogu pružati i druge socijalne usluge u skladu s uslovima za pružanje drugih socijalnih usluga.

(2) Federalne ustanove socijalne zaštite se mogu, u skladu sa zakonom, pored osnovne djelatnosti, baviti dopunskom privrednom i drugim djelatnostima (proizvodnja i prodaja hrane na vlastitim farmama, proizvodnja i prodaja određenih proizvoda u vlastitim radionicama i drugo).

(3) Prihodi ostvareni bavljenjem djelatnošću iz stava (2) ovoga člana koriste se isključivo za nabavku sredstava i materijala neophodnih za dalje bavljenje istom, kao i za novčane nagrade

korisnicima koji su u sklopu radno-okupacionog tretmana uključeni u obavljanje navedene djelatnosti.

(4) Imajući u vidu osnovnu svrhu bavljenja dopunskom djelatnošću, prihodi iz stava (3) ovoga člana izuzimaju se od obaveze plaćanja poreza kao i drugih obaveza koje nastanu obavljanjem ove djelatnosti.

III. OSNOVNI I POSEBNI STANDARDI U POGLEDU OBAVLJANJA PROPISANE DJELATNOSTI

Član 19. (Načelo efikasnosti i održivosti)

Obavljanje svoje propisane djelatnosti federalne ustanove socijalne zaštite vrše na način koji obezbjeđuje postizanje najboljih mogućih rezultata u odnosu na potrebe smještenih korisnika i raspoloživa finansijska sredstva.

Član 20. (Načelo javnosti i transparentnosti)

Pri obavljanju svoje propisane djelatnosti federalne ustanove socijalne zaštite obezbjeđuju transparentan rad i slobodan pristup informacijama od javnog značaja i drugim informacijama u skladu s važećim propisima o slobodnom pristupu informacijama u Federaciji.

Član 21. (Postupak utvrđivanja ispunjenosti uslova za obavljanje djelatnosti)

Postupak i način utvrđivanja ispunjenosti uslova za obavljanje djelatnosti propisat će federalni ministar rada i socijalne politike uz prethodno pribavljenu saglasnost federalnog ministra zdravstva, federalnog ministra obrazovanja i nauke i federalnog ministra pravde.

Član 22. (Primjena i nabavka lijekova)

(1) Primjena lijekova, u smislu ovoga zakona, u federalnim ustanovama socijalne zaštite podrazumijeva davanje lijekova koji su neophodni za prevenciju i tretman korisnika.

(2) Primjena lijekova mora se obavljati u skladu s dobrom apotekarskom praksom.

(3) Federalne ustanove socijalne zaštite nabavku lijekova vrše putem javnih nabavki u skladu s propisima o javnim nabavkama, kao i propisima o apotekarskoj djelatnosti.

(4) Za primjenu lijekova u federalnim ustanovama socijalne zaštite u stručnom su smislu odgovorni magistar farmacije apoteke preko koje se vrši nabavka lijekova, kao i zdravstveni radnici koji daju lijekove korisnicima u federalnoj ustanovi socijalne zaštite.

(5) Federalni ministar zdravstva donosi pravilnik o uslovima u pogledu prostora, opreme i kadra za čuvanje i primjenu lijekova koji se upotrebljavaju u federalnim ustanovama socijalne zaštite.

IV. NAČELA ZAŠTITE I PRAVA SMJEŠTENIH KORISNIKA

Član 23.

(Načelo humanizma i poštivanja osnovnih ljudskih prava i sloboda)

U obavljanju svoje propisane djelatnosti, federalne ustanove socijalne zaštite, odnosno njihovi zaposlenici dužni su se pridržavati načela humanizma, te poštivati ljudsko dostojanstvo smještenog lica na način da mu se pruža sveobuhvatna zaštita i podrška uz uvažavanje njegovog fizičkog, spolnog, ekonomskog i duševnog digniteta i integriteta, kao i njegovih moralnih, kulturnih i vjerskih uvjerenja, u skladu s osnovnim ljudskim pravima i slobodama.

Član 24.

(Načelo uključenosti)

Prilikom planiranja i provođenja aktivnosti koje se odnose na njegov boravak u federalnim ustanovama socijalne zaštite, smještenom se licu obavezno obezbjeđuje aktivna uključenost u proces odlučivanja u skladu s njegovim stvarnim mogućnostima i sposobnostima.

Član 25.

(Načelo najboljeg interesa)

U obavljanju svoje propisane djelatnosti, federalne ustanove socijalne zaštite, odnosno njihovi zaposlenici dužni su djelovati u najboljem interesu smještenog lica, a posebno u postupcima inicijalne stručne procjene, izrade individualnih planova i preispitivanja potrebe njegovog daljeg zadržavanja na smještaju.

Član 26.

(Zabrana diskriminacije)

U obavljanju svoje propisane djelatnosti, federalne ustanove socijalne zaštite, odnosno njihovi zaposlenici dužni su obezbijediti ravnopravan tretman svim smještenim licima bez obzira na njihove razlike u rasi, boji kože, spolu, jeziku, političkom i nacionalnom opredjeljenju, socijalnom porijeklu, spolnoj orijentaciji, rodnom identitetu i spolnim karakteristikama, starosti, imovini, mjestu rođenja, mjestu prebivališta/boravišta, prirodi socijalne ugroženosti, invaliditeta ili bilo kojem drugom statusu.

Član 27.

(Zabrana prisile)

(1) U obavljanju njihove propisane djelatnosti, federalnim ustanovama socijalne zaštite, odnosno njihovim zaposlenicima zabranjuje se bilo koji oblik ili akt prisile prema smještenim licima, osim u slučajevima i na način propisan ovim zakonom i propisima o zaštiti i postupanju s djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku.

(2) Zabranjuje se federalnim ustanovama socijalne zaštite prijem i zadržavanje lica protivno njegovoj iskazanoj volji s izuzetkom lica koja su upućena na smještaj u skladu s odredbama propisa o zaštiti i postupanju s djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku.

(3) S ciljem obezbjeđenja dosljedne primjene stava (2) ovoga člana federalne ustanove socijalne zaštite dužne su obezbijediti pisani pristanak lica koje se upućuje na smještaj, odnosno njegovog

zakonskog zastupnika ukoliko je kroz postupak sudskog odlučivanja utvrđeno da lice nije sposobno iskazati svoju volju, odnosno shvatiti posljedice svoje odluke.

Član 28. (Zabrana zlostavljanja)

(1) U obavljanju njihove propisane djelatnosti, federalnim ustanovama socijalne zaštite, odnosno njihovim zaposlenicima zabranjuje se bilo koji oblik fizičkog, emocionalnog ili seksualnog zlostavljanja korisnika, njihovo iskorištavanje, zloropotreba povjerenja ili moći, zanemarivanje adekvatnog zadovoljavanja njihovih egzistencijalnih potreba, kao i svako drugo djelovanje koje može ugroziti život ili narušiti zdravlje smještenih korisnika, uključujući i zanemarivanje njihovih fizičkih, psihosocijalnih, duhovnih ili razvojnih potreba.

(2) Svi zaposlenici federalnih ustanova socijalne zaštite imaju obavezu brinuti se da korisnici ne budu zlostavljani, te su dužni svaku vrstu zlostavljanja prijaviti odgovornom licu federalne ustanove socijalne zaštite, nadležnom organu starateljstva i nadležnim istražnim organima.

(3) Federalne ustanove socijalne zaštite dužne su kontinuirano poduzimati mjere u cilju prevencije i sprečavanja zlostavljanja korisnika kako od strane zaposlenika, tako i od strane drugih korisnika, što uključuje i izradu internih procedura prijavljivanja i postupanja po zaprimljenim prijavama.

(4) Federalne ustanove socijalne zaštite imaju obavezu, putem stručnog kadra ili zdravstvenih radnika, na razumljiv i pristupačan način upoznati i educirati korisnike o prepoznavanju, izbjegavanju i prijavljivanju nasilja.

Član 29. (Pravo na informisanost)

U obavljanju svoje propisane djelatnosti, federalne ustanove socijalne zaštite, odnosno njihovi zaposlenici dužni su smještenom licu, kao i njegovom zakonskom zastupniku, obezbijediti pravo na informisanost o razlozima zbog kojih je smješten u ustanovu, njegovom socio-zdravstvenom stanju, stručnim tretmanima u koje je uključen i njihovim očekivanim rezultatima s ciljem povećanja stepena njegovog razumijevanja vlastite situacije i pružanja podrške da, u skladu sa svojim stvarnim mogućnostima i sposobnostima, donosi odluke koje se tiču njegova života.

Član 30. (Pravo na sudjelovanje u donošenju odluka)

U obavljanju svoje propisane djelatnosti, federalne ustanove socijalne zaštite, odnosno njihovi zaposlenici dužni su smještenom licu, u skladu s njegovim stvarnim mogućnostima i sposobnostima, obezbijediti pravo na sudjelovanje u donošenju odluka koje na bilo koji način utiču na uslove i način boravka u tim ustanovama.

Član 31. (Pravo na slobodan izbor usluga)

U obavljanju svoje propisane djelatnosti, federalne ustanove socijalne zaštite, odnosno njihovi zaposlenici dužni su smještenom licu, u skladu s njegovim stvarnim mogućnostima i sposobnostima, obezbijediti pravo na slobodan izbor usluga i stručnih tretmana koji se pružaju u tim ustanovama, kao i raspoloživih aktivnosti u koje bi to lice moglo biti uključeno.

Član 32.
(Pravo na privatnost i povjerljivost ličnih podataka)

(1) U obavljanju svoje propisane djelatnosti, federalne ustanove socijalne zaštite, odnosno njihovi zaposlenici dužni su poštivati pravo na privatnost i povjerljivost ličnih podataka smještenih lica uz poduzimanje svih tehničkih i organizacionih mjera na zaštiti podataka koji se odnose na identitet smještenih lica i zaštitu ličnih podataka.

(2) U povjerljive podatke iz stava (1) ovoga člana ubrajaju se:

- a) podatak da korisnik koristi uslugu;
- b) vrsta prava ili usluge pružene pojedinom korisniku;
- c) ime, adresa i drugi lični i identifikacijski podaci o korisniku;
- d) podaci koji se nalaze u zahtjevu korisnika;
- e) informacije koje sam korisnik saopštava o sebi;
- f) informacije koje druga lica saopštavaju o korisniku;
- g) podaci dobijeni u vezi korisnika tokom pružanja usluge;
- h) procjene, nalazi, profesionalni stav ili mišljenje pružatelja usluge o korisniku;
- i) podaci koji se nalaze u izvještajima zdravstvenih ustanova za korisnika;
- j) informacije o korisniku kao što su: fotografije korisnika, crteži napravljeni od strane korisnika tokom procesa pružanja usluge, svojeručno pisane izjave ili komentari i primjedbe korisnika, pisane bilješke pružatelja usluge ili korisnika, audio i video snimci sačinjeni u vezi s korištenjem usluge i drugo;
- k) sadržaj prepiske s drugim ustanovama ili organizacijama, ukoliko ta prepiska sadrži informacije o korisniku ili drugim licima koja su s njim povezana.

Član 33.
(Pravo na održavanje porodičnih i drugih društvenih veza)

Korisnici federalnih ustanova socijalne zaštite za vrijeme svoga boravka u ustanovi imaju pravo na nesmetan kontakt s članovima porodice i drugim njima značajnim osobama, što podrazumijeva i njihovo pravo da posjećuju svoje porodice i prijatelje, kao i pravo da budu posjećeni od strane istih na način utvrđen opštim aktima federalne ustanove socijalne zaštite.

Član 34.
(Pravo na pritužbu)

(1) U obavljanju svoje propisane djelatnosti, federalne ustanove socijalne zaštite, odnosno njihovi zaposlenici dužni su smještenom licu, kao i njegovom zakonskom zastupniku, obezbijediti pravo na pritužbu u pogledu uslova boravka, načina zadovoljavanja njegovih potreba, postupanja od strane zaposlenika ili drugih korisnika, aktivnosti ili stručnih tretmana u koje je uključen kao i ostalih situacija i pojava koje na bilo koji način utječu na njegov život u ustanovi.

(2) Federalne ustanove socijalne zaštite donose opšti akt kojim utvrđuju način podnošenja i postupanja po pritužbama, kao i način očitovanja na podnesene pritužbe.

(3) Po pritužbi podnesenoj u skladu s opštim aktom iz stava (2) ovoga člana postupa se hitno.

Član 35.
(Evidencije i izvještaji o licima na smještaju)

(1) Federalne ustanove socijalne zaštite dužne su uspostaviti i voditi evidencije o korisnicima koji se kod njih nalaze na smještaju.

(2) Evidencije iz stava (1) ovoga člana federalne ustanove socijalne zaštite vode u elektronskom i pisanom obliku uz poduzimanje svih tehničkih i organizacionih mjera na zaštiti podataka koji se odnose na identitet smještenih lica i zaštitu ličnih podataka.

(3) Sadržaj i način vođenja evidencija iz stava (1) ovoga člana propisuje federalni ministar rada i socijalne politike.

(4) Federalne ustanove socijalne zaštite dužne su jednom godišnje, a po potrebi i češće, izvještavati nadležni organ starateljstva o sveukupnom stanju korisnika, te o utrošku sredstava koja korisnik prima na ime zadovoljavanja vlastitih potreba, kao i o dinamici priliva sredstava za njegov smještaj.

Član 36.
(Posebni standardi i kriteriji za individualnu procjenu korisnika)

(1) Federalni ministar rada i socijalne politike će, u konsultacijama s federalnim ministrom zdravstva, federalnim ministrom obrazovanja i nauke i federalnim ministrom pravde, propisati posebne standarde i kriterije za individualnu procjenu korisnika pri prijemu na smještaj u federalne ustanove socijalne zaštite, kao i standarde za procjenu potrebe njihovog daljeg zadržavanja na smještaju.

(2) Propisom iz stava (1) ovoga člana utvrdit će se standardi i kriteriji za individualnu procjenu opšteg zdravstvenog stanja, duševnog stanja i ponašanja, socijalnog i svakodnevnog funkcionisanja korisnika, socijalnih i zdravstvenih potreba korisnika, raspoloživih i dostupnih resursa u zajednici korisnika, kao i opšti okviri u pogledu programa pripreme korisnika za samostalno funkcionisanje u lokalnoj zajednici, odnosno za druge oblike institucionalne ili vaninstitucionalne zaštite.

Član 37.
(Uskraćivanje prijema na smještaj)

(1) Federalne ustanove socijalne zaštite dužne su uskratiti prijem na smještaj, i to:

- a) ukoliko se zahtijeva smještaj za lice koje, u skladu s odredbama ovoga zakona, odnosno njihovoj registrovanoj djelatnosti, nije u kategoriji korisnika usluga smještaja u federalnim ustanovama socijalne zaštite;
- b) ukoliko federalne ustanove socijalne zaštite ne ispunjavaju prostorne, tehničke ili kadrovske uslove za zbrinjavanje lica za koje se traži smještaj;
- c) ukoliko lice za koje se traži smještaj svojim agresivnim ponašanjem ili bolešću od koje boluje može ugroziti zdravstveno stanje i bezbjednost drugih korisnika.

(2) Pored okolnosti navedenih u stavu (1) ovoga člana, federalne ustanove socijalne zaštite mogu uskratiti prijem na smještaj ukoliko nadležne institucije ne ispunjavaju svoju obavezu plaćanja troškova smještaja, kao i drugih troškova na način i u visini utvrđenim ovim zakonom, odnosno

aktima donesenim na osnovu njega ili ukoliko nadležne institucije imaju neizmirena dugovanja preko tri mjeseca za svoje ranije smještene korisnike.

(3) Na uskraćeni smještaj može se podnijeti pisani prigovor direktoru federalne ustanove socijalne zaštite u roku od osam dana od dana prijema obavijesti o uskraćivanju prijema na smještaj.

(4) Direktor je obavezan očitovati se na prigovor pisanim putem u roku od 15 dana od dana prijema prigovora.

Član 38. (Prioritetni smještaj)

(1) Korisnik usluga koji je na smještaj upućen od strane nadležnoga organa starateljstva, prima se na smještaj u federalne ustanove socijalne zaštite prioriteta u odnosu na druge podnosiocje zahtjeva za smještaj.

(2) U slučaju kada se zahtjevu za smještaj korisnika iz stava (1) ovoga člana ne može odmah udovoljiti zbog potpunosti smještajnih kapaciteta, formira se Lista zahtjeva za smještaj (u daljem tekstu: Lista zahtjeva).

(3) Listu zahtjeva utvrđuje direktor federalne ustanove socijalne zaštite na prijedlog stručnog tima pri čemu se prioriteta na istoj određuju prema kriterijima hronološkog slijeda podnesenih zahtjeva, kao i socio-ekonomske, zdravstvene i druge ugroženosti korisnika, odnosno ugroženosti sredine u kojoj korisnik živi.

(4) Lista zahtjeva vodi se u elektronskom obliku i sadrži:

- a) redni broj zahtjeva koji označava redoslijed prioriteta za smještaj;
- b) datum prijema zahtjeva;
- c) ime i prezime, spol, godinu rođenja, JMB i adresu korisnika iz stava (1) ovoga člana;
- d) napomene u pogledu bitnih promjena nakon podnošenja zahtjeva za korisnika iz stava (1) ovoga člana.

(5) Korisnik iz stava (1) ovoga člana, njegov zakonski zastupnik ili član njegove uže porodice, te obaveznik plaćanja imaju pravo uvida u Listu zahtjeva.

(6) Na utvrđeni redoslijed na Listi zahtjeva lice iz stava (4) ovoga člana može podnijeti pisani prigovor direktoru federalne ustanove socijalne zaštite u roku od osam dana od dana uvida u Listu zahtjeva.

(7) Direktor je obavezan očitovati se na prigovor pisanim putem u roku od 15 dana od dana prijema prigovora.

Član 39. (Dopuštene mjere fizičkog ograničavanja)

(1) Pod dopuštenim mjerama fizičkog ograničavanja, u smislu ovoga zakona, podrazumijeva se privremeno ograničavanje kretanja i djelovanja lica sa smetnjama u intelektualnom razvoju, koje je smješteno u federalnu ustanovu socijalne zaštite.

(2) Mjera fizičkog ograničavanja iz stava (1) ovoga člana primjenjuje se samo izuzetno ukoliko je to jedino sredstvo kojim se može otkloniti neposredna opasnost koja proizlazi iz ponašanja lica, odnosno visoki stepen rizika od fizičkog povređivanja samog lica sa smetnjama u intelektualnom razvoju ili nekog drugog lica u federalnoj ustanovi socijalne zaštite.

(3) Mjera fizičkog ograničavanja primjenit će se samo u mjeri i na način prijeko potreban da se otkloni opasnost iz stava (2) ovoga člana.

(4) Mjera fizičkog ograničavanja smije trajati samo onoliko koliko je to nužno za otklanjanje opasnosti iz stava (2) ovoga člana.

(5) Mjera fizičkog ograničavanja može se primijeniti tek nakon što se neprisilnim mjerama nije otklonila opasnost iz stava (2) ovoga člana.

Član 40.

(Primjena mjere fizičkog ograničavanja lica sa smetnjama u intelektualnom razvoju)

(1) Odluku o primjeni mjere fizičkog ograničavanja lica sa smetnjama u intelektualnom razvoju donosi psihijatar koji i nadzire njezinu primjenu.

(2) U slučaju da zbog izuzetne hitnosti nije moguće čekati donošenje odluke iz stava (1) ovoga člana od strane psihijatra, tada istu može donijeti i prisutni zdravstveni radnik uz konsultaciju s psihijatrom koji će, u što kraćem roku i bez odlaganja, pregledati lice sa smetnjama u intelektualnom razvoju i odlučiti o daljem produženju ili ukidanju te odluke.

Član 41.

(Praćenje primjene mjera fizičkog ograničavanja)

(1) Federalni ministar zdravstva će donijeti propis o primjeni mjere fizičkog ograničavanja lica sa smetnjama u intelektualnom razvoju, uključujući jasno definisane situacije u kojima se ove mjere poduzimaju, uslove stručnog kadra, način odlučivanja o mjeri fizičkog ograničavanja, rokove za donošenje odluke o primjeni mjere i njezinom trajanju, metode i evidenciju, te način praćenja ove mjere.

(2) Federalne ustanove socijalne zaštite obavezne su obezbijediti da stručno osoblje stalno prati stanje smještenih lica sa smetnjama u intelektualnom razvoju prema kojima se primjenjuju mjere prisile.

Član 42.

(Mjere fizičkog ograničavanja lica s težim duševnim smetnjama)

(1) Zabranjena je primjena mjere fizičkog ograničavanja lica s težim duševnim smetnjama koja se nalaze na smještaju u federalnim ustanovama socijalne zaštite, osim u situacijama kada odgovorno lice procijeni da postoji neposredna opasnost da će korisnik svojim ponašanjem ugroziti svoj ili život drugog lica ili otuđiti, uništiti ili teže oštetiti imovinu veće vrijednosti.

(2) Izuzetna primjena mjere fizičkog ograničavanja lica s težim duševnim smetnjama utvrđena u stavu (1) ovoga člana, primjenit će se samo u mjeri i na način koji je neophodan da se otkloni neposredna opasnost izazvana napadom tog lica i trajat će samo dok je nužno da se ostvari svrha iz stava (1) ovoga člana.

(3) Ukoliko u situacijama iz stava (1) prisutno osoblje nije u mogućnosti adekvatno odgovoriti na ovakvo korisnikovo ponašanje, odgovorno je lice dužno zatražiti pomoć službenika nadležnog ministarstva unutrašnjih poslova.

(4) Službena lica nadležnog kantonalnog ministarstva unutrašnjih poslova dužna su, u skladu s propisima o zaštiti duševnog zdravlja, odgovoriti na poziv odgovornog lica iz federalne ustanove socijalne zaštite, te korisnika odvesti do zdravstvene ustanove sekundarne ili tercijarne zdravstvene zaštite, koja ima odjel ili kliniku za psihijatriju i u kojoj se mogu provesti mjere fizičkog ograničavanja u skladu s propisima o zaštiti lica s duševnim smetnjama.

(5) Odgovorno lice iz federalne ustanove socijalne zaštite koje je zatražilo pomoć službenih lica nadležnog kantonalnog ministarstva unutrašnjih poslova dužno je taj poziv najkasnije u roku od 24 sata pismeno obrazložiti i to obrazloženje uložiti u medicinsku dokumentaciju.

V. UPRAVLJANJE I RUKOVOĐENJE FEDERALNIM USTANOVAMA SOCIJALNE ZAŠTITE

Član 43. (Tijelo upravljanja)

Tijelo upravljanja u federalnim ustanovama socijalne zaštite je upravni odbor.

Član 44. (Nadležnosti upravnog odbora)

(1) Upravni odbor federalne ustanove socijalne zaštite ima sljedeće nadležnosti:

- a) donosi pravila federalne ustanove socijalne zaštite na koja saglasnost daje Vlada Federacije;
- b) donosi druge opšte akte federalne ustanove socijalne zaštite, kao i interne dokumente iz nadležnosti rada upravnog odbora;
- c) odlučuje o poslovanju federalne ustanove socijalne zaštite;
- d) donosi jednogodišnje i trogodišnje programe i planove rada i razvoja federalne ustanove socijalne zaštite na koje saglasnost daje Vlada Federacije;
- e) donosi investicijske odluke i petogodišnje planove kapitalnih ulaganja;
- f) razmatra i usvaja izvještaj o radu i poslovanju federalne ustanove socijalne zaštite koji dostavlja Vladi Federacije;
- g) odlučuje o korištenju sredstava u skladu sa zakonom i pravilima federalne ustanove socijalne zaštite;
- h) donosi finansijski plan federalne ustanove socijalne zaštite;
- i) usvaja polugodišnji i završni račun;
- j) bira i razrješava direktora federalne ustanove socijalne zaštite;
- k) donosi poslovnik o radu upravnog odbora;
- l) razmatra prigovore i žalbe zaposlenih na odluke direktora;
- m) provodi politiku osnivača, te realizuje mjere i zaduženja Vlade Federacije i nadležnih federalnih ministarstava u skladu s odredbama ovoga zakona;
- n) obavlja druge poslove u skladu sa zakonom i pravilima federalne ustanove socijalne zaštite.

(2) Nadležnosti iz tač. d), e), f) i h) stava (1) ovoga člana upravni odbori federalnih ustanova socijalne zaštite provode u rokovima i prema metodologiji koju propisuje federalni ministar rada i socijalne politike.

Član 45.
(Imenovanje i razrješenje upravnog odbora)

(1) Upravni odbor u federalnim ustanovama socijalne zaštite imenuje i razrješava Vlada Federacije na period do četiri godine u skladu s odredbama ovoga zakona pri čemu pojedini član upravnog odbora može na istu poziciju biti imenovan u najviše dva uzastopna mandata.

(2) Na prijedlog Federalnog ministarstva rada i socijalne politike Vlada Federacije donosi odluku o raspisivanju javnog konkursa za imenovanje predsjednika i članova upravnih odbora u federalnim ustanovama socijalne zaštite, te imenuje komisiju za provođenje konkursne procedure.

(3) U sastav komisije iz stava (2) ovoga člana imenuju se predstavnici Vlade Federacije, Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, Federalnog ministarstva zdravstva, Federalnog ministarstva pravde i Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke.

Član 46.
(Broj članova i sastav upravnog odbora)

(1) Upravni odbor u federalnim ustanovama socijalne zaštite sastoji se od pet članova od kojih su barem dva pravne struke.

(2) U upravne odbore u federalnim ustanovama socijalne zaštite u pravilu se imenuje jedan član iz reda stručnih zaposlenika federalne ustanove socijalne zaštite u kojoj se vrši imenovanje upravnog odbora, jedan iz reda zakonskih zastupnika korisnika koji se nalaze na smještaju u federalnoj ustanovi socijalne zaštite u kojoj se vrši imenovanje i tri člana iz reda stručnih lica iz oblasti i zvanja utvrđenih posebnim kriterijima za imenovanje u upravne odbore ovih ustanova.

(3) Izuzetno od stava (2) ovoga člana, u slučaju da se pozicije u upravnim odborima federalnih ustanova socijalne zaštite, zbog neprijavljivanja kandidata ili neispunjavanja opštih i posebnih uslova od strane prijavljenih kandidata, ne budu mogle popuniti članovima iz reda stručnih zaposlenika ili iz reda zakonskih zastupnika korisnika, tada će se na iste imenovati kandidati iz reda stručnih lica iz oblasti i zvanja utvrđenih posebnim kriterijima za imenovanje u upravne odbore federalnih ustanova socijalne zaštite.

Član 47.
(Opšti i posebni uslovi za izbor članova upravnih odbora)

(1) Svaki kandidat za imenovanje u upravni odbor federalne ustanove socijalne zaštite mora ispunjavati opšte uslove utvrđene federalnim propisom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima.

(2) U pogledu ispunjavanja posebnih kriterija svaki kandidat za imenovanje u upravni odbor federalne ustanove socijalne zaštite mora:

- a) posjedovati visoku stručnu spremu – VII stepen stručne spreme, odnosno visoko obrazovanje prvog ciklusa (koji se vrednuje s 240 ECTS bodova) ili drugog ili trećeg

ciklusa Bolonjskog sistema studiranja iz oblasti društvenih, humanističkih ili medicinskih nauka;

- b) posjedovati radni staž u struci od najmanje pet godina nakon sticanja visoke stručne spreme u oblasti socijalne i dječje zaštite, zdravstvene zaštite, odgoja i obrazovanja ili pravosuđa;
- c) poznavati propise iz oblasti socijalne i dječje zaštite s posebnim fokusom na djelatnost ustanova socijalne zaštite i način njihovog funkcionisanja;
- d) poznavati sadržaj i način rada tijela upravljanja u federalnim ustanovama socijalne zaštite.

(3) Bliže uslove u pogledu postupka za dokazivanje ispunjenosti opštih i posebnih uslova za imenovanje u upravne odbore federalnih ustanova socijalne zaštite i potrebne dokumentacije utvrđuje Vlada Federacije na prijedlog Federalnog ministarstva rada i socijalne politike.

Član 48.

(Zapreke za imenovanje u upravni odbor)

U upravni odbor federalne ustanove socijalne zaštite ne može biti imenovano lice:

- a) koje ne posjeduje poslovnu i zdravstvenu sposobnost;
- b) koje je, prema odredbama krivičnog zakonodavstva Bosne i Hercegovine, osuđivano za sljedeća krivična djela koja su nespojiva s obavljanjem dužnosti člana upravnog odbora javne ustanove: krivična djela protiv slobode i prava čovjeka i građanina, krivična djela protiv integriteta Bosne i Hercegovine, krivična djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, krivična djela protiv privrede i jedinstva tržišta te krivična djela iz oblasti carina, krivična djela korupcije i krivična djela protiv službene i druge odgovorne funkcije, krivična djela protiv pravosuđa, krivična djela povrede autorskih prava, krivična djela protiv oružanih snaga Bosne i Hercegovine, te za djela dogovora, pripremanja, udruživanja i organizovanog kriminala;
- c) koje je, prema odredbama krivičnog zakonodavstva Federacije, osuđivano za sljedeća krivična djela koja su nespojiva s obavljanjem dužnosti člana upravnog odbora javne ustanove: krivična djela protiv ustavnog poretka Federacije, krivična djela protiv života i tijela, krivična djela protiv slobode i prava čovjeka i građanina, krivična djela terorizma, krivična djela protiv spolne slobode i morala, krivična djela protiv braka, porodice i mladeži, krivična djela protiv zdravlja ljudi, krivična djela protiv privrede, poslovanja i bezbjednosti platnog prometa, krivična djela iz oblasti poreza, krivična djela protiv radnih odnosa, krivična djela protiv imovine, krivična djela protiv opšte bezbjednosti ljudi i imovine, krivična djela protiv pravosuđa, krivična djela protiv javnog reda i pravnog prometa, krivična djela podmićivanja i krivična djela protiv službene i druge odgovorne dužnosti;
- d) koje je, prema propisima o ravnopravnosti spolova, osuđivano za krivično djelo nasilja, uznemiravanja ili seksualnog uznemiravanja kojim je ugrozilo mir, duševno zdravlje i fizički integritet žrtve;
- e) kojemu je, prema propisima o zaštiti od porodičnog nasilja, izrečena mjera porodično-pravne zaštite ili zaštitna mjera zbog porodičnog nasilja;
- f) koje je zaposlenik institucije ili je član tijela koje vrši bilo koji oblik nadzora nad radom federalnih ustanova socijalne zaštite;
- g) koje se, prema propisima o sukobu interesa, smatra izabranim stranačkim zvaničnikom, nositeljem izvršnih funkcija ili savjetnikom;
- h) koje je već imenovano na poziciju člana u upravnom ili nadzornom odboru ustanove ili zavoda, odnosno privrednog društva s većinskim državnim kapitalom;
- i) koje ima privatni finansijski interes u federalnoj ustanovi socijalne zaštite u čije se upravni odbor vrši imenovanje.

Član 49.
(Razrješenje članova upravnog odbora)

(1) Članovi upravnog odbora federalnih ustanova socijalne zaštite za svoj rad odgovaraju osnivaču i Vladi Federacije.

(2) Mandat članova upravnog odbora federalnih ustanova socijalne zaštite ili njegovih pojedinih članova po sili zakona prestaje:

- a) istekom perioda na koji su imenovani;
- b) razrješenjem od strane Vlade Federacije;
- c) smrću;
- d) sticanjem uslova za odlazak u penziju;
- e) gubitkom poslovne sposobnosti ili
- f) ako nastupe druge okolnosti koje su nespojive s obavljanjem dužnosti člana upravnog odbora federalnih ustanova socijalne zaštite.

(3) Upravni odbor federalnih ustanova socijalne zaštite ili njegovi pojedini članovi mogu biti razriješeni i prije isteka mandata na koji su imenovani.

(4) Vlada Federacije je dužna razriješiti upravni odbor federalne ustanove socijalne zaštite ili njegove pojedine članove i prije isteka mandata na koji su imenovani ako:

- a) upravni odbor to zahtijeva ili pojedini njegov član podnese zahtjev za svoje razrješenje;
- b) nastane ili se naknadno utvrdi postojanje nekih od razloga navedenih u članu 48. ovoga zakona;
- c) upravni odbor ili pojedini njegov član postupaju suprotno zakonu ili pravilima federalne ustanove socijalne zaštite;
- d) upravni odbor ili njegov pojedini član neopravdano ne vrše dužnost duže od šest mjeseci;
- e) upravni odbor ili njegov pojedini član u svojem radu krše propise i opšte akte federalne ustanove socijalne zaštite ili neopravdano ne provode politiku osnivača, te ne realizuju mjere i zaduženja Vlade Federacije i nadležnih federalnih ministarstava u skladu s odredbama ovoga zakona ili postupaju u suprotnosti s njima;
- f) svojim nesavjesnim ili nepravilnim radom prouzroče federalnoj ustanovi socijalne zaštite veću štetu, zanemaruju ili nemarno obavljaju svoju dužnost tako da su nastale ili mogu nastati veće smetnje u obavljanju djelatnosti federalne ustanove socijalne zaštite;
- g) ako su nalazima nadležnih inspekcija utvrđene povrede propisa i opštih akata federalne ustanove socijalne zaštite ili značajnije nepravilnosti u radu upravnog odbora ili njegovih pojedinih članova;
- h) je član upravnog odbora u međuvremenu pravomoćno osuđen na kaznu zatvora, odnosno ako je počinio krivično djelo koje ga čini nedostojnim obavljanja funkcije člana upravnog odbora federalne ustanove socijalne zaštite.

(5) Prije donošenja rješenja o razrješenju, Vlada Federacije je dužna obavijestiti upravni odbor ili pojedinog njegovog člana o razlozima za razrješenje i dati im mogućnost da se o tome pismeno izjasne.

(6) U slučajevima prijevremenog razrješenja, Vlada Federacije je dužna imenovati privremeni upravni odbor federalne ustanove socijalne zaštite.

(7) Upravni odbor federalne ustanove socijalne zaštite ili njegov pojedini član mogu biti razriješeni prije isteka mandata i u slučaju ako ne zastupaju interese federalne ustanove socijalne zaštite, kao i zaposlenika i korisnika na način utvrđen ovim zakonom i pravilima federalne ustanove socijalne zaštite.

Član 50.
(Naknada za rad članovima upravnog odbora)

(1) Članovi upravnog odbora u federalnim ustanovama socijalne zaštite imaju pravo na naknadu za svoj rad.

(2) Vlada Federacije će svojim propisom urediti pitanje visine naknade iz stava (1) ovoga člana, uslove za njezinu isplatu, kao i druga pitanja od značaja.

(3) Sredstva za isplatu naknade iz stava (1) ovoga člana obezbjeđuju se u budžetu Federacije na poziciji Federalnog ministarstva rada i socijalne politike.

(4) U slučajevima iz člana 49. ovoga zakona prestaje i pravo na naknadu iz stava (1) ovoga člana.

Član 51.
(Tijelo nadzora)

Tijelo nadzora federalnih ustanova socijalne zaštite je nadzorni odbor.

Član 52.
(Nadležnosti nadzornog odbora)

(1) Nadzorni odbor federalnih ustanova socijalne zaštite ima sljedeće nadležnosti:

- a) analizira i daje mišljenje na izvještaje o poslovanju federalnih ustanova socijalne zaštite;
- b) u obavljanju nadzora nad upotrebom sredstava za rad, pregleda i daje mišljenje na godišnji izvještaj o poslovanju i godišnji obračun federalnih ustanova socijalne zaštite;
- c) pregleda i provjerava urednost i zakonitost vođenja poslovnih knjiga;
- d) analizira i daje mišljenje na jednogodišnje i trogodišnje programe i planove rada i razvoja federalne ustanove socijalne zaštite u njihovom finansijskom aspektu;
- e) analizira i daje mišljenje na investicione odluke i petogodišnje planove kapitalnih ulaganja;
- f) analizira i daje mišljenje na finansijske planove federalnih ustanova socijalne zaštite;
- g) izvještava osnivača, upravni odbor i direktora o rezultatima nadzora nad federalnim ustanovama socijalne zaštite;
- h) obavlja druge poslove iz svog djelokruga po nalogu osnivača i nadležnih federalnih ministarstava.

(2) Nadležnost iz tačke g) stava (1) ovoga člana nadzorni odbor federalnih ustanova socijalne zaštite provodi u rokovima i prema metodologiji koju će propisati federalni ministar rada i socijalne politike.

Član 53.
(Imenovanje i razrješenje nadzornog odbora)

(1) Nadzorni odbor, kao jedinstveno tijelo nadležno za nadzor nad svim federalnim ustanovama socijalne zaštite, imenuje i razrješava Vlada Federacije na period do četiri godine u skladu s odredbama ovoga zakona pri čemu pojedini član nadzornog odbora može na istu poziciju biti imenovan u najviše dva uzastopna mandata.

(2) Na prijedlog Federalnog ministarstva rada i socijalne politike Vlada Federacije donosi odluku o raspisivanju javnog konkursa za imenovanje predsjednika i članova nadzornog odbora federalnih ustanova socijalne zaštite, te imenuje komisiju za provođenje konkursne procedure.

(3) U sastav komisije iz stava (2) ovoga člana imenuju se predstavnici Vlade Federacije, Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, Federalnog ministarstva zdravstva, Federalnog ministarstva pravde i Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke.

Član 54.
(Broj članova i sastav nadzornog odbora)

(1) Nadzorni odbor federalnih ustanova socijalne zaštite sastoji se od pet članova.

(2) U nadzorni odbor federalnih ustanova socijalne zaštite imenuju se isključivo stručna lica iz oblasti i zvanja utvrđenih posebnim kriterijima za imenovanje u nadzorni odbor ovih ustanova od kojih su barem tri ekonomske struke.

Član 55.
(Opšti i posebni uslovi za izbor članova nadzornog odbora)

(1) Svaki kandidat za imenovanje u nadzorni odbor federalne ustanove socijalne zaštite mora ispunjavati opšte uslove utvrđene federalnim propisom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima.

(2) U pogledu ispunjavanja posebnih kriterija, svaki kandidat za imenovanje u nadzorni odbor federalne ustanove socijalne zaštite mora:

- a) posjedovati visoku stručnu spremu – VII stepen stručne spreme, odnosno visoko obrazovanje prvog ciklusa (koji se vrednuje s 240 ECTS bodova) ili drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sistema studiranja iz oblasti društvenih nauka – smjer ekonomija ili pravo;
- b) posjedovati radni staž u struci od najmanje pet godina nakon sticanja visoke stručne spreme;
- c) poznavati propise iz oblasti socijalne i dječje zaštite s posebnim fokusom na djelatnost ustanova socijalne zaštite i način njihovog funkcionisanja;
- d) poznavati sadržaj i način rada tijela nadzora u federalnim ustanovama socijalne zaštite.

(3) Bliže uslove u pogledu postupka za dokazivanje ispunjenosti opštih i posebnih uslova za imenovanje u Nadzorni odbor federalnih ustanova socijalne zaštite i potrebne dokumentacije utvrđuje Vlada Federacije na prijedlog Federalnog ministarstva rada i socijalne politike.

Član 56.
(Zapreke za imenovanje u nadzorni odbor)

U nadzorni odbor federalne ustanove socijalne zaštite ne može biti imenovano lice:

- a) koje ne posjeduje poslovnu i zdravstvenu sposobnost;
- b) koje je, prema odredbama krivičnog zakonodavstva Bosne i Hercegovine, osuđivano za sljedeća krivična djela koja su nespojiva s obavljanjem dužnosti člana nadzornog odbora javne ustanove: krivična djela protiv slobode i prava čovjeka i građanina, krivična djela protiv integriteta Bosne i Hercegovine, krivična djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, krivična djela protiv privrede i jedinstva tržišta te krivična djela iz oblasti carina, krivična djela korupcije i krivična djela protiv službene i druge odgovorne funkcije, krivična djela protiv pravosuđa, krivična djela povrede autorskih prava, krivična djela protiv oružanih snaga Bosne i Hercegovine, te za djela dogovora, pripremanja, udruživanja i organizovanog kriminala;
- c) koje je, prema odredbama krivičnog zakonodavstva Federacije, osuđivano za sljedeća krivična djela koja su nespojiva s obavljanjem dužnosti člana nadzornog odbora javne ustanove: krivična djela protiv ustavnog poretka Federacije, krivična djela protiv života i tijela, krivična djela protiv slobode i prava čovjeka i građanina, krivična djela terorizma, krivična djela protiv spolne slobode i morala, krivična djela protiv braka, porodice i mladeži, krivična djela protiv zdravlja ljudi, krivična djela protiv privrede, poslovanja i bezbjednosti platnog prometa, krivična djela iz oblasti poreza, krivična djela protiv radnih odnosa, krivična djela protiv imovine, krivična djela protiv opšte bezbjednosti ljudi i imovine, krivična djela protiv pravosuđa, krivična djela protiv javnog reda i pravnog prometa, krivična djela podmićivanja i krivična djela protiv službene i druge odgovorne dužnosti;
- d) koje je, prema propisima o ravnopravnosti spolova, osuđivano za krivično djelo nasilja, uznemiravanja ili seksualnog uznemiravanja kojim je ugrozilo mir, duševno zdravlje i fizički integritet žrtve;
- e) kojemu je, prema propisima o zaštiti od porodičnog nasilja, izrečena mjera porodično-pravne zaštite ili zaštitna mjera zbog porodičnog nasilja;
- f) koje je zaposlenik institucije ili je član tijela koje vrši bilo koji oblik nadzora nad radom federalnih ustanova socijalne zaštite;
- g) koje se, prema propisima o sukobu interesa, smatra izabranim stranačkim zvaničnikom, nositeljem izvršnih funkcija ili savjetnikom;
- h) koje je već imenovano na poziciju člana u upravnom ili nadzornom odboru ustanove ili zavoda, odnosno privrednog društva s većinskim državnim kapitalom;
- i) koje ima privatni finansijski interes u federalnoj ustanovi socijalne zaštite u čije se nadzorni odbor vrši imenovanje.

Član 57.
(Razrješenje članova nadzornog odbora)

(1) Članovi nadzornog odbora federalnih ustanova socijalne zaštite za svoj rad odgovaraju osnivaču i Vladi Federacije.

(2) Mandat članova nadzornog odbora federalnih ustanova socijalne zaštite ili njegovih pojedinih članova prestaje:

- a) istekom perioda na koji su imenovani;
- b) razrješenjem od strane Vlade Federacije;
- c) ostavkom;

- d) smrću;
- e) sticanjem uslova za odlazak u penziju;
- f) gubitkom poslovne sposobnosti ili
- g) ako nastupe druge okolnosti koje su nespojive s obavljanjem dužnosti člana nadzornog odbora federalnih ustanova socijalne zaštite.

(3) Nadzorni odbor federalnih ustanova socijalne zaštite ili njegovi pojedini članovi mogu biti razriješeni i prije isteka mandata na koji su imenovani.

(4) Vlada Federacije je dužna razriješiti nadzorni odbor federalne ustanove socijalne zaštite ili njegove pojedine članove i prije isteka mandata na koji su imenovani ako:

- a) nadzorni odbor to zahtijeva ili pojedini njegov član podnese zahtjev za svoje razrješenje;
- b) nastane ili se naknadno utvrdi postojanje nekih od razloga navedenih u članu 56. ovoga zakona;
- c) nadzorni odbor ili pojedini njegov član postupaju suprotno zakonu ili pravilima federalne ustanove socijalne zaštite;
- d) nadzorni odbor ili njegov pojedini član neopravdano ne vrše dužnost duže od šest mjeseci;
- e) nadzorni odbor ili njegov pojedini član u svojem radu krše propise i opšte akte federalne ustanove socijalne zaštite ili neopravdano ne provode politiku osnivača, te ne realizuju mjere i zaduženja Vlade Federacije i nadležnih federalnih ministarstava u skladu s odredbama ovoga zakona ili postupaju u suprotnosti s njima;
- f) svojim nesavjesnim ili nepravilnim radom prouzroče federalnoj ustanovi socijalne zaštite veću štetu, zanemaruju ili nemarno obavljaju svoju dužnost tako da su nastale ili mogu nastati veće smetnje u obavljanju djelatnosti federalne ustanove socijalne zaštite;
- g) ako su nalazima nadležnih inspekcija utvrđene povrede propisa i opštih akata federalne ustanove socijalne zaštite ili značajnije nepravilnosti u radu nadzornog odbora ili njegovih pojedinih članova;
- h) je član nadzornog odbora u međuvremenu pravomoćno osuđen na kaznu zatvora, odnosno ako je počinio krivično djelo koje ga čini nedostojnim obavljanja funkcije člana nadzornog odbora federalne ustanove socijalne zaštite.

(5) Prije donošenja rješenja o razrješenju, Vlada Federacije je dužna obavijestiti nadzorni odbor ili pojedinog njegovog člana o razlozima za razrješenje i dati im mogućnost da se o tome pismeno izjasne.

(6) U slučajevima prijevremenog razrješenja, Vlada Federacije je dužna imenovati privremeni nadzorni odbor federalne ustanove socijalne zaštite.

(7) Nadzorni odbor federalne ustanove socijalne zaštite ili njegov pojedini član mogu biti razriješeni prije isteka mandata i u slučaju ako ne zastupaju interese federalne ustanove socijalne zaštite, kao i zaposlenika i korisnika na način utvrđen ovim zakonom i pravilima federalne ustanove socijalne zaštite.

Član 58.
(Naknada za rad članovima nadzornog odbora)

(1) Članovi nadzornog odbora federalnih ustanova socijalne zaštite imaju pravo na naknadu za svoj rad.

(2) Vlada Federacije će svojim propisom urediti pitanje visine naknade iz stava (1) ovoga člana, uslove za njezinu isplatu, kao i druga pitanja od značaja.

(3) Sredstva za isplatu naknade iz stava (1) ovoga člana obezbjeđuju se u budžetu Federacije na poziciji Federalnog ministarstva rada i socijalne politike.

(4) U slučajevima iz člana 57. ovoga zakona prestaje i pravo na naknadu iz stava (1) ovoga člana.

Član 59.
(Tijelo rukovođenja)

Tijelo rukovođenja u federalnim ustanovama socijalne zaštite je direktor.

Član 60.
(Nadležnosti direktora)

(1) Direktor organizuje i rukovodi radom federalne ustanove socijalne zaštite, zastupa je i predstavlja prema trećim licima i odgovoran je za zakonitost njezinog rada.

(2) Direktor federalne ustanove socijalne zaštite ima sljedeće nadležnosti:

- a) predlaže upravnom odboru mjere za učinkovito i zakonito obavljanje djelatnosti radi kojih je federalna ustanova socijalne zaštite osnovana;
- b) predlaže upravnom odboru unutrašnju organizaciju i sistematizaciju, osnove planova rada i razvoja i druge opšte akte;
- c) izvršava odluke upravnog odbora;
- d) odlučuje o pravima, obavezama i odgovornostima radnika iz radnog odnosa;
- e) podnosi upravnom odboru izvještaj o finansijskom poslovanju i
- f) vrši druge poslove u skladu sa zakonom i pravilima federalne ustanove socijalne zaštite.

(3) Direktor je federalne ustanove socijalne zaštite dužan obustaviti od izvršenja opšti akt koji nije u saglasnosti s ovim ili drugim relevantnim propisima, kao i pojedinačni akt kojim se nanosi šteta federalnoj ustanovi socijalne zaštite ili društvenoj zajednici i o tome obavijestiti Federalno ministarstvo rada i socijalne politike.

(4) Ukoliko Federalno ministarstvo rada i socijalne politike u roku od 30 dana od dana prijema obavještenja iz stava (3) ovoga člana ne donese rješenje o obustavi i o tome ne obavijesti direktora, obustavljeni se akt može izvršiti.

(5) Direktor federalne ustanove socijalne zaštite je naredbodavac za realizovanje finansijskog plana.

(6) Direktor federalne ustanove socijalne zaštite je odgovoran upravnom odboru za rezultate rada i finansijsko poslovanje federalne ustanove socijalne zaštite.

Član 61.
(Imenovanje i razrješenje direktora)

(1) Direktora federalne ustanove socijalne zaštite imenuje i razrješava upravni odbor na period do četiri godine uz prethodno pribavljenu saglasnost Vlade Federacije u skladu s odredbama ovoga zakona.

(2) Upravni odbor federalne ustanove socijalne zaštite donosi odluku o raspisivanju javnog konkursa za imenovanje direktora, te imenuje komisiju za provođenje konkursne procedure.

(3) U sastav komisije iz stava (2) ovoga člana imenuju se dva člana iz reda članova upravnog odbora, dva člana iz reda stručnih zaposlenika ustanove, te jedan član u ime Vlade Federacije.

Član 62.
(Posebni uslovi za izbor direktora)

(1) Svaki kandidat za imenovanje na poziciju direktora federalne ustanove socijalne zaštite mora ispunjavati opšte uslove utvrđene federalnim propisom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima.

(2) U pogledu ispunjavanja posebnih kriterija, svaki kandidat za imenovanje na poziciju direktora federalne ustanove socijalne zaštite mora:

- a) posjedovati visoku stručnu spremu – VII stepen stručne spreme, odnosno visoko obrazovanje prvog ciklusa (koji se vrednuje s 240 ECTS bodova) ili drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sistema studiranja iz oblasti društvenih ili medicinskih nauka;
- b) posjedovati radni staž u struci od najmanje pet godina nakon sticanja visoke stručne spreme od čega minimalno tri godine na rukovodećim pozicijama;
- c) poznavati propise iz oblasti socijalne i dječje zaštite s posebnim fokusom na djelatnost ustanova socijalne zaštite i način njihovog funkcionisanja;
- d) poznavati sadržaj i način rada direktora u federalnim ustanovama socijalne zaštite.

(2) Kandidat koji bude izabran za direktora federalne ustanove socijalne zaštite dužan je u roku od 30 dana od dana imenovanja dostaviti Vladi Federacije na razmatranje razvojni plan i program za mandatni period.

(3) Po isteku mandata isto lice može biti ponovno imenovano za direktora u istoj ustanovi, a najviše za još jedan mandatni period na način predviđen ovim zakonom.

(4) Bliže uslove u pogledu postupka za dokazivanje ispunjenosti opštih i posebnih uslova za imenovanje na poziciju direktora federalne ustanove socijalne zaštite i potrebne dokumentacije utvrđuje Vlada Federacije na prijedlog Federalnog ministarstva rada i socijalne politike.

Član 63.
(Zapreke za imenovanje na poziciju direktora)

Na poziciju direktora federalne ustanove socijalne zaštite ne može biti imenovano lice:

- a) koje ne posjeduje poslovnu i zdravstvenu sposobnost;
- b) koje je, prema odredbama krivičnog zakonodavstva Bosne i Hercegovine, osuđivano za sljedeća krivična djela koja su nespojiva s obavljanjem dužnosti direktora javne ustanove: krivična djela protiv slobode i prava čovjeka i građanina, krivična djela protiv integriteta Bosne i Hercegovine, krivična djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, krivična djela protiv privrede i jedinstva tržišta te krivična djela iz oblasti carina, krivična djela korupcije i krivična djela protiv službene i druge odgovorne funkcije, krivična djela protiv pravosuđa, krivična djela povrede autorskih prava, krivična djela protiv oružanih snaga Bosne i Hercegovine, te za djela dogovora, pripremanja, udruživanja i organizovanog kriminala;
- c) koje je, prema odredbama krivičnog zakonodavstva Federacije, osuđivano za sljedeća krivična djela koja su nespojiva s obavljanjem dužnosti direktora javne ustanove: krivična djela protiv ustavnog poretka Federacije, krivična djela protiv života i tijela, krivična djela protiv slobode i prava čovjeka i građanina, krivična djela terorizma, krivična djela protiv spolne slobode i morala, krivična djela protiv braka, porodice i mladeži, krivična djela protiv zdravlja ljudi, krivična djela protiv privrede, poslovanja i bezbjednosti platnog prometa, krivična djela iz oblasti poreza, krivična djela protiv radnih odnosa, krivična djela protiv imovine, krivična djela protiv opšte bezbjednosti ljudi i imovine, krivična djela protiv pravosuđa, krivična djela protiv javnog reda i pravnog prometa, krivična djela podmićivanja i krivična djela protiv službene i druge odgovorne dužnosti;
- d) koje je, prema propisima o ravnopravnosti spolova, osuđivano za krivično djelo nasilja, uznemiravanja ili seksualnog uznemiravanja kojim je ugrozilo mir, duševno zdravlje i fizički integritet žrtve;
- e) kojemu je, prema propisima o zaštiti od porodičnog nasilja, izrečena mjera porodično-pravne zaštite ili zaštitna mjera zbog porodičnog nasilja;
- f) koje je zaposlenik institucije ili je član tijela koje vrši bilo koji oblik nadzora nad radom federalnih ustanova socijalne zaštite;
- g) koje se, prema propisima o sukobu interesa, smatra izabranim stranačkim zvaničnikom, nositeljem izvršnih funkcija ili savjetnikom;
- h) koje je već imenovano na poziciju člana u upravnom ili nadzornom odboru ustanove ili zavoda, odnosno privrednog društva s većinskim državnim kapitalom;
- i) koje ima privatni finansijski interes u federalnoj ustanovi socijalne zaštite u kojoj se vrši imenovanje na poziciju.

Član 64.
(Razrješenje direktora)

(1) Mandat direktora federalne ustanove socijalne zaštite prestaje:

- a) istekom perioda na koji je imenovan;
- b) razrješenjem od strane upravnog odbora federalne ustanove socijalne zaštite;
- c) ostavkom;
- d) smrću;
- e) sticanjem uslova za odlazak u penziju;
- f) gubitkom poslovne sposobnosti ili

- g) ako nastupe druge okolnosti koje su nespojive s obavljanjem dužnosti direktora federalne ustanove socijalne zaštite.

(2) Direktor federalne ustanove socijalne zaštite može biti razriješen i prije isteka mandata na koji je imenovan.

(3) Upravni je odbor dužan razriješiti direktora i prije isteka mandata za koji je imenovan ako:

- a) to direktor lično zahtijeva;
- b) nastane neki od razloga koji po posebnim propisima ili propisima kojima se uređuju radni odnosi dovode do prestanka ugovora o radu;
- c) nastane ili se naknadno utvrdi postojanje nekih od razloga navedenih u članu 63. ovoga zakona;
- d) ne izvršava ugovorne obaveze prema federalnoj ustanovi socijalne zaštite;
- e) ne provodi program rada i razvitka federalne ustanove socijalne zaštite koji je donio upravni odbor;
- f) ako u obavljanju djelatnosti federalne ustanove socijalne zaštite nastane neopravdani gubitak;
- g) u svojem radu krši propise i opšte akte federalne ustanove socijalne zaštite ili neopravdano ne provodi politiku osnivača, te ne realizuje mjere i zaduženja upravnog odbora, Vlade Federacije i nadležnih federalnih ministarstava u skladu s odredbama ovoga zakona ili postupa u suprotnosti s njima;
- h) svojim nesavjesnim ili nepravilnim radom prouzroči federalnoj ustanovi socijalne zaštite veću štetu, zanemaruje ili nemarno obavlja svoju dužnost tako da su nastale ili mogu nastati veće smetnje u obavljanju djelatnosti federalne ustanove socijalne zaštite;
- i) ako su nalazima nadležnih inspekcija utvrđene povrede propisa i opštih akata federalne ustanove socijalne zaštite ili značajnije nepravilnosti u radu direktora;
- j) je direktor u međuvremenu pravomoćno osuđen na kaznu zatvora, odnosno ako je počinio krivično djelo koje ga čini nedostojnim obavljanja funkcije direktora federalne ustanove socijalne zaštite.

(4) Ako upravni odbor federalne ustanove socijalne zaštite ne razriješi direktora u roku od 30 dana od dana saznanja za neki od razloga iz stava (3) ovoga člana, rješenje o prijevremenom razrješenju direktora može donijeti Vlada Federacije.

(5) Upravni odbor mora, prije donošenja rješenja o prijevremenom razrješenju, obavijestiti direktora o razlozima za razrješenje i dati mu mogućnost da se o njemu pismeno izjasni.

(6) Na rješenje o prijevremenom razrješenju direktor federalne ustanove socijalne zaštite može podnijeti pisani prigovor Vladi Federacije u roku od osam dana od dana prijema rješenja o prijevremenom razrješenju.

(7) Vlada Federacije se pisanim putem očituje na prigovor iz stava (6) ovoga člana u roku od 15 dana od dana prijema prigovora pri čemu taj prigovor prihvaća ili odbacuje.

(8) Prihvatanjem prigovora iz stava (7) ovoga člana od strane Vlade Federacije rješenje o prijevremenom razrješenju se poništava.

(9) U slučajevima prijevremenog razrješenja upravni je odbor federalne ustanove socijalne zaštite dužan o tome pisanim putem izvijestiti Vladu Federacije.

Član 65.
(Plata direktora)

- (1) Direktor federalne ustanove socijalne zaštite ima pravo na platu u skladu s propisima iz oblasti radnog zakonodavstva.
- (2) Plata iz stava (1) ovoga člana utvrđuje se u maksimalnom iznosu do tri prosječne isplaćene neto plate u Federaciji za prethodnu godinu prema podatku Federalnog zavoda za statistiku.
- (3) Visinu plate iz stava (1) ovoga člana odlukom utvrđuje upravni odbor u skladu s finansijskim mogućnostima federalne ustanove socijalne zaštite.
- (4) Plata iz stava (1) ovoga člana isplaćuje se iz sredstava federalne ustanove socijalne zaštite.
- (5) U skladu s propisima iz oblasti radnog zakonodavstva, predsjedavajući upravnog odbora s imenovanim direktorem federalne ustanove socijalne zaštite potpisuje ugovor kojim se detaljnije uređuju pitanja iz radnog odnosa.
- (6) Na nacrt odluke iz stava (3) i ugovora iz stava (5) ovoga člana pribavlja se mišljenje Federalnog ministarstva rada i socijalne politike u pogledu njihove usklađenosti s odredbama ovoga zakona kao i važećih propisa iz oblasti radnog zakonodavstva.

VI. FINANSIRANJE FEDERALNIH USTANOVA SOCIJALNE ZAŠTITE

Član 66.
(Finansiranje federalnih ustanova socijalne zaštite)

- (1) Finansiranje federalnih ustanova socijalne zaštite vrši se:
 - a) iz naknada za pružene usluge;
 - b) iz budžeta Federacije u skladu s federalnim propisima o pripadnosti javnih prihoda;
 - c) iz subvencija, donacija i drugih izvora.
- (2) Sredstvima iz tačke b) ovoga člana sufinansira se tekuće poslovanje onih federalnih ustanova socijalne zaštite koje iz prihoda ostvarenih na osnovu pruženih usluga nisu u mogućnosti obezbijediti svoje redovito funkcionisanje, kao i kapitalne investicije usmjerene na obezbjeđenje neophodnih infrastrukturnih uslova za funkcionisanje federalnih ustanova socijalne zaštite, socijalno zbrinjavanje i osposobljavanje smještenih korisnika za samostalan život i rad prema njihovim mogućnostima, te provođenje radne aktivnosti smještenih korisnika.
- (3) Posebni uslovi i način dodjele sredstava iz tačke b) stava (1) ovoga člana, kao i obaveze njihovih krajnjih korisnika utvrđuju se godišnjim programom utroška sredstava koji donosi Vlada Federacije na prijedlog Federalnog ministarstva rada i socijalne politike uz prethodno pribavljeno mišljenje Federalnog ministarstva finansija.
- (4) Nadzor nad namjenskim utroškom sredstava iz stava (3) ovoga člana vrši Federalno ministarstvo rada i socijalne politike u skladu sa svojim nadležnostima, odnosno nadležni organi inspekcijuskog nadzora.
- (5) Federalne ustanove socijalne zaštite dužne su uspostaviti javni registar subvencija i donacija iz tačke c) stava (1) ovoga člana.

(6) Sadržaj i način vođenja registra iz stava (2) ovoga člana propisat će federalni ministar rada i socijalne politike uz prethodno pribavljeno mišljenje federalnog ministra finansija.

Član 67.
(Finansiranje naknada za pružene usluge)

(1) Finansiranje naknada za pružene usluge u smislu ovoga zakona snose fizička ili pravna lica koja su djelimično ili u potpunosti pristala snositi troškove smještaja što se reguliše pojedinačnim ugovorom između tog lica i federalne ustanove socijalne zaštite u koju se vrši smještaj.

(2) Ukoliko se smještaj u ustanovu vrši na zahtjev organa starateljstva, ugovor iz stava (1) ovoga člana potpisuju nadležno kantonalno ministarstvo kao finansijer, organ starateljstva i federalna ustanova socijalne zaštite u koju se vrši smještaj.

Član 68.
(Korištenje sredstava)

(1) Sredstva iz člana 66. ovoga zakona koriste se za:

- a) troškove plata i ostalih ličnih primanja zaposlenika;
- b) troškove socijalnog zbrinjavanja i socijalne podrške korisnika u skladu s odredbama ovoga zakona;
- c) troškove zdravstvene njege korisnika u skladu s odredbama ovoga zakona;
- d) troškove odgoja i obrazovanja korisnika u skladu s odredbama ovoga zakona;
- e) troškove izgradnje, kupovine i održavanja objekata federalnih ustanova socijalne zaštite;
- f) ostale materijalne i nematerijalne troškove u skladu sa zakonom.

(2) Federalni ministar rada i socijalne politike, u konsultacijama s federalnim ustanovama socijalne zaštite, donosi propis kojim će utvrditi jedinstvene standarde za utvrđivanje visine plaća i ostalih ličnih primanja zaposlenika iz tačke a) stava (1) ovoga člana.

Član 69.
(Finansijsko poslovanje federalnih ustanova socijalne zaštite)

(1) Sredstva za obavljanje djelatnosti federalnih ustanova socijalne zaštite obezbjeđuju se prema odredbama ovoga zakona i drugih relevantnih propisa.

(2) Prihodi i sredstva za finansiranje rashoda za obavljanje djelatnosti prema odredbama ovoga zakona i njihov raspored utvrđuju se finansijskim planom federalnih ustanova socijalne zaštite.

(3) Finansijsko poslovanje federalnih ustanova socijalne zaštite obavlja se preko transakcijskih računa koji se posebno otvaraju za:

- a) uplatu naknada za pružene usluge;
- b) uplatu subvencija, donacija i sredstava iz drugih izvora koja nisu stečena bavljenjem osnovnom ili dopunskom djelatnošću i
- c) uplatu viška prihoda nad rashodima.

(4) Federalne ustanove socijalne zaštite vode finansijsko poslovanje, odnosno finansijsko izvještavanje i poslovne knjige po analitičkom kontnom planu za budžet i budžetske korisnike Federacije.

(5) Višak prihoda nad rashodima federalne ustanove socijalne zaštite koriste za obavljanje i razvijanje svoje djelatnosti o čemu posebnu odluku, na prijedlog direktora i uz prethodno pribavljeno mišljenje nadzornog odbora, donosi upravni odbor.

(6) Višak rashoda nad приходima federalne ustanove socijalne zaštite pokrivaju neraspoređenim viškom prihoda iz prethodnog perioda, mjerama štednje, obezbjeđenjem dodatnih izvora prihoda ili drugim zakonski dopuštenim mjerama.

(7) Odluku o načinu pokrivanja rashoda koji su do 10% viši od ukupno ostvarenih prihoda donosi, na prijedlog direktora i uz prethodno pribavljeno mišljenje nadzornog odbora, upravni odbor federalne ustanove socijalne zaštite u roku od 30 dana od dana sačinjavanja završnog obračuna.

(8) U slučajevima kada rashodi prelaze 10% ukupno ostvarenih prihoda, federalna ustanova socijalne zaštite dužna je u roku od 30 dana od dana sačinjavanja završnog obračuna izraditi prijedlog plana finansijskog konsolidovanja kojim će utvrditi način pokrivanja viška rashoda nad приходima.

(9) Prijedlog plana iz stava (7) ovoga člana federalna ustanova socijalne zaštite dostavlja Vladi Federacije na razmatranje i davanje saglasnosti zajedno s prethodno pribavljenim mišljenjima nadzornog odbora i Federalnog ministarstva finansija.

(10) Tek nakon dobivanja prethodne saglasnosti od strane Vlade Federacije upravni odbor federalne ustanove socijalne zaštite može donijeti plan finansijskog konsolidovanja iz stava (7) ovoga člana.

(11) O datoj saglasnosti iz stava (8) ovoga člana Vlada Federacije je dužna izvijestiti osnivača.

Član 70. **(Cijene pruženih usluga)**

(1) Upravni odbor federalne ustanove socijalne zaštite jednom godišnje odlukom utvrđuje cijenu za pružene usluge smještaja i tretmana korisnika prema jedinstvenoj metodologiji, koju propisuje federalni ministar rada i socijalne politike nakon obavljenih konsultacija s Federalnim ministarstvom zdravstva, Federalnim ministarstvom obrazovanja i nauke i Federalnim ministarstvom pravde, te uz prethodno pribavljeno mišljenje federalnog ministra finansija.

(2) Cijena iz stava (1) ovoga člana utvrđuje se posebno za svaki stepen podrške i to u sljedećim segmentima:

- a) u segmentu socijalnog zbrinjavanja i socijalne podrške;
- b) u segmentu zdravstvene njege i
- c) u segmentu odgoja i obrazovanja.

(3) Sva pitanja vezana za cijene iz stava (2) ovoga člana regulišu se posebnim ugovorima između federalnih ustanova socijalne zaštite i fizičkih ili pravnih lica koja djelimično ili u potpunosti snose troškove smještaja.

Član 71.
(Registar kapitalnih investicija i nabavke stalnih sredstava)

(1) Federalne ustanove socijalne zaštite se dužne uspostaviti javni registar kapitalnih investicija i nabavke stalnih sredstava.

(2) Sadržaj i način vođenja registra iz stava (1) ovoga člana propisat će federalni ministar rada i socijalne politike uz prethodno pribavljeno mišljenje federalnog ministra finansija.

Član 72.
(Revizija finansijskog poslovanja)

(1) U skladu s odredbama federalnih propisa o reviziji institucija, finansijske revizije i revizije učinka poslovanja federalnih ustanova socijalne zaštite provode se prema godišnjim planovima revizije.

(2) Finansijske revizije i revizije učinka iz stava (1) ovoga člana vrši Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine.

VII. NADZOR NAD RADOM FEDERALNIH USTANOVA SOCIJALNE ZAŠTITE

Član 73.
(Provođenje nadzora nad radom federalnih ustanova socijalne zaštite)

Nadzor nad radom federalnih ustanova socijalne zaštite provodi se kroz unutrašnji, stručni i inspeksijski nadzor.

Član 74.
(Organizovanje unutrašnjeg nadzora)

(1) Unutrašnji nadzor organizuju i provode federalne ustanove socijalne zaštite nad radom svojih organizacionih jedinica i zaposlenih radnika s ciljem unapređivanja djelatnosti i rada pojedinih organizacionih jedinica, praćenja stručnog rada u pogledu zaštite prava i interesa smještenih korisnika, te pravovremenog otklanjanja uočenih nepravilnosti u radu stručnih radnika koje se odnose na povredu pozitivnih propisa u izvršavanju njihovih zadaća ili pravila pojedine struke.

(2) Unutrašnji nadzor provodi se na osnovu opšteg akta federalne ustanove socijalne zaštite i godišnjeg plana i programa provođenja unutrašnjeg nadzora.

(3) Opštim aktom iz stava (2) ovoga člana utvrđuje se način obavljanja unutrašnjeg nadzora.

(4) Federalna ustanova socijalne zaštite dužna je najkasnije do 31. decembra tekuće godine za sljedeću godinu izraditi godišnji plan i program provođenja unutrašnjeg nadzora.

Član 75.
(Sadržaj i vrste stručnog nadzora)

(1) Stručni nadzor u smislu ovoga zakona obuhvata:

- a) neposredan pregled opreme i prostora u odnosu na propisane uslove u kojima se pružaju socijalne, zdravstvene i odgojno-obrazovne usluge;
- b) neposredan uvid u vođenje propisane evidencije i dokumentacije;
- c) neposredan uvid u broj i strukturu zaposlenih radnika u odnosu na propisane uslove;
- d) neposredan uvid u rad stručnih radnika s korisnicima s posebnim fokusom na korištene metode stručnog rada;
- e) neposredan uvid u rad stručnih tijela federalnih ustanova socijalne zaštite;
- f) ocjenu kvalitete i obima usluga stručnog rada.

(2) Stručni nadzor obavlja se kao redovni i vanredni stručni nadzor, te kao opšti i posebni stručni nadzor.

(3) Redovni stručni nadzor provodi se u skladu s godišnjim programom redovnog stručnog nadzora koji donosi federalni ministar rada i socijalne politike.

(4) Vanredni stručni nadzor provodi se na osnovu podneska korisnika, članova porodice korisnika ili zakonskog zastupnika korisnika, tijela upravljanja, radnika, organa državne uprave i drugih pravnih i fizičkih lica.

(5) Vanredni stručni nadzor provodi se i u drugim slučajevima u kojima nadležna federalna ministarstva prema odredbama ovoga zakona ocijene da je to potrebno.

(6) Opšti stručni nadzor provodi se nad ispunjavanjem uslova u pogledu prostora i opreme, brojem i vrstom stručnih i drugih radnika, te stručnim tijelima federalnih ustanova socijalne zaštite.

(7) Posebni stručni nadzor provodi se prema kategorijama smještenih korisnika, vrstama usluga koje se pružaju i djelatnosti ustanova socijalne zaštite.

Član 76.
(Tijelo nadležno za provođenje stručnog nadzora)

(1) Stručni nadzor nad radom federalnih ustanova socijalne zaštite vrši posebna komisija koju formira federalni ministar rada i socijalne politike od stručnih lica s Liste stručnih nadzornika u federalnim ustanovama socijalne zaštite koju utvrđuje Vlada Federacije na prijedlog Federalnog ministarstva rada i socijalne politike.

(2) Stručni nadzornici iz stava (1) ovoga člana su lica profesionalne orijentacije koja imaju stručno zvanje, iskustvo i druge kompetencije potrebne za obavljanje poslova stručnog nadzora u ustanovi, a u odnosu na njenu djelatnost i kategorije smještenih korisnika.

(3) Prilikom provođenja stručnog nadzora, komisija iz stava (1) ovoga člana je ovlaštena davati preporuke o načinu otklanjanja uočenih nedostataka, a u slučaju postojanja neposredne opasnosti za zdravlje ili život ljudi može naložiti mjere za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti u određenom roku o čemu obavještava nadležnu inspekciju.

(4) Komisija je samostalna u obavljanju poslova stručnog nadzora, u okviru prava i dužnosti utvrđenih ovim zakonom, kao i rješenjem o imenovanju donesenim od strane federalnog ministra rada i socijalne politike.

(5) Komisija iz stava (1) ovoga člana dokazuje svoje službeno svojstvo rješenjem o imenovanju donesenim od strane federalnog ministra rada i socijalne politike.

(6) Federalni ministar rada i socijalne politike će, uz prethodno pribavljeno mišljenje federalnog ministra zdravstva, federalnog ministra obrazovanja i nauke i federalnog ministra pravde, donijeti propis o vršenju stručnog nadzora nad federalnim ustanovama socijalne zaštite kojim će detaljnije urediti način i sadržaj provođenja stručnog nadzora, opšte i posebne kriterije za odabir stručnih nadzornika, formu i sadržaj liste stručnih nadzornika, način formiranja komisije za provođenje stručnog nadzora, sadržaj zapisnika o provedenom stručnom nadzoru, sadržaj evidencije o provedenim stručnim nadzorima i datim preporukama i naloženim mjerama, kao i druga pitanja značajna za obavljanje stručnog nadzora nad federalnim ustanovama socijalne zaštite.

(7) Sredstva za provođenje stručnog nadzora nad federalnim ustanovama socijalne zaštite obezbjeđuju se u budžetu Federacije na poziciji Federalnog ministarstva rada i socijalne politike.

Član 77. (Sadržaj inspekcijskog nadzora)

Inspekcijski nadzor podrazumijeva nadzor nad zakonitošću rada federalnih ustanova socijalne zaštite i provodi se kroz poduzimanje inspekcijskih radnji na utvrđivanju činjeničnog stanja u pogledu provođenja zakona i drugih propisa kod subjekta nadzora, poduzimanje preventivnih mjera u skladu s ovim zakonom i drugim propisima, poduzimanje korektivnih mjera, odnosno nalaganje upravnih mjera radi sprečavanja i otklanjanja nezakonitosti u provođenju ovoga i drugih zakona, te kroz poduzimanje drugih mjera i radnji utvrđenih propisima o inspekcijama kao i drugim relevantnim propisima.

Član 78. (Nadležni organi inspekcijskog nadzora)

(1) Inspekcijski nadzor nad zakonitošću rada federalnih ustanova socijalne zaštite, u skladu s odredbama ovoga zakona, vrši Federalna uprava za inspekcijske poslove putem nadležnih federalnih inspektora, odnosno kantonalni organ za inspekcijske poslove putem nadležnih kantonalnih inspektora u dijelu koji se odnosi na odgoj i obrazovanje.

(2) Zavisno od djelatnosti i oblasti na koju se odnosi, inspekcijski nadzor nad zakonitošću rada federalnih ustanova socijalne zaštite provode:

- a) federalni inspektori socijalne i dječje zaštite u dijelu primjene propisa iz oblasti socijalne i dječje zaštite;
- b) federalni zdravstveni inspektori u dijelu pružanja zdravstvene njege i organizovanja zdravstvene zaštite;
- c) federalni farmaceutski inspektori u dijelu organizovanja apotekarske djelatnosti;
- d) federalni inspektori rada u dijelu koji se odnosi na radno zakonodavstvo;
- e) kantonalni prosvjetni inspektori u dijelu koji se odnosi na organizovanje odgoja i obrazovanja;
- f) ostali federalni i kantonalni inspektori u skladu sa svojim nadležnostima utvrđenim važećim Zakonom o inspekcijama Federacije Bosne i Hercegovine.

(3) U provođenju svojih nadležnosti, organi iz stava (1) ovoga člana međusobno se informišu i sarađuju na realizovanju poduzetih mjera i radnji, pružaju neposrednu pomoć jedni drugima i poduzimaju zajedničke aktivnosti neophodne za kvalitetan inspekcijski nadzor nad provođenjem ovoga zakona.

Član 79. (Inspekcijske nadležnosti)

(1) Pored poslova utvrđenih Zakonom o inspekcijama Federacije Bosne i Hercegovine, federalni i kantonalni inspektori iz člana 78. ovoga zakona (u daljem tekstu: nadležni federalni i kantonalni inspektori) obavljaju i sljedeće poslove:

- a) vrše nadzor nad obavljanjem osnovne i dopunske djelatnosti za koju su federalne ustanove socijalne zaštite registrovane i poduzimaju mjere za njeno kvalitetno obavljanje;
- b) nadziru zakonitost rada federalnih ustanova socijalne zaštite i stručnih radnika u obavljanju njihove registrovane djelatnosti;
- c) nadziru provođenje zakonom utvrđene obaveze donošenja internih akata, kao i njihovu usklađenost s relevantnim propisima;
- d) vrše nadzor nad pravovremenim donošenjem programa rada i finansijskih planova, kao i nad pravovremenim izvještavanjem osnivača i Vlade Federacije o radu i finansijskom poslovanju;
- e) razmatraju podneske pravnih i fizičkih lica kojima se zahtijeva nadzor nad federalnim ustanovama socijalne zaštite, te na osnovu njihove opravdanosti i osnovanosti poduzimaju adekvatne radnje o čemu pismeno obavještavaju podnosioca;
- f) poduzimaju preventivne aktivnosti u cilju sprečavanja nastupanja štetnih posljedica zbog nedostatka i nepravilnosti u provođenju ovoga zakona i propisa donijetih na osnovu njega.

(2) Preventivne aktivnosti iz stava (1) tačka d) ovoga člana nadležni federalni i kantonalni inspektori nalažu rješenjem.

Član 80. (Inspekcijske mjere)

(1) Pri obavljanju inspekcijskog nadzora utvrđenog odredbama ovoga zakona, nadležni federalni i kantonalni inspektori, pored nadležnosti utvrđenih Zakonom o inspekcijama Federacije Bosne i Hercegovine, imaju pravo i obavezu potpuno ili djelimično zabraniti pružanje određene usluge federalnim ustanovama socijalne zaštite ako:

- a) ne ispunjavaju propisane uslove u pogledu prostora, opreme i kadra na način kako je to propisano ovim zakonom i aktima donesenim na osnovu njega;
- b) obavljaju djelatnost suprotno odredbama ovoga zakona i akata donesenih na osnovu njega;
- c) prime na smještaj i tretman korisnika koji po odredbama ovoga zakona nije definisan kao korisnik njihovih usluga;
- d) ne osiguraju kvalitetnu i potpunu uslugu na način kako je to propisano ovim zakonom i aktima donesenim na osnovu njega;
- e) učine bitne propuste u tretmanu korisnika njihovih usluga;
- f) ne posjeduju potpunu dokumentaciju o korisniku i ne vode tačnu i urednu evidenciju koju su, u skladu s odredbama ovoga zakona i drugih relevantnih propisa, dužni voditi;

- g) ne izvrše preporuke i mjere donesene u okviru stručnog nadzora iz stava (3) člana 76. ovoga zakona;
- h) iz drugih razloga utvrđenih relevantnim propisima.

(2) O utvrđenim činjenicama iz stava (1) ovoga člana nadležni federalni i kantonalni inspektori donose rješenje o privremenoj zabrani rada, odnosno obavljanja registrovane djelatnosti dok se uočeni nedostaci ne otklone.

Član 81. (Usmeno rješenje)

(1) Prilikom obavljanja inspekcijskih poslova nadležni federalni i kantonalni inspektori mogu izdati i usmeno rješenje za izvršenje određenih mjera kada:

- a) opasnost za zdravlje ili život ljudi zahtjeva da se određena mjera poduzme odmah i bez odgađanja;
- b) postoji opasnost od prikrivanja, zamjene ili uništenja dokaza, ukoliko se mjera odmah ne poduzme.

(2) Nadležni federalni i kantonalni inspektori mogu narediti izvršenje usmenog rješenja odmah.

(3) Žalba ne odlaže izvršenje rješenja u slučajevima iz stava (1) ovoga člana.

(4) Usmeno se rješenje mora unijeti u zapisnik o obavljenom inspekcijskom nadzoru.

(5) Nadležni federalni i kantonalni inspektori su obavezni izdati pismeni otpisak rješenja u roku od tri dana od dana upisa izrečene mjere u zapisnik o obavljenom inspekcijskom nadzoru.

Član 82. (Pokretanje odgovarajućeg postupka)

(1) Ako nadležni federalni i kantonalni inspektori posumnjaju da je povredom propisa učinjen prekršaj ili krivično djelo obavezni su, uz rješenje za čije su donošenje nadležni, bez odgađanja, a najkasnije u roku od 15 dana od dana završetka inspekcijskog nadzora, zajedno s utvrđenim činjenicama koje su odlučujuće za poduzimanje mjera, podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog, odnosno prijavu za pokretanje krivičnog postupka.

(2) Nadležni organ kojem je podnesen zahtjev, odnosno prijava iz stava (1) ovoga člana obavezno je o ishodu postupka obavijestiti Vladu Federacije i nadležna federalna ministarstva.

VIII. PREKRŠAJNE ODREDBE

Član 83.

(Novčana kazna za federalnu ustanovu socijalne zaštite)

Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj federalnu ustanovu socijalne zaštite ukoliko:

- a) primi na smještaj lice koje nije definisano kao korisnik usluge smještaja u federalnim ustanovama socijalne zaštite kako je to utvrđeno odredbama iz čl. 13., 14., 15., 16. i 17. ovoga zakona;
- b) bude obavljala djelatnost protivno odredbama ovoga zakona i provedbenog propisa iz člana 21. Zakona;
- c) ne bude poduzela sve tehničke i organizacione mjere na zaštiti podataka koji se odnose na identitet smještenih lica i zaštitu ličnih podataka kako je to utvrđeno članom 32. ovoga zakona;
- d) ne bude uspostavila i vodila evidenciju o licima koja se nalaze na smještaju na način kako je to utvrđeno ovim zakonom i provedbenim propisom iz člana 35. Zakona;
- e) u svom radu ne bude primjenjivala posebne standarde i kriterije za individualnu procjenu korisnika pri prijemu na smještaj u federalne ustanove socijalne zaštite, kao i standarde za procjenu potrebe njihovog daljeg zadržavanja na smještaju na način kako je to utvrđeno ovim zakonom i provedbenim propisom iz člana 36. Zakona;
- f) bude primjenjivala mjere fizičkog ograničavanja lica sa smetnjama u intelektualnom razvoju suprotno odredbama ovoga zakona i provedbenog propisa iz člana 41. Zakona;
- g) bude primjenjivala mjere fizičkog ograničavanja lica s težim duševnim smetnjama protivno odredbama iz člana 42. ovoga zakona;
- h) ne bude primjenjivala metodološki okvir za izvještavanje o svom radu i poslovanju na način i u rokovima utvrđenim provedbenim propisom iz člana 44. ovoga zakona;
- i) ne bude uspostavila javni registar subvencija i donacija ili isti ne bude vodila na način utvrđen provedbenim propisom iz člana 66. ovoga zakona;
- j) ne bude donijela plan pokrivanja viška rashoda nad prihodima na način kako je to utvrđeno članom 69. Zakona;
- k) ne bude izračunavala cijene za pružene usluge na osnovu jedinstvene metodologije obračuna cijena usluga u federalnim ustanovama socijalne zaštite iz člana 70. ovoga zakona;
- l) ne bude uspostavila i vodila javni registar kapitalnih investicija i nabavke stalnih sredstava na način kako je to utvrđeno ovim zakonom i provedbenim propisom iz člana 71. Zakona;
- m) ne bude donijela opšti akt o provođenju unutrašnjeg nadzora, kao i godišnji plan i program provođenja unutrašnjeg nadzora na način kako je to utvrđeno članom 74. Zakona;
- n) nadležnom inspektor onemogućiti rad, odnosno ne obezbijedi uslove za nesmetan rad ili znatno oteža inspekcijski nadzor, ili mu ne dostavi, ili ne pripremi podatke, obavijesti i materijale na njegov zahtjev u određenom roku, ili mu ne dostavi ili pripremi netačne i nepotpune podatke, obavijesti i materijale;
- o) ne izvrši pravomoćno rješenje nadležnog inspektora;
- p) ne bude donijela svoje opšte i interne akte i uskladila svoju djelatnost u rokovima i na način utvrđen članom 88. ovoga zakona.

Član 84.
(Novčana kazna za odgovorno lice)

Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 1.500,00 KM za prekršaj iz člana 83. kaznit će se i odgovorno lice u federalnoj ustanovi socijalne zaštite.

Član 85.
(Novčana kazna za institucije i ustanove zdravstvene zaštite i osiguranja)

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj:

- a) nadležni zavod zdravstvenog osiguranja kantona i dom zdravlja koji se nalazi u mjestu sjedišta federalne ustanove socijalne zaštite ukoliko međusobno ne sklope pojedinačne ugovore o obezbjeđenju primarne zdravstvene zaštite za korisnike čije prebivalište nije u mjestu sjedišta federalne ustanove socijalne zaštite u kojoj se nalazi na smještaju na način kako je to utvrđeno članom 9. ovoga zakona;
- b) nadležni zavod zdravstvenog osiguranja kantona ukoliko s federalnom ustanovom socijalne zaštite ne sklopi pojedinačne ugovore o obezbjeđenju sekundarne i tercijarne zdravstvene zaštite za korisnike koji su, po mjestu svoga prebivališta, u njegovoj mjesnoj nadležnosti na način kako je to utvrđeno članom 9. ovoga zakona.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 1.500,00 KM kaznit će se i odgovorna lica u nadležnom zavodu zdravstvenog osiguranja kantona i domu zdravlja za prekršaj iz stava (1) tačka a) ovoga člana, kao i odgovorno lice nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja kantona za prekršaj iz stava (1) tačka b) ovoga člana.

IX. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 86.
(Primjena drugih propisa)

(1) Na rad federalnih ustanova socijalne zaštite, kao i druga pitanja koja nisu uređena ovim zakonom primjenjuju se odredbe Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice s djecom ("Službene novine Federacije BiH", br. 36/99, 59/04, 39/06, 14/09, 45/16 i 40/18) i odredbe Zakona o ustanovama ("Službeni list RBiH", br. 6/92, 8/93 i 13/94) koji se, u skladu sa članom IX. 5. (1) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, primjenjuje kao federalni zakon.

(2) Na sva pitanja koja se odnose na primjenu odredbi iz čl. 10. i 26. ovoga zakona, kao i druga pitanja iz predmetne oblasti koja nisu uređena ovim zakonom, primjenjuju se odredbe Zakona o zaštiti i postupanju s djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 7/14 i 74/20).

(3) Na sva pitanja u pogledu procedure imenovanja i razrješenja upravnih i nadzornih odbora, te direktora federalnih ustanova socijalne zaštite, koja nisu regulisana odredbama ovoga zakona, primjenjuju se odredbe Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 12/03, 34/03 i 65/13) i Zakona o ustanovama ("Službeni list RBiH", br. 6/92, 8/93 i 13/94) koji se, u skladu s članom IX. 5. (1) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, primjenjuje kao federalni zakon.

(4) Na sva pitanja koja se odnose na zapreke za imenovanja u upravni ili nadzorni odbor, kao i na poziciju direktora federalnih ustanova socijalne zaštite primjenjuju se odredbe Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", br. 3/03, 32/03, 37/03, 54/04, 61/04, 30/05, 53/06, 55/06, 8/10, 47/14, 22/15, 40/15, 35/18 i 46/21), Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 36/03, 37/03, 21/04, 69/04, 18/05, 42/10, 42/11, 59/14, 76/14, 46/16 i 75/17), Zakona o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 32/10 – Prečišćeni tekst), Zakona o zaštiti od nasilja u porodici ("Službene novine Federacije BiH", broj: 20/13) i Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 70/08).

(5) Na sve postupke imenovanja i formiranja upravljačkih, nadzornih i drugih tijela u skladu s odredbama ovoga zakona u pravilu se primjenjuju odredbe Zakona o ravnopravnosti spolova u BiH - Prečišćeni tekst ("Službeni glasnik BiH", broj: 32/10) kojima je utvrđena obaveza poštivanja načela ravnopravne zastupljenosti spolova.

(6) Na sva pitanja koja se odnose na primjenu odredbi iz člana 64. ovoga zakona, kao i druga pitanja iz predmetne oblasti koja nisu uređena ovim zakonom, primjenjuju se odredbe Zakona o radu Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 26/16, 89/18 i 23/20).

(7) Na sva pitanja koja se odnose na primjenu odredbi iz člana 65. ovoga zakona, kao i druga pitanja iz predmetne oblasti koja nisu uređena ovim zakonom, primjenjuju se odredbe Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 22/06, 43/08, 22/09, 35/14, 94/15 i 17/22).

(8) Na sva pitanja koja se odnose na primjenu odredbi iz člana 71. ovoga zakona, kao i druga pitanja iz predmetne oblasti koja nisu uređena ovim zakonom, primjenjuju se odredbe Zakona o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 22/06).

(9) Na sva pitanja koja se odnose na inspekcijski nadzor nad federalnim ustanovama socijalne zaštite primjenjuju se odredbe Zakona o inspekcijama Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 73/14 i 19/17).

(10) Na postupak i način izrade, čuvanja i upotrebe, te eventualne zloupotrebe pečata federalnih ustanova socijalne zaštite primjenjuju se odredbe Zakona o pečatu Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/94, 21/96 i 46/07).

(11) Na postupak utvrđivanja ispunjenosti uslova za obavljanje osnovne ili dopunske djelatnosti, kao i na postupak obnavljanja rješenja o ispunjavanju uslova za obavljanje djelatnosti primjenjuju se odredbe Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98 i 48/99).

(12) Na sva pitanja koja se odnose na poštivanje prava na privatnost i povjerljivost ličnih podataka smještenih korisnika, kao i njihovih zakonskih zastupnika, primjenjuju se odredbe Zakona o zaštiti ličnih podataka Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 49/06, 76/11 i 89/11).

(13) Na sva pitanja koja se odnose na primjenu načela javnosti i transparentnosti prema ovom zakonu primjenjuju se odredbe Zakona o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 28/00, 45/06, 102/09, 62/11 i 100/13) i Zakona o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 32/01 i 48/11).

(14) Na sva pitanja koja se odnose na primjenu odredbi iz čl. 9. i 21. ovoga zakona, kao i druga pitanja iz predmetne oblasti koja nisu uređena ovim zakonom, primjenjuju se odredbe Zakona o javnim nabavkama ("Službeni glasnik BiH", broj 38/14).

(15) Na prava, obaveze i odgovornosti utvrđene ovim zakonom shodno se primjenjuju porodični propisi, propisi o zdravstvenoj zaštiti i zdravstvenom osiguranju, kao i drugi propisi iz područja socijalne zaštite, zdravstva, obrazovanja i odgoja, te pravde ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Član 87.

(Donošenje posebnog propisa iz oblasti zdravstvene zaštite i zdravstvenog osiguranja)

(1) Federalno ministarstvo zdravstva će u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona sačiniti i u parlamentarnu proceduru uputiti poseban propis kojim će se urediti pitanje ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu i zdravstveno osiguranje lica koja se nalaze na smještaju u ustanovama socijalne zaštite van kantona u kojima ta lica imaju prebivalište.

(2) Propisom iz stava (1) ovoga člana uredit će se i pitanje primjene i nabavke lijekova u ustanovama socijalne zaštite koje pružaju uslugu zdravstvene njege.

(3) Odredbe iz čl. 9. i 22. primjenjivat će se do donošenja posebnog propisa iz st. (1) i (2) ovoga člana.

Član 88.

(Rokovi za usklađivanje s odredbama Zakona)

Federalne ustanove socijalne zaštite dužne su svoju registraciju, opšte i interne akte, te druga pitanja vezana za svoj naziv i djelatnost uskladiti s odredbama ovoga zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Član 89.

(Rokovi za donošenje podzakonskih akata)

(1) Federalni ministar rada i socijalne politike će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti propis iz člana 6. stav (6) ovoga zakona kojim će utvrditi minimalne standarde, odnosno opšte i posebne uslove koje moraju ispunjavati federalne ustanove socijalne zaštite u pogledu prostora, opreme i kadra za pružanje usluge socijalnog zbrinjavanja i socijalne podrške.

(2) Kantonalni ministar nadležan za odgoj i obrazovanje s područja na kojemu federalna ustanova socijalne zaštite ima sjedište će, u saradnji s Federalnim ministarstvom obrazovanja i nauke, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti propis iz člana 7. stav (9) ovoga zakona kojim će utvrditi minimalne standarde, odnosno opšte i posebne uslove koje moraju ispunjavati federalne ustanove socijalne zaštite u pogledu prostora, opreme i kadra za provođenje prilagođenih obrazovnih programa osposobljavanja.

(3) Federalni ministar zdravstva će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti propis iz člana 8. stav (4) i člana 11. stav (2) ovoga zakona kojim će utvrditi minimalne standarde, odnosno opšte i posebne uslove koje moraju ispunjavati federalne ustanove socijalne zaštite u pogledu prostora, opreme i kadra za pružanje usluge zdravstvene njege, kao i za pružanje usluge dijagnostičko-opservacijskog tretmana.

(4) Federalni ministar pravde će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti propis iz člana 10. stav (2) ovoga zakona kojim će utvrditi minimalne standarde, odnosno opšte i posebne uslove koje moraju ispunjavati federalne ustanove socijalne zaštite u pogledu prostora, opreme i kadra za provođenje zavodske mjere upućivanja u odgojnu ustanovu.

(5) Federalni ministar rada i socijalne politike će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti propis iz člana 12. stav (2) ovoga zakona kojim će propisati formu i sadržaj individualnog plana, posebno u segmentu provođenja mjera i aktivnosti za optimalno pružanje usluga socijalnog zbrinjavanja i socijalne podrške, zdravstvene njege, te odgoja i obrazovanja.

(6) Federalni ministar rada i socijalne politike će, uz prethodno pribavljenu saglasnost federalnog ministra zdravstva, federalnog ministra obrazovanja i nauke i federalnog ministra pravde, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti propis iz člana 21. ovoga zakona kojim će propisati postupak i način utvrđivanja ispunjenosti uslova za obavljanje djelatnosti federalnih ustanova socijalne zaštite.

(7) Federalni ministar zdravstva će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti propis iz člana 22. stav (5) ovoga zakona kojim će utvrditi uslove u pogledu prostora, opreme i kadra za čuvanje i primjenu lijekova koji se upotrebljavaju u federalnim ustanovama socijalne zaštite.

(8) Federalni ministar rada i socijalne politike će u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti propis iz člana 35. stav (3) ovoga zakona kojim će utvrditi sadržaj i način vođenja evidencija o licima koja se nalaze na smještaju u federalnim ustanovama socijalne zaštite.

(9) Federalni ministar rada i socijalne politike će, u konsultacijama s federalnim ministrom zdravstva, federalnim ministrom obrazovanja i nauke i federalnim ministrom pravde, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti propis iz člana 36. stav (1) ovoga zakona kojim će utvrditi posebne standarde i kriterije za individualnu procjenu korisnika pri prijemu na smještaj u federalne ustanove socijalne zaštite, kao i standarde za procjenu potrebe njihovog daljeg zadržavanja na smještaju.

(10) Federalni ministar zdravstva će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti propis iz člana 41. stav (1) ovoga zakona kojim će propisati način primjene mjera fizičkog ograničavanja, uključujući jasno definirane situacije u kojima se ove mjere poduzimaju, uslove stručnog kadra, način odlučivanja o mjeri fizičkog ograničavanja, rokove za donošenje odluke o primjeni mjere i njezinom trajanju, metode i evidenciju, te način praćenja ove mjere.

(11) Federalni ministar rada i socijalne politike će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti propis iz člana 44. stav (2) ovoga zakona kojim će propisati rokove i metodologiju za sačinjavanje i donošenje jednogodišnjih i trogodišnjih programa i planova rada i razvoja, investicijskih odluka i petogodišnjih planova kapitalnih ulaganja, izvještaja o radu i poslovanju i finansijskih planova federalnih ustanova socijalne zaštite.

(12) Vlada Federacije će, na prijedlog Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti propis iz člana 47. stav (3), člana 55. stav (3) i člana 62. stav (4) kojim će utvrditi bliže uslove u pogledu postupka za dokazivanje

ispunjenosti opštih i posebnih uslova i potrebne dokumentacije za imenovanje na utvrđene pozicije u federalnim ustanovama socijalne zaštite.

(13) Federalni ministar rada i socijalne politike će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti propis iz člana 52. stav (2) ovoga zakona kojim će propisati rokove i metodologiju za sačinjavanje i podnošenje izvještaja o rezultatima nadzora nad federalnim ustanovama socijalne zaštite.

(14) Federalni ministar rada i socijalne politike će, uz prethodno pribavljeno mišljenje federalnog ministra finansija, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti propis iz člana 66. stav (6) ovoga zakona kojim će propisati sadržaj i način vođenja javnog registra subvencija i donacija.

(15) Federalni ministar rada i socijalne politike će u konsultacijama s federalnim ustanovama socijalne zaštite u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti propis iz člana 68. stav (2) ovoga zakona kojim će propisati jedinstvene standarde za utvrđivanje visine plata i ostalih ličnih primanja zaposlenika federalnih ustanova socijalne zaštite.

(16) Federalni ministar rada i socijalne politike će, nakon obavljenih konsultacija s Federalnim ministarstvom zdravstva, Federalnim ministarstvom obrazovanja i nauke i Federalnim ministarstvom pravde, te uz prethodno pribavljeno mišljenje federalnog ministra finansija, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona propisati metodologiju iz člana 70. stav (1) ovoga zakona kojom će utvrditi jedinstveni način obračuna cijena usluga u federalnim ustanovama socijalne zaštite.

(17) Federalni ministar rada i socijalne politike će, uz prethodno pribavljeno mišljenje federalnog ministra finansija, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti propis iz člana 71. stav (2) ovoga zakona kojim će propisati sadržaj i način vođenja javnog registra kapitalnih investicija i nabavke stalnih sredstava.

(18) Federalni ministar rada i socijalne politike će, uz prethodno pribavljeno mišljenje federalnog ministra zdravstva, federalnog ministra obrazovanja i nauke i federalnog ministra pravde, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti propis iz člana 76. stav (6) ovoga zakona kojim će detaljnije urediti način i sadržaj provođenja stručnog nadzora, opšte i posebne kriterije za odabir stručnih nadzornika, formu i sadržaj liste stručnih nadzornika, način formiranja komisije za provođenje stručnog nadzora, sadržaj zapisnika o provedenom stručnom nadzoru, sadržaj evidencije o provedenim stručnim nadzorima i datim preporukama i naloženim mjerama, kao i druga pitanja značajna za obavljanje stručnog nadzora nad federalnim ustanovama socijalne zaštite.

Član 90.

(Status ranije imenovanih tijela upravljanja i nadzora)

Tijela upravljanja i nadzora u federalnim ustanovama socijalne zaštite koja su imenovana prije stupanja na snagu ovoga zakona nastavljaju obnašati svoje funkcije do imenovanja novih tijela upravljanja i nadzora po odredbama ovoga zakona, a najkasnije do šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Član 91.
(Status trenutnih korisnika)

Federalnim ustanovama socijalne zaštite koje u trenutku stupanja ovoga zakona na snagu budu imale na smještaju lica koja po odredbama ovoga zakona ne mogu više biti korisnici njihovih usluga, dozvoljava se zadržavanje tih lica ukoliko je to u njihovom najboljem interesu i ukoliko ta lica, odnosno njihovi zakonski zastupnici dadnu pisanu saglasnost u pogledu njihovog daljeg zadržavanja.

Član 92.
(Primjena postojećih propisa)

Do donošenja propisa iz čl. 88. i 89. ovoga zakona, primjenjivat će se propisi koji su bili na snazi na dan stupanja na snagu ovoga zakona, ukoliko nisu u suprotnosti s ovim zakonom.

Član 93.
(Prestanak važenja Zakona)

Danom stupanja na snagu ovoga zakona prestaje važiti Zakon o preuzimanju prava i obaveza osnivača nad ustanovama socijalne zaštite u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 31/08 i 27/12).

Član 94.
(Stupanje na snagu Zakona)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

OBRAZLOŽENJE ZAKONA O USTANOVAMA SOCIJALNE ZAŠTITE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje Zakona o ustanovama socijalne zaštite Federacije Bosne i Hercegovine sadržan je u odredbi člana III. 2. e), u vezi s članom III. 3. (3) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojim je utvrđeno da federalna vlast ima pravo utvrđivati politiku i donositi zakone koji se tiču socijalne politike, kao i člana IV. A. 20. (1) d kojim je propisano da je Parlament Federacije Bosne i Hercegovine nadležan za donošenje zakona o vršenju funkcije federalne vlasti.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE

Procesom pridruživanja Bosne i Hercegovine Evropskoj uniji proistekle su obaveze države i entiteta da izvrše usklađivanje postojećih propisa s međunarodnim konvencijama i evropskim standardima, uključujući i obavezu usklađivanja propisa iz oblasti socijalne zaštite. Kao potpisnica niza konvencija i međunarodnih dokumenta, Bosna i Hercegovina se obavezala obezbijediti zaštitu ljudskih prava u svim segmentima, što se odnosi i na zaštitu ljudskih prava osoba zbrinutih u ustanove socijalne zaštite.

S tim u vezi, na prijedlog Federalnog ministarstva rada i socijalne politike (u daljem tekstu: Ministarstvo), Vlada Federacije je na svojoj 127. sjednici Zaključkom V. broj: 1395/2014 od 10. jula 2014. godine usvojila Strategiju deinstitucionalizacije i transformacije ustanova socijalne zaštite u Federaciji Bosne i Hercegovine (2014-2020). Navedeni dokument predstavlja strateško opredjeljenje Vlade Federacije da, uz podršku kantonalnih vlada, nastavi sa svojim javnim angažmanom na povećanju kvaliteta života djece, osoba s invaliditetom i starih osoba, te da kroz provođenje procesa deinstitucionalizacije i transformacije ustanova socijalne zaštite osigura uslove za pružanje podrške u zajednici korisnicima kojima je ista neophodna i implementira međunarodno utemeljeno pravo prema kojemu svaka osoba ima pravo na život u zajednici na istom osnovu kao i druge osobe. Osim toga, ova Strategija ujedno predstavlja i odgovor na potrebu za sistemskim promjenama koje je neophodno provesti u oblasti tradicionalnog načina institucionalne brige o korisnicima.

Na osnovu ovoga strateškog dokumenta, Ministarstvo je sačinilo Akcioni plan za provođenje Strategije deinstitucionalizacije i transformacije ustanova socijalne zaštite u Federaciji Bosne i Hercegovine (2014-2020), koji je Vlada Federacije usvojila Odlukom V. broj 1591/17 na svojoj 131. sjednici od 07. decembra 2017. godine. Imajući u vidu da ovaj Akcioni plan predstavlja operacionalizaciju Strategije deinstitucionalizacije i transformacije ustanova socijalne zaštite s jasno navedenim programima i aktivnostima, te definiranim nositeljima i rokovima za njihovu provođenje, izrada i usvajanje Zakona o ustanovama socijalne zaštite Federacije Bosne i Hercegovine stvara pretpostavke za realiziranje nekoliko ključnih strateških ciljeva u segmentu nadležnosti i odgovornosti Federacije, među kojima na poseban način treba istaknuti onaj koji se odnosi na potrebu transformiranja postojećih institucionalnih oblika zbrinjavanja socijalno osjetljivih kategorija.

Drugi važan razlog za izradu i usvajanje Zakona o ustanovama socijalne zaštite Federacije Bosne i Hercegovine leži u potrebi da se normativni okvir djelovanja ustanova socijalne zaštite u Federaciji uskladi s presudom Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Hadžimejlić i drugi protiv Bosne i Hercegovine, ap. br. 3427/13 od 03. novembra 2015. godine, kojom je utvrđena povreda prava aplikantata iz člana 5. Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama, te je naloženo izvršenje kako individualnih tako i generalnih mjera po presudi Suda, a radi sprečavanja daljeg kršenja istog prava u budućnosti.

U pogledu generalnih mjera, a s obzirom na metode u radu koje je usvojio Komitet Vijeća Evrope, Bosna i Hercegovine je obavezana da provede ili predloži mjere kojima je cilj i koje mogu otkloniti povrede u pogledu potencijalnih aplikantata, dakle osoba u istom pravnom položaju kao aplikanti u ovom predmetu, te u istom roku o poduzetim mjerama ili onima koje se namjeravaju poduzeti obavijestiti Komitet ministara Vijeća Evrope. S tim u vezi, na svojoj 96. sjednici Vlada Federacije je donijela Odluku o usvajanju Akcionog plana, V. broj: 412/2017 od 23. marta 2017. godine ("Službene novine Federacije BiH", broj 23/17) za provođenje generalnih mjera radi prevencije povreda ljudskih prava po presudi Evropskog suda za ljudska prava u predmetu Hadžimejlić i drugi protiv Bosne i Hercegovine, ap. br. 3427/13 od 03. novembra 2015. godine. Kao cilj 1. Akcionog plana definirane su izmjene i dopune relevantnih zakona s ciljem usklađivanja domaćeg zakonodavstva i prakse s međunarodnim standardima poštivanja ljudskih prava osoba s duševnim smetnjama radi usklađivanja zakonodavstva i prakse.

Kao nositelj ove aktivnosti definirano je Radno tijelo Vlade Federacije, koje će činiti predstavnici nadležnih ministarstava, i to: Federalnog ministarstva zdravstva, Federalnog ministarstva pravde, Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, predstavnik pravosuđa, predstavnik Komisije za zaštitu prava osoba s duševnim smetnjama Federalnog ministarstva zdravstva, predstavnik organa starateljstva, predstavnik centra za mentalno zdravlje, te sudski vještak psihijatrijske struke. U skladu s datim zaduženjima, navedeno je Radno tijelo sačinilo dokument pod nazivom Analiza domaćih pravnih okvira zaštite osoba s duševnim smetnjama u Federaciji Bosne i Hercegovine s prijedlogom mjera za njihovo usklađivanje s međunarodnim standardima u ovoj oblasti, koji je Vlada Federacije usvojila na svojoj 228. sjednici od 02. jula 2020. godine, te je, između ostalih, zadužila i Federalno ministarstvo rada i socijalne politike da u razumnom roku izradi nove ili dopuni i izmijeni postojeće relevantne propise iz svoje nadležnosti s ciljem njihovog usklađivanja s preporukama datim u predmetnoj Analizi.

Treći važan razlog za izradu i usvajanje Zakona o ustanovama socijalne zaštite Federacije Bosne i Hercegovine nalazi se u obavezi realiziranja Zaključaka Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, broj 01-02-2240/19 od 04. decembra 2019. godine, s tematske sjednice na kojoj je razmatrano stanje u Zavodu za zbrinjavanje mentalno invalidne djece i omladine – Pazarić, Zavodu za zbrinjavanje mentalno invalidnih lica – Drin, Zavodu za zbrinjavanje mentalno invalidnih osoba – Bakovići, Zavodu za vaspitanje muške djece i omladine – Sarajevo i Ustanovi iz djelokruga socijalne zaštite – Ljubuški. Naime, imajući u vidu da je tačkom 2) navedenih Zaključaka utvrđeno zaduženje da se pristupi izradi Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o preuzimanju prava i obaveza osnivača nad ustanovama socijalne zaštite, federalni ministar rada i socijalne politike je Rješenjem broj 05-02/1-3296/19 od 20. januara 2020. godine imenovao Radnu grupu za izradu Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o preuzimanju prava i obaveza osnivača nad ustanovama socijalne zaštite u Federaciji Bosne i Hercegovine. U sastavu su se navedene Radne grupe, pored predstavnika ovog Ministarstva, nalazili i predstavnici Federalnog ministarstva zdravstva, Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke, Federalnog ministarstva pravde, te predstavnici dvije nevladine organizacije (Dajte nam šansu i SUMERO). Na svom prvom radnom sastanku od 06. februara 2020. godine Radna je grupa, analizirajući složenost problematike kao i opseg pitanja koja bi zakonski trebalo riješiti,

zauzela stav da je potrebno pripremiti potpuno novi Zakon o ustanovama socijalne zaštite Federacije što je, u konačnici, i urađeno.

III. OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH PRAVNIH RJEŠENJA

Gledano u cjelini, predloženi tekst Zakona o ustanovama socijalne zaštite Federacije Bosne i Hercegovine predstavlja kvalitetan pravni okvir za transformiranje postojećeg oblika zbrinjavanja socijalno osjetljivih kategorija u ustanovama socijalne zaštite kojima je osnivač Federacija, posebno u segmentu usklađivanja njihove djelatnosti i načina rada s međunarodnim standardima u oblasti poštivanja ljudskih prava. Osim navedenog, predviđena zakonska rješenja otklanjaju najveći dio uočenih problema u pogledu uspostavljanja i provođenja minimalnih standarda stručnog rada i ispunjavanja neophodnih infrastrukturnih preduslova od strane federalnih ustanova socijalne zaštite za kvalitetno pružanje usluga njihovim korisnicima. Nadalje, značajno se profesionaliziraju upravljačke, nadzorne i rukovodeće pozicije, uvodi se interni, te se poboljšava stručni i inspeksijski nadzor, dok se u odnosu na postojeći obezbjeđuje adekvatniji modalitet finansiranja njihove djelatnosti.

U pogledu pojedinačnih normi, odnosno predloženih zakonskih rješenja, važno je naglasiti da je Zakon o ustanovama socijalne zaštite Federacije Bosne i Hercegovine metodološki podijeljen na sljedećih devet ključnih poglavlja:

I. Opšte odredbe: U okviru ove cjeline utvrđuje se predmet ovoga zakona, rodno značenje izraza koji se u njemu koriste, koje su to ustanove socijalne zaštite Federacije i tko su njihovi pravni sljednici i osnivač, kao i vrstu i način donošenja njihovih opštih akata. Osim toga, ovim se poglavljem jasnije definiraju i razgraničuju oblici usluga koje se u ovim ustanovama pružaju u segmentu socijalne zaštite (socijalno zbrinjavanje i socijalna podrška), zdravstvene zaštite (zdravstvena zaštita i njega), odgoja i obrazovanja, te provođenja zavodske mjere upućivanja u odgojnu ustanovu i dijagnostičko-opservacijskog tretmana što spada djelatnost kojom se ponajviše bavi Ustanova za socijalnu zaštitu, odgoj i obrazovanje – Sarajevo. Također je važno naglasiti da je u okviru ovoga poglavlja posebna pozornost posvećena segmentu odgoja i obrazovanja u smislu obavezivanja federalnih ustanova socijalne zaštite da djecu, koja se kod njih nalaze na smještaju, uključuju u redovne ili prilagođene obrazovne programe pri odgojno-obrazovnim ustanovama koje djeluju na području na kojemu ove ustanove imaju sjedište. Osim navedenog, u situacijama kada uključivanje djece u redovne obrazovne programe nije moguće zbog njihovog psihofizičkog stanja, što se prvenstveno odnosi na Ustanovu za socijalno zbrinjavanje, zdravstvenu njegu, odgoj i obrazovanje – Pazarić, stvorene se pravne pretpostavke za kreiranje posebnih prilagođenih obrazovnih programa osposobljavanja koje odobrava kantonalno ministarstvo nadležno za odgoj i obrazovanje s područja na kojemu federalna ustanova socijalne zaštite ima sjedište.

II. Djelatnost i korisnici federalnih ustanova socijalne zaštite: U okviru ove cjeline utvrđena je osnovna djelatnost pet federalnih ustanova socijalne zaštite, kategorije korisnika koje, u skladu sa svojom osnovnom djelatnošću, mogu imati na smještaju, te njihova sjedišta. Osim toga, ovim je poglavljem otvorena mogućnost da navedene ustanove pružaju i druge usluge, te se bave dopunskom privrednom i drugim djelatnostima (proizvodnja i prodaja hrane na vlastitim farmama, proizvodnja i prodaja određenih proizvoda u vlastitim radionicama i drugo) pri čemu je jasno utvrđena namjena prihoda koji bi se eventualno ostvarili ovom djelatnošću (nabavka sredstava i materijala neophodnih za dalje bavljenje istom, kao i novčane nagrade korisnicima koji su u sklopu radno-okupacijskog tretmana uključeni u obavljanje navedene djelatnosti). Također, za razliku od postojećeg propisa koji to nije adekvatno regulisao, utvrđena je jasna djelatnost Ustanove za socijalno zbrinjavanje i zdravstvenu njegu - Ljubuški, dok je Ustanovi za socijalno

zbrinjavanje, zdravstvenu njegu, odgoj i obrazovanje - Pazarić uveden dobni cenzus u smislu onemogućavanja prijema korisnika starijih od 30 godina. S druge strane, Ustanovi za socijalno zbrinjavanje i zdravstvenu njegu - Bakovići i Ustanovi za socijalno zbrinjavanje i zdravstvenu njegu - Drin ograničen je prijem osoba mlađih od 18 godina. Na koncu, potrebno je spomenuti i to da je Ustanovi za socijalno zbrinjavanje, zdravstvenu njegu, odgoj i obrazovanje - Pazarić omogućen i prijem djece kojima je dijagnostikovana poremećaj u ponašanju i osjećajima koji se pojavljuju u djetinjstvu i u adolescenciji, a za koju, u ovom trenutku, u Federaciji ne postoji adekvatan model institucionalne zaštite.

III. Osnovni i posebni standardi u pogledu obavljanja propisane djelatnosti: U okviru ove cjeline utvrđuju se načela efikasnosti i održivosti i načelo javnosti i transparentnosti kao dva ključna načela u okviru kojih federalne ustanove socijalne zaštite trebaju obavljati svoju propisanu djelatnost. Nadalje, s ciljem obezbjeđenja zakonitog rada i kvalitetnog pružanja usluga, odredbama iz ovoga poglavlja predviđeno je uspostavljanje posebnih standarda za pružanje socijalnih, zdravstvenih i odgojno-obrazovnih usluga na osnovu kojih će se, kroz poseban postupak, utvrđivati ispunjenost uslova za obavljanje kako osnovne, tako i dopunske djelatnosti. Osim navedenog, imajući u vidu da federalne ustanove socijalne zaštite pružaju i određeni vid zdravstvene zaštite i njege, ovim su poglavljem detaljnije razrađeni posebni standardi u pogledu primjene i nabavke lijekova.

IV. Načela zaštite i prava smještenih korisnika: U okviru ove cjeline uvodi se nekoliko ključnih načela koja predstavljaju pravni okvir zaštite osoba koje borave u federalnim ustanovama socijalne zaštite, odnosno mehanizam kojim se od ovih ustanova, kao i njihovih zaposlenika zahtijeva djelovanje i postupanje utemeljeno na primjeni načela humanizma i poštivanja osnovnih ljudskih prava i sloboda, aktivne uključenosti korisnika u proces odlučivanja u skladu s njegovim stvarnim mogućnostima i sposobnostima, te najboljeg interesa korisnika, a posebno u postupcima inicijalne stručne procjene, izrade individualnih planova i preispitivanja potrebe njegovog daljeg zadržavanja na smještaju. Nadalje, predmetno poglavlje sadrži i izričite zabrane diskriminacije, prisile i zlostavljanja pri čemu se određene mjere fizičkog ograničavanja mogu provoditi samo u slučajevima i na način propisan ovim zakonom i Zakonom o zaštiti i postupanju s djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku. Što se tiče prava smještenih korisnika, ovo poglavlje predviđa pravo na informiranost, sudjelovanje u donošenju odluka, slobodan izbor usluga, privatnost i povjerljivost ličnih podataka, održavanje porodičnih i drugih društvenih veza i pritužbu.

Nadalje, u okviru ovoga poglavlja predviđa se uspostavljanje i vođenje evidencije o osobama na smještaju u elektronskom i pisanom obliku. Daljim se odredbama iz ovoga poglavlja uspostavlju posebni standardi i kriteriji za individualnu procjenu korisnika kojima će se jasno i nedvojbeno urediti sva ključna pitanja u pogledu načina prijema, boravka i otpusta osobe koje su upućene na smještaj u neku od federalnih ustanova socijalne zaštite. Novinu predstavlja i definiranje okolnosti u kojima su federalne ustanove socijalne zaštite dužne uskratiti prijem na smještaj (smještaj osoba koja nije u kategoriji korisnika usluga smještaja, neispunjavanje prostornih, tehničkih ili kadrovskih uslova za zbrinjavanje osobe za koju se traži smještaj i ukoliko osoba za koju se traži smještaj svojim agresivnim ponašanjem ili bolešću od koje boluje može ugroziti zdravstveno stanje i bezbjednost drugih korisnika). Osim navedenog, iako nije obavezno, federalne ustanove socijalne zaštite imaju pravo uskratiti smještaj ukoliko nadležne institucije odbijaju prihvatiti obavezu plaćanja troškova smještaja, kao i drugih troškova na način i u visini utvrđenim ovim zakonom, odnosno aktima donesenim na osnovu njega. Uspostavljanje modela prioritnog smještaja također predstavlja novinu jer se korisnik upućen od strane nadležnoga organa starateljstva prima na smještaj u federalne ustanove socijalne zaštite prioritno u odnosu na druge podnosiocje zahtjeva za smještaj.

U pogledu primjene mjera fizičkog ograničavanja, ona je ovim zakonom predviđena samo za osobe s poteškoćama u intelektualnom razvoju i to u situacijama u kojima je to jedino sredstvo kojim se može otkloniti neposredna opasnost koja proizlazi iz ponašanja osobe, odnosno visoki stupanj rizika od fizičkog povređivanja same osobe ili neke druge osobe u federalnoj ustanovi socijalne zaštite. U slučaju neophodne primjene ovakvih mjera primjenjuju se procedure utvrđene aktom o primjeni mjere fizičkog ograničavanja, uključujući uslove stručnog kadra, način odlučivanja o mjeri fizičkog ograničavanja, metode i evidenciju, te način praćenja ove mjere. Što se tiče osoba s duševnim smetnjama, federalne ustanove socijalne zaštite su dužne takve osobe uputiti, odnosno odvesti do zdravstvene ustanove sekundarne ili tercijarne zdravstvene zaštite, koja ima odjel ili kliniku za psihijatriju, u kojoj se mogu provesti mjere fizičkog ograničavanja u skladu s propisima o zaštiti osoba s duševnim smetnjama.

V. Upravljanje, nadzor i rukovođenje federalnim ustanovama socijalne zaštite: U okviru ove cjeline utvrđuje se koja su to tijela upravljanja, nadzora i rukovođenja (upravni odbor, nadzorni odbor i direktor), koje su njihove nadležnosti, tko ih i na koji način imenuje, te koji su posebni uslovi za obnašanje ovih funkcija. Osim navedenog, definirane su i zapreke za imenovanje ovih tijela, kao i razlozi iz kojih mogu biti prijevremeno razriješeni. U pogledu broja članova i sastava upravnih odbora federalnih ustanova socijalne zaštite ocijenjeno je da je pet članova optimalan broj, dok je u pogledu sastava predloženo da se imenuje jedan član iz reda stručnih zaposlenika federalne ustanove socijalne zaštite u kojoj se vrši imenovanje, jedan iz reda zakonskih zastupnika korisnika koji se nalaze na smještaju u federalnoj ustanovi socijalne zaštite u kojoj se vrši imenovanje, te tri člana iz reda stručnih osoba iz oblasti i zvanja utvrđenih posebnim kriterijima za imenovanje u upravne odbore ovih ustanova. Također, osmišljeno je i zakonsko rješenje za situacije u kojima može doći do neprijavlivanja kandidata ili neispunjavanja opštih i posebnih uslova od strane prijavljenih kandidata iz reda stručnih zaposlenika ili iz reda zakonskih zastupnika korisnika na način da će se u tim slučajevima na ove pozicije imenovati kandidati iz reda stručnih osoba iz oblasti i zvanja utvrđenih posebnim kriterijima za imenovanje u upravne odbore federalnih ustanova socijalne zaštite. Što se tiče tijela nadzora, Zakon predviđa da se ubuduće imenuje samo jedno Nadzorni odbor koje bi vršilo nadzor nad finansijskim poslovanjem svih pet federalnih ustanova socijalne zaštite.

Nadalje, u pogledu naknada za rad u ovim tijelima predviđeno je da njihovu visinu utvrđuje Vlada Federacije, te da se iste isplaćuju iz budžeta Federacije što bi, s jedne strane, rasteretilo ustanove nepotrebnih finansijskih izdvajanja, a osnivaču bi, s druge strane, osiguralo adekvatan mehanizam kontrole nad njihovim radom i, u konačnici, utjecalo na njihovu spremnost da aktivnije djeluju u korist zacrtanih strateških ciljeva u ovoj oblasti. Što se tiče plaće direktora, ona se utvrđuje u visini do tri prosječne plaće u Federaciji pri čemu precizan iznos određuje upravni odbor u skladu s finansijskim mogućnostima federalne ustanove socijalne zaštite. S ciljem onemogućavanja bilo kakvih zloupotreba ili donošenja odluka na štetu ustanova, upravni je odbor na nacrt ovih odluka kao i pratećih ugovora iz stava dužan pribaviti mišljenje Federalnog ministarstva rada i socijalne politike u pogledu njihove usklađenosti s odredbama ovoga zakona kao i važećih propisa o radu.

VI. Finansiranje djelatnosti federalnih ustanova socijalne zaštite: U okviru ove cjeline definiraju se izvori finansiranja federalnih ustanova socijalne zaštite (iz naknada za pružene usluge, iz budžeta Federacije u skladu s propisima o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine i iz subvencija, donacija i drugih izvora). Nadalje, za razliku od trenutnog modaliteta, odredbama iz ovoga poglavlja predviđeno je da upravni odbori federalnih ustanova socijalne zaštite jednom godišnje odlukom utvrđuju cijenu za pružene usluge smještaja i tretmana korisnika prema jedinstvenoj metodologiji koju propisuje federalni ministar rada i socijalne politike nakon obavljenih konsultacija s Federalnim ministarstvom zdravstva, Federalnim ministarstvom

obrazovanja i nauke i Federalnim ministarstvom pravde, te uz prethodno pribavljeno mišljenje federalnog ministra finansija. Pritom bi se sva pitanja vezana za cijenu usluga regulisala posebnim ugovorima između federalnih ustanova socijalne zaštite i fizičkih ili pravnih osoba koje djelimično ili u cijelosti snose troškove smještaja. Na koncu, s ciljem obezbjeđenja transparentnosti u njihovom radu, federalne ustanove socijalne zaštite dužne su uspostaviti javne registre subvencija i donacija, te kapitalnih investicija i nabavke stalnih sredstava. U pogledu obezbjeđenja adekvatnije kontrole nad finansijskim poslovanjem ovih ustanova, predviđeno je da Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine vrši finansijske revizije i revizije učinka poslovanja federalnih ustanova socijalne zaštite prema godišnjim planovima revizije.

VII. Nadzor nad radom federalnih ustanova socijalne zaštite: U okviru ove cjeline definiraju se vrste nadzora koji se provodi (unutrašnji, stručni i inspekcijski nadzor) s njihovim jasno definiranim sadržajem, načinom provođenja i nadležnim tijelima. Na ovaj se način, pored postojećih, ponovno uspostavlja federalna inspekcija za socijalnu i dječju zaštitu čime se u znatnoj mjeri prevazilazi problem nedostatka adekvatnih mehanizama nadzora nad radom ovih ustanova.

VIII. Prekršajne odredbe: U okviru ove cjeline utvrđuju se novčane kazne za federalne ustanove socijalne zaštite, kao i odgovorne osobe u njima ukoliko bude uočeno kršenje odredbi ovoga zakona.

IX. Prijelazne i završne odredbe: U okviru ove cjeline utvrđuju se način na koji će se prevazići zatečeno stanje u federalnim ustanovama socijalne zaštite, kao i rokovi za donošenje podzakonskih akata i usklađivanje s odredbama ovoga zakona. Tako je u pogledu statusa aktualnih tijela upravljanja i nadzora predviđeno da ista nastavljaju obnašati svoje funkcije do imenovanja novih tijela upravljanja i nadzora po odredbama ovoga zakona, a najkasnije do šest mjeseci od dana stupanja ovoga zakona na snagu. Što se tiče statusa trenutnih korisnika, federalnim je ustanovama socijalne zaštite, koje u trenutku stupanja ovoga zakona na snagu budu imale na smještaju osobe koje po odredbama ovoga zakona ne mogu više biti korisnici njihovih usluga, dozvoljeno zadržavanje tih osoba ukoliko je to u njihovom najboljem interesu i ukoliko te osobe, odnosno njihovi zakonski zastupnici dadnu pisanu saglasnost u pogledu njihovog daljeg zadržavanja.

IV. USKLAĐENOST ZAKONA S PROPISIMA EU

U odnosu na predmetnu materiju koja je uređena ovim zakonom nema relevantnih sekundarnih izvora prava EU s kojima je potrebno usklađivanje.

V. FINANSIJSKA SREDSTVA

U pogledu finansiranja federalnih ustanova socijalne zaštite predmetni Zakon o ustanovama socijalne zaštite Federacije Bosne i Hercegovine pretpostavlja tri standardna modela njihovog finansiranja:

- a) iz naknada za pružene usluge;
- b) iz budžeta Federacije u skladu s federalnim propisima o pripadnosti javnih prihoda;
- c) iz subvencija, donacija i drugih izvora.

S tim u vezi, treba naglasiti da predloženi modaliteti finansiranja ne odstupaju od postojećih zakonskih rješenja i prakse, posebno ako se ima na umu da Federalno ministarstvo rada i

socijalne politike svake godine na poziciji Tekućeg transfera neprofitnim organizacijama – Sufinansiranje rada ustanova socijalne zaštite za zbrinjavanje na razini Federacije planira sredstva kojima nastoji obezbijediti potporu sistemu socijalnih usluga kroz stvaranje uslova za neometano redovno funkcionisanje ustanova socijalne zaštite na razini Federacije koje iz prihoda ostvarenih temeljem vlastite djelatnosti nisu u mogućnosti podmiriti troškove redovitog funkcionisanja. Osim toga, na poziciji Kapitalnog transfera neprofitnim organizacijama - Ustanovama za zbrinjavanje na razini Federacije, svake se godine planiraju sredstva predviđena za pružanje kvalitetnijih usluga smještaja i stručnog rada za osobe koje borave i rade u federalnim ustanovama socijalne zaštite, obezbjeđenje neophodnih infrastrukturnih uslova za njihovo funkcionisanje, socijalno zbrinjavanje i osposobljavanje za samostalan život i rad prema mogućnostima i provođenje radne aktivnosti korisnika.

Imajući u vidu navedeno, kao i činjenicu da će, u skladu s odredbama ovoga zakona, morati doći do reorganizovanja i transformiranja federalnih ustanova socijalne zaštite, te njihovog rasterećenja od nepotrebnih izdvajanja kao što su, primjerice, troškovi naknada upravnim i nadzornim odborima kako bi se olakšao i omogućio proces uspostavljanja i razvijanja propisanih standarda, procjena je da će u narednom razdoblju neophodno biti obezbjeđenje dodatnih sredstava na pozicijama postojećih stavki u Budžetu Federacije.

S tim u vezi, prema postojećem zakonskom rješenju, naknade upravnim i nadzornim odborima isplaćuju se iz sredstava federalnih ustanova socijalne zaštite. Osim što u finansijskom pogledu ovakvo rješenje predstavlja opterećenje za navedene ustanove, ono na neki način uopšte ne prati logiku prema kojoj bi za vršenje zakonom propisane nadležnosti i obavljanje povjerenih im poslova u ime i za potrebe osnivača, ta tijela trebala biti istodobno i plaćena od strane tog istog osnivača. S obzirom da Zakon o ustanovama socijalne zaštite Federacije Bosne i Hercegovine predviđa korekciju postojećeg modela plaćanja predmetnih naknada u smislu njihovog planiranja i isplaćivanja iz budžeta Federacije, planirano je da na poziciji ugovorenih i posebnih usluga Federalnog ministarstva rada i socijalne politike dođe do uvećanja u okvirnom bruto iznosu od oko 197.000,00 KM na godišnjoj razini. Kalkulacija je rađena na pretpostavci da će osnovica za obračun ovih naknada biti prosječna neto plaća u Federaciji u prethodnoj godini, kao i pretpostavci da će se u narednom trogodišnjem razdoblju nastaviti trend rasta plaća, te da će iste biti utvrđene u visini 50% navedene osnovice za članove, odnosno 60% navedene osnovice za predsjednike upravnih odbora.

Nadalje, imajući u vidu da će prema odredbama novog Zakona o ustanovama socijalne zaštite Zavod za odgoj muške djece i omladine – Sarajevo biti u mogućnosti smještati djecu i mlade ženskog spola, što do sada nije bio slučaj, pretpostavlja se da će doći do razmjernog porasta kako prihoda ove ustanove, tako i njezinih tekućih troškova. S tim u vezi, na poziciji Tekućeg transfera neprofitnim organizacijama – Sufinansiranje rada ustanova socijalne zaštite za zbrinjavanje na razini Federacije bit će potrebno, pored 700.000,00 KM koliko je za ovu namjenu izdvojeno u 2021. godini, obezbijediti dodatnih 951.000,00 KM kako bi se finansijski podržalo tekuće poslovanje Zavoda za odgoj muške djece i omladine – Sarajevo i Ustanove iz djelokruga socijalne zaštite – Ljubuški.

Što se tiče kapitalnih investicija federalnih ustanova socijalne zaštite koje su finansiraju s pozicije Kapitalnog transfera neprofitnim organizacijama - Ustanovama za zbrinjavanje na razini Federacije planirano je da u narednih nekoliko godina one budu definirane u visini 3.000.000,00 KM što je povećanje od 1.000.000,00 KM u odnosu na budžet Federacije za 2022. godinu kojim je za ove namjene odobreno 2.000.000,00 KM. Imajući u vidu već započete investicije, kao i one koje će biti neophodno realizirati kako bi se federalne ustanove socijalne zaštite stabilizirale i

uskladile s propisanim standardima, ova sredstva ne bi trebalo umanjivati kako se ne bi došlo u situaciju nemogućnosti provođenja i finaliziranja već započetih procesa.

Nadalje, imajući u vidu da će se, prema odredbama ovoga zakona, uspostaviti samo jedno nadzorni odbor koje će propisane nadležnosti provoditi za svih pet federalnih ustanova socijalne zaštite, planirano je da se naknade njegovim članovima također isplaćuju iz budžeta Federacije s pozicije ugovorenih i drugih posebnih usluga Federalnog ministarstva rada i socijalne politike. S tim u vezi, koristeći se istim parametrima kao i u slučaju upravnih odbora, procijenjeno je da će na godišnjoj razini za ovu namjenu biti potrebno izdvojiti dodatnih 39.500,00 KM. Kalkulacija je rađena na pretpostavci da će osnovica za obračun ovih naknada biti prosječna neto plaća u Federaciji u prethodnoj godini, kao i pretpostavci da će se u narednom trogodišnjem razdoblju nastaviti trend rasta plaća, te da će iste biti utvrđene u visini 50% navedene osnovice za članove, odnosno 60% navedene osnovice za predsjednike upravnih odbora.

Što se tiče stručnog nadzora nad federalnim ustanovama socijalne zaštite, isti vrši posebno povjerenstvo koje formira federalni ministar rada i socijalne politike od stručnih osoba s Liste stručnih nadzornika u federalnim ustanovama socijalne zaštite koju utvrđuje Vlada Federacije na prijedlog Federalnog ministarstva rada i socijalne politike. Pritom su stručni nadzornici osobe profesionalne orijentacije koje imaju stručno zvanje, iskustvo i druge kompetencije potrebne za obavljanje poslova stručnog nadzora u ustanovi što će se regulisati posebnim propisom o vršenju stručnog nadzora kojim će se detaljnije urediti način i sadržaj provođenja stručnog nadzora, opšti i posebni kriteriji za odabir stručnih nadzornika, forma i sadržaj liste stručnih nadzornika, način formiranja povjerenstva za provođenje stručnog nadzora, sadržaj zapisnika o provedenom stručnom nadzoru, sadržaj evidencije o provedenim stručnim nadzorima i datim preporukama i naloženim mjerama, kao i druga pitanja značajna za obavljanje stručnog nadzora nad federalnim ustanovama socijalne zaštite. Imajući u vidu navedeno, predviđa se da će za provođenje stručnog nadzora nad federalnim ustanovama socijalne zaštite biti potrebno izdvojiti oko 15.000,00 KM na godišnjoj razini.

Na koncu, Zakonom o ustanovama socijalne zaštite Federacije Bosne i Hercegovine predviđeno je da se dijete smješteno u federalnu ustanovu socijalne zaštite uključuje u redovne ili prilagođene obrazovne programe pri odgojno-obrazovnim ustanovama koje djeluju na području na kojemu federalna ustanova socijalne zaštite ima sjedište. Međutim, ukoliko to, prema stručnoj procjeni nadležnog tijela, nije moguće, dijete se tada uključuje u odobrene prilagođene obrazovne programe osposobljavanja koje organizuje i provodi federalna ustanova socijalne zaštite. Imajući u vidu da provođenje navedenih obrazovno-odgojnih aktivnosti zahtijeva određene stručne kapacitete, kao i obezbjeđenje drugih tehničkih i infrastrukturnih pretpostavki, Zakonom je predviđeno da se iz budžeta Federacije na poziciji Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke za navedne namjene na godišnjoj razini izdvoji oko 200.000,00 KM.

Imajući u vidu sve što je prethodno navedeno, u narednoj je tabeli dat pregled sredstava koja će u narednom trogodišnjem razdoblju biti potrebno izdvojiti iz Budžeta Federacije za implementaciju Zakona o ustanovama socijalne zaštite Federacije.

Tekući transfer neprofitnim organizacijama – Sufinansiranje rada ustanova socijalne zaštite na razini Federacije			
Namjena	Sredstva odobrena u 2022. godini u KM	Sredstva za 2023. godinu u KM	Sredstva za 2024. godinu u KM
Podrška tekućem poslovanju federalnih ustanova socijalne zaštite	1.700.000,00	1.487.000,00	1.487.000,00
Kapitalni transfer neprofitnim organizacijama - Ustanovama za zbrinjavanje na razini Federacije			
Namjena	Sredstva odobrena u 2022. godini u KM	Sredstva za 2023. godinu u KM	Sredstva za 2024. godinu u KM
Kapitalne investicije i nabavka stalnih sredstava	2.000.000,00	3.000.000,00	3.000.000,00
Program podrške Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke federalnim ustanovama socijalne zaštite			
Namjena	Sredstva odobrena u 2022. godini u KM	Sredstva za 2023. godinu u KM	Sredstva za 2024. godinu u KM
Troškovi pohađanja redovnih ili prilagođenih obrazovnih programa i provođenja prilagođenih obrazovnih programa osposobljavanja	0,00	200.000,00	200.000,00
Ugovorene i posebne usluge			
Namjena	Sredstva odobrena u 2022. godini u KM	Sredstva za 2023. godinu u KM	Sredstva za 2024. godinu u KM
Bruto naknade članovima nadzornog odbora federalnih ustanova socijalne zaštite	0,00	39.011,81	39.597,73
Bruto naknade članovima upravnih odbora federalnih ustanova socijalne zaštite	0,00	195.059,04	197.988,64
Troškovi provođenja stručnog nadzora nad federalnim ustanovama socijalne zaštite	0,00	15.000,00	15.000,00
Ukupno	3.700.000,00	4.936.070,85	4.939.586,37

VI. KONSULTACIJE I PRIBAVLJENA MIŠLJENJA

Nakon što je imenovana Radna skupina, koja je uključivala predstavnike relevantnih nadležnih ministarstava kao i nevladinih organizacija "Dajte nam šansu" i SUMERO, sačinila i dostavila Zakon o ustanovama socijalne zaštite Federacije Bosne i Hercegovine, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike je dodatno provelo konsultacije s ključnim institucijama na koje se predmetna materija odnosi. S tim u vezi, navedeni je Zakon 08. decembra 2020. godine dostavljen na davanje komentara i prijedloga sljedećim institucijama:

1. Instituciji ombudsmana za ljudska prava Bosne i Hercegovine,
2. Federalnom ministarstvu zdravstva,
3. Federalnom ministarstvu finansija,
4. Federalnom ministarstvu pravde,
5. Federalnom ministarstvu obrazovanja i nauke,
6. Federalnoj upravi za inspekcijske poslove,
7. Uredu za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine,
8. Ministarstvu za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo,
9. Zavodu za zbrinjavanje mentalno invalidnih lica – Drin,
10. Zavodu za zbrinjavanje mentalno invalidnih osoba – Bakovići,
11. Zavodu za zbrinjavanje mentalno invalidne djece i omladine – Pazarić,
12. Zavodu za odgoj muške djece i omladine – Sarajevo i
13. Ustanovi iz djelokruga socijalne zaštite – Ljubuški.

Osim navedenog, Ministarstvo je 11. januara 2021. godine organiziralo i poseban radno-konsultativni sastanak s rukovodstvom federalnih ustanova socijalne zaštite na kojemu su razmatrana ključna zakonska rješenja kao i potencijalne implikacije koje će ista imati ubuduće na njihov rad i funkcionisanje. Na koncu, treba naglasiti da se do 13. januara 2021. godine, kada je bio zadnji rok za dostavljanje prijedloga i komentara, od prethodno navedenih 13 institucija njih osam očitovale na tekst Zakona o ustanovama socijalne zaštite Federacije Bosne i Hercegovine. Zaprimiti su prijedlozi i komentari uneseni i objedinjeni u Obrascu za objedinjene pisanih prijedloga i komentara na predloženi propis koja je sastavni dio materijala koji se prilažu uz Prednacrt Zakona o ustanovama socijalne zaštite Federacije Bosne i Hercegovine.

Nakon provedenih konsultacija i analiziranja datih prijedloga i komentara, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike je pripremio finalni tekst Zakona o ustanovama socijalne zaštite Federacije Bosne i Hercegovine, koji je, u skladu s članom 27. Poslovnika o radu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine – Prečišćeni tekst ("Službene novine Federacije BiH", br.6/10, 37/10 i 62/10), aktom broj: 05-02/1-3296/19 od 28. januara 2021. godine dostavljen sljedećim institucijama i organizacijama na očitovanje i pribavljanje mišljenja:

1. Ured Vlade Federacije BiH za zakonodavstvo i usklađenost s propisima Evropske unije;
2. Federalno ministarstvo finansija;
3. Federalno ministarstvo pravde;
4. Federalno ministarstvo zdravstva;
5. Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke;
6. Federalna uprava za inspekcijske poslove;
7. Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine;
8. Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo.

Nakon pribavljanja mišljenja navedenih institucija, te na osnovu njih izvršenih intervencija u tekst propisa, predmetni je Zakon dostavljen Vladi Federacije koja ga je razmatrala i u formi nacrt

utvrdila na svojoj 264. sjednici od 22. aprila 2021. godine, te ga uputila u parlamentarnu proceduru. Slijedom navedenog, Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine je na svojoj 22. redovitoj sjednici od 26. maja 2021. godine prihvatio Nacrt Zakona o ustanovama socijalne zaštite Federacije Bosne i Hercegovine uz konstataciju da isti može poslužiti kao osnov za izradu Prijedloga ovoga zakona. To je isto učinio i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine na svojoj 14. redovitoj sjednici od 04. novembra 2021. godine pri čemu je predlagatelja zadužio da, u skladu s procedurama predviđenim Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, provede javnu raspravu u trajanju od 60 dana.

Postupajući u skladu sa zaduženjem Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike je u periodu od 22. novembra 2021. godine pa do 20. januara 2022. godine provelo javne rasprave pri čemu je predmetni Zakon bio dostupan na zvaničnoj web stranici Ministarstva (www.fmrsp.gov.ba) u rubrici pod nazivom "Novosti" zajedno s pripadajućim Obrascem za dostavljanje pisanih komentara, primjedbi, prijedloga i sugestija na predloženi propis. Svi su zainteresirani subjekti, odnosno pravne ili fizičke osobe bili pozvani da se uključe u proces izrade što kvalitetnijih zakonskih rješenja u ovoj oblasti kroz dostavljanje svojih komentara i prijedloga koji su sublimirani i prikazani u posebnom tabelarnom prikazu koji je sastavni dio Zakona.

Nadalje, u skladu sa zaduženjem s 14. redovite sjednice Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine od 04. novembra 2021. godine, Stručna služba Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine je Nacrt Zakona o ustanovama socijalne zaštite Federacije Bosne i Hercegovine dostavila kantonalnim skupštinama s ciljem pribavljanja njihovih mišljenja. Slijedom navedenog, na predmetni su se Zakon očitovale sljedeće kantonalne institucije:

1. Vlada Unsko-sanskog kantona – Zaključak broj: 03-017-3777/2021 od 01. decembra 2021. godine;
2. Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike Unsko-sanskog kantona – Mišljenje broj: 09-02-11836-2/21 od 24. novembra 2021. godine;
3. Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Unsko-sanskog kantona – Mišljenje broj: 10-02-11836-3/21 od 29. novembra 2021. godine;
4. Skupština Tuzlanskog kantona – Zaključak broj: 01-02-657-6/21 od 22. decembra 2021. godine;
5. Vlada Tuzlanskog kantona – Zaključak broj: 02/1-02-26902/21 od 13. decembra 2021. godine;
6. Komisija za rad i socijalnu politiku Skupštine Tuzlanskog kantona – Izvještaj broj: 02-02-657-5/21 od 20. decembra 2021. godine;
7. Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak – Mišljenje broj: 09/1-31-028471/21 od 06. decembra 2021. godine;
8. Skupština Kantona Središnja Bosna - Zaključak broj: 01-02-1243/21 od 28. decembra 2021. godine;
9. Vlada Kantona Središnja Bosna - Zaključak broj: 01-04.1-8358/21-2 od 02. decembra 2021. godine;
10. Skupština Zeničko-dobojskog kantona - Zaključak broj: 01-02-1723/22 od 03. februara 2022. godine;
11. Komisija za rad, socijalnu politiku, izbjeglice i zdravstvo Skupštine Zeničko-dobojskog kantona - Izvještaj broj: 01-31-907-1/22 od 20. januara 2022. godine;
12. Vlada Zeničko-dobojskog kantona - Zaključak broj: 02-02-17043/21 od 23. decembra 2021. godine;
13. Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Zeničko-dobojskog kantona - Mišljenje broj: 09-02-14921-1-1/21 od 14. decembra 2021. godine.

Dostavljeni komentari i prijedlozi prethodno navedenih kantonalnih institucija, koji su se odnosili na pojedina zakonska rješenja, sublimirani su i prikazani u okviru posebnog tabelarnog prikaza koji je sastavni dio Zakona. Nakon analiziranja svih zaprimljenih prijedloga i komentara, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike je pripremlilo finalni tekst Zakona o ustanovama socijalne zaštite Federacije Bosne i Hercegovine, koji je, u skladu s članom 27. Poslovnika o radu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine – Prečišćeni tekst ("Službene novine Federacije BiH", br. 6/10, 37/10 i 62/10), aktom broj: 05-02/1-3296/19 od 01. aprila 2022. godine dostavilo sljedećim institucijama i organizacijama na očitovanje i pribavljanje mišljenja:

1. Ured Vlade Federacije BiH za zakonodavstvo i usklađenost s propisima Evropske unije;
2. Federalno ministarstvo finansija;
3. Federalno ministarstvo pravde;
4. Federalno ministarstvo zdravstva;
5. Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke;
6. Federalna uprava za inspekcijske poslove;
7. Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine;
8. Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo.

Slijedom navedenog, u narednoj se tabeli nalazi prikaz pristiglih mišljenja i prijedloga od strane navedenih institucija, te stav Predlagača u vezi dostavljenih mišljenja.

Ured Vlade Federacije BiH za zakonodavstvo i usklađenost s propisima Evropske unije - Akt broj: 01-02-02/1-31-270/22 od 07. aprila 2022. godine	
Sadržaj mišljenja/prijedloga/komentara	Stav Predlagača Zakona
Ured Vlade Federacije BiH za zakonodavstvo i usklađenost s propisima Evropske unije je dostavio mišljenje kojim konstatira da je uvidom u dostavljeni tekst Nacrta Zakona utvrđeno da se radi o propisu koji je bio na razmatranju u domovima Parlamenata Federacije BiH, te da je o istom obavljena široka javna rasprava pri čemu je sam tekst Zakona pretrpio određene izmjene u pogledu pojedinih odredbi. Te se izmjene prvenstveno odnose na jasnije i preciznije formulacije s ciljem da prilikom neposredne primjene propisa ne bi eventualno dolazilo do različitog tumačenja pa samim tim i do različitog postupanja. Ured, nadalje, konstatira da je Obrađivač, u skladu s Uredbom o procjeni uticaja propisa ("Službene novine Federacije BiH", broj: 67/20), dostavio pravilno popunjen Obrazac za provođenje skraćene procjene utjecaja Nacrta Zakona (Obrazac broj 1a). S tim u vezi, Ured je dostavio potpisanu i ovjerenu Kontrolnu izjavu o provedenoj procjeni utjecaja propisa (Obrazac broj 2). Također, Ured konstatira da je obrađivač u dostavljenoj pravilno popunjenoj Izjavi o usklađenosti konstatirao da ne postoje propisi sekundarnog zakonodavstva Evropske unije koji uređuju predmetnu materiju, te je stoga Ured uvažio konstataciju obrađivača i dostavio potpisanu i ovjerenu Izjavu o usklađenosti.	Predlagač je primio na znanje predmetno mišljenje koje nije zahtijevalo dalje intervencije u propisu.
Federalno ministarstvo finansija - Akt broj: 06-02-4-2651/22 od 11. aprila 2022. godine	
Sadržaj mišljenja/prijedloga/komentara	Stav Predlagača Zakona
Federalno ministarstvo finansija je konstatiralo da je Predlagač, na osnovu Pravilnika o proceduri za izradu izjave o fiskalnoj procjeni zakona, drugih propisa i akata planiranja na budžet ("Službene novine Federacije BiH", br. 34/16 i 15/18), uz Nacrt	Predlagač je primio na znanje predmetno mišljenje koje nije zahtijevalo dalje intervencije u propisu. U pogledu jedine iznesene sugestije da se preispita mogućnost zadržavanja postojećeg modela finansiranja naknada članovima upravnih

<p>Zakona priložio Obrazac izjave o fiskalnoj procjeni IFP-DA kojim je konstatirao da su u Budžetu Federacije BiH za 2022. godinu na ekonomskim kodovima 614000 - Tekući transferi i drugi tekući rashodi i 615000 – Kapitalni transferi, planirana finansijska sredstva u ukupnom iznosu od 3.700.000,00 KM. Nadalje je predviđeno da će za implementiranje Zakona u 2023. godini biti potrebno obezbijediti sredstva u ukupnom iznosu od 4.936.071,00 KM, odnosno 4.939.586,00 KM u 2024. godini. Obzirom da Zakon predviđa korekciju postojećeg modela plaćanja troškova naknada upravnim i nadzornim odborima u smislu njihovog planiranja i isplaćivanja iz Budžeta Federacije BiH, planirano je da na ekonomskom kodu 631900 - Ugovorne i druge posebne usluge Federalnog ministarstva rada i socijalne politike dođe do povećanja u iznosu od 249.071,00 KM u 2023. godini, odnosno 252.586,00 KM u 2024. godini. Nadalje, na poziciji Tekućeg transfera neprofitnim organizacijama – Sufinansiranje rada ustanova socijalne zaštite za zbrinjavanje na razini Federacije BiH bit će potrebno obezbijediti finansijska sredstva u iznosu od 1.687.000,00 KM za 2023. godinu, te isti iznos i za 2024. godinu, kako bi se finansijski podržalo tekuće poslovanje Zavoda za odgoj muške djece i omladine – Sarajevo i Ustanove iz djelokruga socijalne zaštite – Ljubuški. Zatim, imajući u vidu već započete investicije, kao i one koje će biti neophodno realizirati u 2023. i 2024. godini, na poziciji Kapitalnog transfera potrebno je obezbijediti iznos od po 3.000.000,00 KM za svaku pojedinu godinu. Također, za provođenje stručnog nadzora nad federalnim ustanovama socijalne zaštite neophodno je na godišnjoj razini obezbijediti finansijska sredstva u iznosu od 15.000,00 KM, te za provođenje obrazovno-odgojnih aktivnosti djece smještene u federalne ustanove socijalne zaštite potrebno je na godišnjoj razini obezbijediti iznos od 200.000,00 KM.</p> <p>Nadalje, razmatrajući dostavljeni Nacrt Zakona o ustanovama socijalne zaštite Federacije Bosne i Hercegovine, Federalno ministarstvo finansija konstatira da je uočeno da je Predlagač uvažio primjedbe u pogledu pojedinih zakonskih rješenja dostavljenih od strane Federalnog ministarstva finansija ranijim aktom broj: 06-02-4-941/21 od 24. marta 2021. godine. Stoga se jedina primjedba Federalnog ministarstva finansija, kada je u pitanju obezbjeđenje finansijskih sredstava za implementiranje ovoga zakona, odnosi na preispitivanje mogućnosti da se finansijska sredstva namijenjena za troškove naknada za upravne odbore isplaćuju iz sredstava ustanova socijalne zaštite, imajući u vidu da se radi o tijelima upravljanja tih pojedinačnih institucija.</p> <p>Na osnovu prethodno navedenog, Federalno ministarstvo finansija, u okviru svoje nadležnosti, a na osnovu dostavljenog obrasca IFP-DA, ističe da za provođenje Nacrta Zakona o ustanovama socijalne zaštite Federacije Bosne i Hercegovine, nije potrebno obezbijediti dodatna finansijska sredstva u Budžetu Federacije Bosne i Hercegovine za 2022. godinu. U narednim godinama finansijska sredstva će se planirati u skladu s mogućnostima Budžeta Federacije BiH.</p> <p>Na koncu, Federalno ministarstvo finansija ističe da je ovo mišljenje dato na temelju odredbi nacrta Zakona koji se obrađuje i podataka navedenih u Obrazcu IFP-DA Izjave o fiskalnoj procjeni, čija je točnost u isključivoj odgovornosti Predlagača, te da će se, ukoliko se naknadno utvrdi da navedene odredbe i podaci odstupaju od stvarnog činjeničnog stanja, ovo mišljenje staviti van snage.</p>	<p>odbora prema kojemu se one isplaćuju iz sredstava federalnih ustanova socijalne zaštite, Predlagač je stava da se ovakav model u dosadašnjoj praksi pokazao neadekvatnim i manjkavim iz nekoliko razloga. Prije svega, kako upravne, tako i nadzorne odbore ovih ustanova imenuje Vlada Federacije da u ime i za potrebe osnivača obavljaju poslove upravljanja i nadzora zbog čega je sasvim opravdano i svrsishodno da njihov angažman bude i finansiran iz sredstava osnivača. Time se obezbjeđuje dragocjen mehanizam nadzora nad radom ovih tijela u smislu njihove jasnije odgovornosti prema osnivaču i kontrole nad finansijskim izdvajanjima za ove namjene koja su ponekad znala biti neopravdano visoka. Drugi važan razlog promjene modaliteta finansiranja naknada članovima upravnih i nadzornih odbora leži u činjenici da bi se na taj način federalne ustanove socijalne zaštite rasteretile finansijskih izdvajanja za ove namjene, te bi raspoloživa sredstva mogle usmjeriti na jačanje vlastitih stručnih kapaciteta koji, kako su to dosadašnje analize pokazale, nisu dostatni za adekvatno pružanje usluge socijalnog zbrinjavanja i podrške. Na koncu treba i napomenuti da predloženi modalitet ipak neće dovesti do većih budžetskih izdvajanja u odnosu na postojeća izdvajanja kako je to i prikazano u Obrascu izjave o fiskalnoj procjeni IFP-DA.</p>
Federalno ministarstvo pravde - Akt broj: 01/03-02-6-1144/22 od 11. aprila 2022. godine	
Sadržaj mišljenja/prijedloga/komentara	Stav Predlagača Zakona

<p>U pogledu Nacrta Zakona o ustanovama socijalne zaštite Federacije Bosne i Hercegovine, Federalno ministarstvo pravde je istaklo da u nema primjedbi u pogledu pitanja za koja je ono nadležno na osnovu odredbi člana 27. stav 1. alineja 2. Poslovnika o radu Vlade Federacije BiH.</p>	<p>Predlagač je primio na znanje predmetno mišljenje koje nije zahtijevalo dalje intervencije u propisu.</p>
---	--

Federalno ministarstvo zdravstva - Akt broj: 05-33-2185/22 od 27. aprila 2022. godine

Sadržaj mišljenja/prijedloga/komentara	Stav Predlagača Zakona
<p>Federalno ministarstvo zdravstva konstatira da je ranije dostavilo očitovanje na tekst Prednacrtu Zakona s Obrascem u koji su uneseni komentari, prijedlozi i sugestije, a u okviru njegovog djelokruga rada. U odnosu na to očitovanje, u Nacrtu je Zakona Predlagač prihvatio i/ili modificirao određeni broj dostavljenih prijedloga i sugestija. Drugi dio prijedloga nije prihvaćen, te Federalno ministarstvo zdravstva smatra da razlozi neprihvatanja određenih prijedloga i sugestija nisu dovoljno argumentirani. Slijedom toga, ovo Ministarstvo ističe da ostaje kod ranije iznesenih komentara, prijedloga i sugestija, posebno u pogledu naziva, načina usvajanja i davanja saglasnosti na osnovni akt federalnih ustanova socijalne zaštite, navođenje kriterija za članove upravnog i nadzornog odbora u tekstu zakona, te korištenje izraza "duševne smetnje" umjesto kojega bi trebalo stajati "mentalni poremećaji" radi usklađivanja s novim pravnim okvirom u ovoj oblasti. Naime, uloga osnivača federalnih ustanova socijalne zaštite nije definirana Nacrtom Zakona, kako u smislu usvajanja statuta/pravila o radu, tako ni u smislu izvještavanja Parlamenta Federacije BiH o radu tih ustanova što otvara pitanje uopšte konzumiranja osnivačkih prava nad ovim tipom ustanova.</p>	<p>U pogledu opštih primjedbi Federalnog ministarstva zdravstva u pogledu naziva, načina usvajanja i davanja saglasnosti na osnovni akt federalnih ustanova socijalne zaštite, Predlagač još jednom konstatira da Zakon o ustanovama ("Službene novine Federacije BiH", br. 6/92, 8/93 i 13/94), kao <i>lex generalis</i>, pravila, a ne statut definira kao osnovni opšti akt ustanova, te su istim propisom definirani osnovni elementi koje pravila moraju sadržavati. Imajući u vidu navedeno, Predlagač je stava da se treba pridržavati postojećih propisa kojima je ova materija već regulisana. Osim toga, statut je kao opšti akt primjereniji privrednim društvima, negoli ustanovama kao neprofitnim organizacijama. Što se tiče primjedbe da saglasnost na osnovni opšti akt, umjesto Vlade Federacije, treba davati Parlament Federacije, Predlagač je stava da bi se na taj način nepotrebno opteretila i usložnila procedura. Međutim, uvažavajući stav da osnivač treba biti informiran o navedenom, uvrštena je odredba kojom je definirano da je o datoj saglasnosti Vlada Federacije dužna izvjestiti osnivača. Osim toga, Zakonom je utvrđena i obaveza ustanova da opšti akt objavljuju u Službenim novinama Federacije BiH čime je isti učinjen javnim i transparentnim. Što se tiče primjedbe u pogledu navođenja kriterija za članove upravnog i nadzornog odbora u tekstu Zakona, Predlagač ostaje pri stavu da se zakonskim utvrđivanjem posebnih uslova članstvo u ovim tijelima značajno profesionalizira i da se zakonski onemogućava imenovanje profesionalno nekompetetnih osoba. Na koncu, u pogledu primjedbe na korištenje izraza "duševne smetnje", Predlagač ukazuje na činjenicu da se korištena terminologija oslanja isključivo na postojeće propise iz oblasti zdravstvene zaštite, posebno na Zakon o zaštiti osoba s duševnim smetnjama u kojemu se ne koristi izraz "mentalni poremećaji". Ukoliko u relevantnim propisima iz oblasti zdravstvene zaštite dođe do promjene korištene terminologije, ovaj će se propis također u tom pogledu uskladiti. Do tada Predlagač smatra da treba ostati pri izrazu "duševne smetnje" kako u praksi ne bi dolazilo do problema u primjeni ovoga zakona.</p>
<p>U članu 8. stav (1) riječi: "duševnog oporavka" potrebno je zamijeniti riječima: "mentalnog oporavka".</p>	<p>Prijedlog nije prihvaćen iz razloga što se, kako je to već navedeno, korištena terminologija oslanja isključivo na postojeće propise iz oblasti zdravstvene zaštite, posebno na Zakon o zaštiti osoba s duševnim smetnjama u kojemu se ne koristi izraz "mentalni oporavak". Ukoliko u relevantnim propisima iz oblasti zdravstvene zaštite dođe do promjene korištene terminologije, ovaj će se propis također u tom pogledu uskladiti. Do tada Predlagač smatra da treba ostati pri izrazu "duševni oporavak" kako u praksi ne bi dolazilo do problema u primjeni ovoga zakona.</p>
<p>U članu 11. potrebno je razmotriti odnos dva stava. Naime, u stavu (1) se govori o dijagnostičko-opservacijskom tretmanu maloljetnika, dok se u stavu (2) istoga člana govori o pravilniku federalnog ministra zdravstva za pružanje usluge dijagnostičko-opservacijskog tretmana "a prema djelatnosti federalnih ustanova socijalne zaštite za koju su registrovane". Kako bi bio jasan opseg ovog podzakonskog akta, potrebno je precizirati da li se isti odnosi samo na maloljetnike ili na sve korisnike ovih ustanova. Ako je intencija da se uredi dijagnostičko-opservacijski tretman uopšte, onda je važno intervenirati na stav (1) u članu 11. i brisati riječ "maloljetnika".</p>	<p>Prijedlog je prihvaćen, te je predmetna odredba korigovana na predloženi način.</p>

<p>U čl. 13, 14. i 16. riječi: "osobe s duševnim smetnjama" zamijeniti riječima: "osobe s mentalnim poremećajima".</p>	<p>Prijedlog nije prihvaćen iz razloga što se, kako je to već navedeno, korištena terminologija oslanja isključivo na postojeće propise iz oblasti zdravstvene zaštite, posebno na Zakon o zaštiti osoba s duševnim smetnjama u kojemu se ne koristi izraz "mentalni poremećaj". Ukoliko u relevantnim propisima iz oblasti zdravstvene zaštite dođe do promjene korištene terminologije, ovaj će se propis također u tom pogledu uskladiti. Do tada Predlagač smatra da treba ostati pri izrazu "duševne smetnje" kako u praksi ne bi dolazilo do problema u primjeni ovoga zakona.</p>
<p>U članu 22. stav (4) vrši se pozivanje na stav (6) ovoga člana, iako sam član sadrži pet, a ne šest stavova. U istom stavu (4) iza riječi: "magistar farmacije apoteke" treba dodati riječi: "odnosno magistar farmacije iz ustanove socijalne zaštite".</p>	<p>Prijedlog je prihvaćen na način da je predmetna odredba formulirana na sljedeći način: "Za primjenu lijekova u federalnim ustanovama socijalne zaštite u stručnom su smislu odgovorni magistar farmacije apoteke preko koje se vrši nabavka lijekova, kao i zdravstveni radnici koji daju lijekove korisnicima u federalnoj ustanovi socijalne zaštite".</p>
<p>U članu 36. u stavu (2) riječi: "duševnog stanja" potrebno je zamijeniti riječima: "mentalnog stanja".</p>	<p>Prijedlog nije prihvaćen iz razloga što se, kako je to već navedeno, korištena terminologija oslanja isključivo na postojeće propise iz oblasti zdravstvene zaštite, posebno na Zakon o zaštiti osoba s duševnim smetnjama u kojemu se ne koristi izraz "mentalno stanje". Ukoliko u relevantnim propisima iz oblasti zdravstvene zaštite dođe do promjene korištene terminologije, ovaj će se propis također u tom pogledu uskladiti. Do tada Predlagač smatra da treba ostati pri izrazu "duševno stanje" kako u praksi ne bi dolazilo do problema u primjeni ovoga zakona.</p>
<p>U članu 42. u stavu (4) i stavu (5) riječi "duševno/i", zamijeniti riječima "mentalno/i".</p>	<p>Prijedlog nije prihvaćen iz razloga što se, kako je to već navedeno, korištena terminologija oslanja isključivo na postojeće propise iz oblasti zdravstvene zaštite, posebno na Zakon o zaštiti osoba s duševnim smetnjama u kojemu se ne koristi izraz "mentalno/i". Ukoliko u relevantnim propisima iz oblasti zdravstvene zaštite dođe do promjene korištene terminologije, ovaj će se propis također u tom pogledu uskladiti. Do tada Predlagač smatra da treba ostati pri izrazu "duševno/i" kako u praksi ne bi dolazilo do problema u primjeni ovoga zakona.</p>
<p>U članu 69. koji se odnosi na finansijsko poslovanje federalnih ustanova socijalne zaštite, u stavu (7) predviđeno je da se plan finansijskog konsolidovanja dostavlja "na upoznavanje Vladi Federacije". Plan finansijske konsolidacije mora imati više razina razmatranja i davanja saglasnosti. Ponovno se ukazuje na ulogu osnivača, a to je Parlament Federacije BiH.</p>	<p>Prijedlog je prihvaćen, te je predmetni član dopunjen sljedećim stavovima: "(6) Višak rashoda nad prihodima federalne ustanove socijalne zaštite pokrivaju neraspoređenim viškom prihoda iz prethodnog razdoblja, mjerama štednje, obezbjeđenjem dodatnih izvora prihoda ili drugim zakonski dopuštenim mjerama. (7) Odluku o načinu pokrivanja rashoda koji su do 10% viši od ukupno ostvarenih prihoda donosi, na prijedlog direktora i uz prethodno pribavljeno mišljenje nadzornog odbora, upravni odbor federalne ustanove socijalne zaštite u roku od 30 dana od dana sačinjavanja završnog obračuna. (8) U slučajevima kada rashodi prelaze 10% ukupno ostvarenih prihoda, federalna ustanova socijalne zaštite dužna je u roku od 30 dana od dana sačinjavanja završnog obračuna izraditi prijedlog plana finansijskog konsolidovanja kojim će utvrditi način pokrivanja viška rashoda nad prihodima. (9) Prijedlog plana iz stava (7) ovoga člana federalna ustanova socijalne zaštite dostavlja Vladi Federacije na razmatranje i davanje saglasnosti zajedno s prethodno pribavljenim mišljenjima nadzornog odbora i Federalnog ministarstva finansija. (10) Tek nakon dobivanja prethodne saglasnosti od strane Vlade Federacije upravni odbor federalne ustanove socijalne zaštite može donijeti plan finansijskog konsolidovanja iz stava (7) ovoga člana. (11) O datoj saglasnosti iz stava (8) ovoga člana Vlada Federacije je dužna izvjestiti osnivača".</p>

<p>U kaznenim odredbama, iza člana 83. Nacrta zakona, treba dodati poseban član kojim bi se uvela novčana kazna za zavode zdravstvenog osiguranja i dom zdravlja u sjedištu ustanove socijalne zaštite koji ne zaključuje ugovore iz stava (3) člana 9. Nacrta Zakona, kao i posebna kazna za federalne ustanove socijalne zaštite koje ne zaključuje ugovore iz stava (4) člana 9. Nacrta Zakona. Ovo u cilju izbjegavanja situacija u kojima nadležni zavodi zdravstvenog osiguranja ne žele da zaključuje ugovore, iako se uredno uplaćuju sredstva doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje za korisnike, koji su privremeno smješteni u socijalne ustanove. Ovakvu negativnu praksu moguće je prekinuti jedino kaznenom politikom, kako bi korisnici usluga ostvarili svoja prava na primarnu zdravstvenu zaštitu u mjestu svoga privremenog boravišta (tokom smještaja u federalnoj ustanovi socijalne zaštite).</p>	<p>Prijedlog je prihvaćen, te je u tekst Zakona uvršten član 85. (Novčana kazna za institucije i ustanove zdravstvene zaštite i osiguranja) kojim je utvrđeno sljedeće:</p> <p>“Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) nadležni zavod zdravstvenog osiguranja kantona i dom zdravlja koji se nalazi u mjestu sjedišta federalne ustanove socijalne zaštite ukoliko međusobno ne sklope pojedinačne ugovore o osiguranju primarne zdravstvene zaštite za korisnike čije prebivalište nije u mjestu sjedišta federalne ustanove socijalne zaštite u kojoj se nalazi na smještaju; b) nadležni zavod zdravstvenog osiguranja kantona ukoliko s federalnom ustanovom socijalne zaštite ne sklope pojedinačne ugovore o osiguranju sekundarne i tercijarne zdravstvene zaštite za korisnike koji su, po mjestu svoga prebivališta, u njegovoj mjesnoj nadležnosti”.
<p>Član 86. potrebno je brisati, budući da je poseban propis kojim će se urediti pitanje ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu i zdravstveno osiguranje za osobe koje se nalaze na smještaju u ustanovama socijalne zaštite van kantona u kojima imaju prebivalište, izravno vezan za propise o doprinosima. Kada se promijeni propis o doprinosima, to će otvoriti i mogućnost izmjene i dopune Zakona o zdravstvenom osiguranju. Donošenje potpuno novog propisa nije rješenje jer, primarno, propisi o doprinosima moraju pretrpiti izmjene. Skreće se pažnja da je u Zakonu o doprinosima (“Službene novine Federacije BiH”, br. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16, 34/18, 99/19 i 4/21), uplata obaveznog doprinosa za zdravstveno osiguranje vezana isključivo za mjesto prebivališta, te su sva dalja rješenja u propisima o zdravstvenom osiguranju također vezana za rješenja iz tog Zakona. Status osiguranika i redovna uplata doprinosa za zdravstveno osiguranje podrazumijevaju mogućnost ovjere zdravstvene knjižice, odnosno predstavljaju finansijsko pokriće za neometano korištenje zdravstvene zaštite koja se finansira sredstvima obaveznog zdravstvenog osiguranja. Osiguranik ostvaruje zdravstvenu zaštitu samo u zdravstvenim ustanovama s kojim je njegov matični zavod zdravstvenog osiguranja kantona zaključio ugovor. Kao što je i u ovom Nacrtu zakona naznačeno, izlaz se traži u ugovorima između nadležnih zavoda zdravstvenog osiguranja i najbližeg doma zdravlja koji gravitira ustanovi socijalne zaštite, kako bi pravo na zdravstvenu zaštitu na primarnoj razini bilo potpuno ispoštovano u mjestu gdje korisnik boravi (van svog kantona i svog mjesta prebivališta).</p>	<p>Prijedlog nije prihvaćen iz razloga što je Predlagač, kroz šire konsultacije s federalnim ustanovama socijalne zaštite, nadležnim kantonalnim ministarstvima i centrima za socijalni rad, došao do zaključka da se problem ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu osoba koje se nalaze na smještaju van svojih matičnih kantona u kojima imaju prebivalište može riješiti na jednostavniji način, odnosno donošenjem posebnog propisa koji ne bi zahtijevao sveobuhvatne intervencije u trenutna zakonska rješenja. Drugim riječima kazano: pitanje ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu ove kategorije osoba ne treba vezivati za njihovo prebivalište, nego za modalitete prema kojima se ona obezbjeđuje. Primjerice, iako je u ovom zakonu prihvaćeno kao privremeno i prijelazno rješenje, modalitet po kojemu ustanove socijalne zaštite trebaju sklapati pojedinačne ugovore s kantonalnim zavodima zdravstvenog osiguranja, dugoročno gledano, nije adekvatan iz razloga što navedeni zavodi veoma često ili ne žele potpisati te ugovore ili nameću njima prihvatljive cijene čime se ustanove socijalne zaštite dovode u finansijski nepovoljan položaj. Iz navedenih bi razloga i uz uvažavanje zakonom propisanih nadležnosti bilo neophodno da se na razini Federacije donese poseban propis iz domena zdravstvene zaštite, posebno u segmentu sekundarne i tercijarne, kojim bi se, između ostaloga, utvrdila jedinstvena metodologija za izračun troškova zdravstvene zaštite osoba smještenih u ustanove van njihovih matičnih kantona, način ugovaranja između nadležnih kantonalnih zavoda zdravstvenog osiguranja, modalitet plaćanja i slično. Osim navedenog, Predlagač ukazuje i na činjenicu da bi ovim posebnim propisom trebalo urediti i druga pitanja kao što su, primjerice, način nabavke i skladištenja lijekova u ustanovama koje nisu primarno zdravstvenog karaktera ili standardi pružanja zdravstvene njege i slično.</p>
<p>Federalno ministarstvo zdravstva ističe da određene obaveze na osnovu Akcijskog plana radi prevencije budućih povreda ljudskih prava po presudi Evropskog suda za ljudska prava Hadžimejlić i dr. protiv Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Akcijski plan), još uvijek nisu realizirane, a odnose se na reviziju rješenja o stanju socijalne potrebe, odnosno obavezu pravne regulacije procedure za prijem korisnika u ustanove socijalne zaštite. Podsjeća se da su, pri izradi Akcijskog plana, uzeti u obzir međunarodni standardi u ovoj oblasti, kao i zaključci Okruglog stola održanog 06. oktobra 2016.godine, te su ciljevi definirani na način da u zakonodavnom i praktičnom smislu u potpunosti udovolje standardima poštivanja ljudskih prava osoba s mentalnim poremećajima. Navedeno znači da entiteti, sukladno svojim nadležnostima, novim mjerama, uključujući zakonodavne, moraju obezbijediti da se o smještaju u socijalne ustanove osoba s mentalnim poremećajima (koje nemaju poslovnu sposobnost) ne odlučuje putem upravnog postupka, od strane tijela izvršne</p>	<p>Uvažavajući primjedbe iznesene u pogledu odredbi koje se odnose na način prijema osoba na smještaj u federalne ustanove socijalne zaštite, odnosno argumente u korist uvođenja modaliteta sudskog odlučivanja o istom, kao jedan od sukreatora Akcijskog plana na koji se Federalno ministarstvo zdravstva poziva, Predlagač ističe da se na taj način problem suštinski ne rješava budući da i dalje ostavlja veliki prostor za institucionalno i ozakonjeno kršenje ljudskih prava. S tim u vezi, potrebno je još jednom podsjetiti na činjenicu da se sudskom odlučivanju pribjegava u situacijama kada je osobu potrebno prisilno, odnosno protivno njenoj volji smjestiti iz razloga što svojim ponašanjem i postupcima ugrožava sebe i/ili svoju okolinu. Gledano s tog aspekta, činjenica postojanja socijalne potrebe i pravno oduzete poslovne sposobnosti nije dovoljan razlog za sudsko odlučivanje o smještaju neke osobe ukoliko ona činjenično ne predstavlja prijetnju. Pored navedenog, postojeći propisi o zaštiti osoba s duševnim smetnjama prepoznaju</p>

<p>vlasti, već da odluku o tome donosi nadležni sud u odgovarajućem postupku, točnije u hitnom vanparničnom postupku. Budući da praksa prijema korisnika u ustanove socijalne zaštite nije promijenjena, iako je predmetna presuda donesena još 2015. godine, donošenje novih propisa je prilika da se i ovo pitanje pravno reguliše. Kako se u Nacrtu Zakona govori o kategorijama korisnika koji imaju pravo na smještaj u federalne ustanove socijalne zaštite, bilo bi važno da se definira i način prijema, koji podrazumijeva dobrovoljni smještaj, a što je već naznačeno, ali i pravo na smještaj osoba s mentalnim poremećajima, koje su u stanju socijalne potrebe i kojima je oduzeta poslovna sposobnost, a što u Nacrtu Zakona nije prepoznato. Skreće se pozornost na neophodnost da se Presuda Evropskog suda za ljudska prava Hadžimejić i dr. protiv Bosne i Hercegovine dosljedno provede. Zbog navedenog, Nacrtni Zakon treba dopuniti odredbama koje imaju za cilj provođenje Presude, tako što će jasno biti definirano da o smještaju osobe s mentalnim poremećajima, koja je u stanju socijalne potrebe i kojoj je oduzeta poslovna sposobnost, odlučuje nadležni sud u vanparničnom postupku. Odluka o tome mora imati privremeni karakter, tj. mora podlijevati redovnoj reviziji. Odluka o smještaju na ovaj način, dakle, mora sadržavati decidnu naznaku vremenskog razdoblja na koje se netko smješta u ustanovu socijalne zaštite i obavezu preispitivanja. Pri tome, te se odredbe izravno moraju vezati za dopunu Zakona o vanparničnom postupku, kako je to opisano u Analizi koja je rađena povodom realiziranja mjera po spomenutom Akcijskom planu. U Zakonu o vanparničnom postupku opisan će se kriteriji za odlučivanje, razdoblje smještavanja u ustanovu, rok za preispitivanje odluke, hitnost postupka i slično. U tu je svrhu potrebno dopuniti i Poglavlje IX. "Prijelazne i završne odredbe" na način da se federalni ministar pravde obveže da pripremi i uputi u proceduru dopune Zakona o vanparničnom postupku u određenom roku. Ovo iz razloga kako bi se norme iz Nacrta Zakona o smještaju u ustanovu socijalne zaštite povezale s obezbjeđenjem sudske odluke o tom smještaju, što i jest bio ključni zahtjev Presude Hadžimejić i drugi protiv Bosne i Hercegovine.</p>	<p>isključivo institut sudskog odlučivanja o prisilnom smještaju ovih osoba u ustanove zdravstvene zaštite među kojima se ne nalaze federalne ustanove socijalne zaštite kako se to u iznesenom prijedlogu želi sugerirati. Iz prethodno spomenutih razloga, te uz uvažavanje dragovoljnog pristanka kao osnovnog načela socijalne zaštite, predložena zakonska rješenja suštinski poštuju osnovna ljudska prava kako osoba s duševnim, tako i osoba s intelektualnim smetnjama koje, unatoč njihovom stanju, imaju puno pravo odlučiti žele li ili ne žele biti smještene u neku od ovih ustanova. Upravo s ciljem obezbjeđenja dosljedne primjene navedenog načela, federalnim je ustanovama socijalne zaštite propisana obaveza obezbjeđenja pisanog pristanka osobe koja se upućuje na smještaj, odnosno njezinog zakonskog zastupnika ukoliko je kroz postupak sudskog odlučivanja utvrđeno da osoba nije sposobna iskazati svoju volju, odnosno shvatiti posljedice svoje odluke kako bi se onemogućila zlouporaba instituta oduzimanja poslovne sposobnosti, te u konačnici kršenje osnovnih ljudskih prava ovih osoba.</p>
Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine: Akt broj: 08-11-3-962-1/22 od 11. aprila 2022. godine	
Sadržaj mišljenja/prijedloga/komentara	Stav Predlagača Zakona
<p>Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine je istaknuo da je, u skladu s odredbama Zakona o reviziji institucija u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj: 22/06), nadležan za finansijske revizije, revizije učinka i druge specifične revizije regulisane čl. 13., 14., 17. i 18. Zakona. Nadležnost, odnosno okvir djelovanja Ureda za reviziju detaljnije je propisan članom 11. Zakona. Također, Ured za reviziju ističe da, iako nije nadležan za davanje mišljenja na nacрте zakona iz bilo koje oblasti, vrhovne revizorske institucije ipak mogu, u skladu s Limskom deklaracijom o smjernicama za pravila revizije, kada je to potrebno, parlamentu i upravi ponuditi svoje ekspertno mišljenje, uključujući i komentare na nacрте zakona i druge finansijske propise. Pritom administrativne vlasti snose isključivu odgovornost za prihvatanje ili odbacivanje takvih ekspertnih mišljenja pri čemu se ne smiju anticipirati budući nalazi revizije vrhovne revizijske institucije i niti utjecati na efektivnost njene revizije. Slijedom navedenog, Ured za reviziju se slaže s predloženim tekstom Zakona koji se odnosi na nadležnost Ureda za reviziju po pitanju revizije finansijskog poslovanja, koja se vrši prema godišnjim planovima revizije. Ujedno podsjeća da je u ranijim godinama izvršio finansijsku reviziju federalnih ustanova socijalne zaštite (Zavod Pazarić, Zavod Drin, Zavod Bakovići i Ustanova Ljubuški) u kojima je konstatirana neujednačenost u vođenju poslovnih knjiga i finansijskom izvještavanju. Imajući u vidu nalaze u revizorskim izvještajima i važnost problematike koju reguliše Nacrt Zakona o ustanovama socijalne zaštite</p>	<p>Predlagač je primio na znanje predmetno mišljenje koje nije zahtijevalo značajnije intervencije u propisu, te je uvažio prijedlog da se ovim zakonom jasnije definiše vođenje poslovnih knjiga i okvir finansijskog izvještavanja za federalne ustanove socijalne zaštite. S tim u vezi, u skladu s mišljenjem Federalnog ministarstva finansija, broj: 06-02-4-2651-1/22 od 26. aprila 2022. godine, izvršena je dopuna člana 69. na način da je stavom (4) utvrđeno da federalne ustanove socijalne zaštite vode finansijsko poslovanje, odnosno finansijsko izvještavanje i poslovne knjige po analitičkom kontnom planu za budžet i budžetske korisnike Federacije.</p>

Federacije BiH, te s ciljem otklanjanja nedoumica i ujednačavanja finansijskog izvještavanja ovih ustanova, Ured za reviziju ukazuje na činjenice koje je konstatirao tokom obavljanja finansijskih revizija federalnih ustanova socijalne zaštite.

Federalne ustanove socijalne zaštite osnovane su kao javne ustanove (ne kao fondacije ili udruženja) u vlasništvu Federacije i imaju svojstvo pravnog lica. Od četiri revidirane ustanove, njih tri poslovne knjige vode po kontnom okviru za privredna društva i u skladu s time sačinjavaju svoje finansijske izvještaje, dok je jedna ustanova poslovne knjige vodila po kontnom okviru za udruženja i u skladu s time sačinjavala svoje finansijske izvještaje. Upravni odbor ove potonje ustanove je, nakon obavljene revizije, donijelo akt o promjeni kontnog okvira i primjeni kontnog okvira za privredna društva od 2020. godine. Slijedom navedenog, Ured za reviziju ističe da Nacrtom Zakona nije definiran okvir finansijskog izvještavanja za federalne ustanove socijalne zaštite. Međutim, članom 69. Nacrta Zakona, kojim se reguliše finansijsko poslovanje federalnih ustanova socijalne zaštite, definira se, između ostalog, i postupanje s ostvarenim viškom prihoda nad rashodima, odnosno viškom rashoda nad приходima, pa je tako u stavu (5) ovoga člana utvrđeno da "višak rashoda nad приходima federalne ustanove socijalne zaštite pokrivaju neraspoređenom dobiti iz prethodnog razdoblja, mjerama štednje ili obezbjeđenjem dodatnih izvora prihoda". Imajući u vidu navedeno, Ured za reviziju skreće pozornost na to da se termini "višak prihoda nad rashodima" i "višak rashoda nad приходima" u poslovnoj praksi vežu za budžetske korisnike koji knjigovodstvo vode po kontnom planu za budžet i budžetske korisnike, kao i na to da se u Nacrtu Zakona istovremeno koristi različita terminologija za istu kategoriju ("višak prihoda nad rashodima" / "dobit"). S tim u vezi, ove ustanove nisu osnovane radi ostvarivanja dobiti, te se djelimično oslanjaju na javno finansiranje. Također, data im je mogućnost da, pored bavljenja osnovnom djelatnošću, odnosno pružanja usluga zbog kojih su osnovane, pružaju i druge usluge shodno uslovima za pružanje drugih socijalnih usluga, kao i da se bave dopunskom privrednom i drugim djelatnostima (proizvodnja i prodaja hrane na vlastitim farmama, proizvodnja i prodaja određenih proizvoda u vlastitim radionicama i drugo). Imajući u vidu navedeno, a kako bi se izbjegle nedoumice u vezi s knjigovodstvom i finansijskim izvještavanjem federalnih ustanova socijalne zaštite, Ured za reviziju smatra da bi u postojećem Nacrtu Zakona trebalo jasnije definirati vođenje poslovnih knjiga i okvir finansijskog izvještavanja za ove ustanove.

Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke: Akt broj: 03-34-1164-1/22 od 14. aprila 2022. godine

Sadržaj mišljenja/prijedloga/komentara	Stav Predlagača Zakona
U pogledu Nacrta Zakona o ustanovama socijalne zaštite Federacije Bosne i Hercegovine, Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke ističe da je, s aspekta svojih nadležnosti, saglasno s predmetnim propisom.	Predlagač je primio na znanje predmetno mišljenje koje nije zahtijevalo dalje intervencije u propisu.

Federalna uprava za inspeksijske poslove Sarajevo: Akt broj: 01-02-3-01899/2022 od 11. aprila 2022. godine

Sadržaj mišljenja/prijedloga/komentara	Stav Predlagača Zakona
U pogledu sadržaja Zakona Federalna uprava za inspeksijske poslove ističe da je posebnu pažnju obratila na odredbe Zakona koje regulišu sljedeća pitanja: sadržaj inspeksijskog nadzora (član 77.), nadležna tijela inspeksijskog nadzora (član 78.), inspeksijske nadležnosti (član 79.), inspeksijske mjere (član 80.); usmeno rješenje (član 81.), pokretanje odgovarajućeg postupka (član 82.), te prekršajne odredbe utvrđene čl. 83-84. Zakona. Opšte zapažanje Federalne uprave za inspeksijske poslove je da je ovo pomak u odnosu na do sada uobičajene načine regulisanja	Predlagač je primio na znanje predmetnu konstataciju koja nije zahtijevala dalje intervencije u propisu.

<p>odredbi o inspekcijskom nadzoru, posebno kada je u pitanju preciziranje vrste i nivoa inspekcijskog tijela koje će vršiti nadzor nad primjenom ovog propisa. Međutim, utvrđene su i određene manjkavosti i nejasnoće kod predloženih odredbi koje preciziraju nadležnosti inspekcija utvrđenih za vršenje nadzora, kao i kod utvrđivanja inspekcijskih mjera koje zakonodavac utvrđuje ovim Zakonom, te kod preciziranja prekršajnih odredbi. U tom su pogledu date određene sugestije i komentari prikazani u tekstu koji slijedi.</p>	
<p>Član 77. Zakona koji se odnosi na sadržaj inspekcijskog nadzora je korektan.</p>	<p>Predlagač je primio na znanje predmetnu konstataciju koja nije zahtijevala dalje intervencije u propisu.</p>
<p>Član 78. Zakona koji definira nadležna tijela inspekcijskog nadzora je korektan.</p>	<p>Predlagač je primio na znanje predmetnu konstataciju koja nije zahtijevala dalje intervencije u propisu.</p>
<p>Član 79. koji se odnosi na inspekcijske nadležnosti sadrži odredbe koje su prilično općenite i nedovoljno precizne. Primjerice, inspektor ne može pratiti i proučavati obavljanje osnovne i dopunske djelatnosti federalnih ustanova socijalne zaštite, nego vršiti nadzor nad primjenom te norme. Također, neke od odredbi su suvišne, te ih treba brisati jer su to nadležnosti koje su već utvrđene drugim relevantnim propisima. Primjerice, nadzor nad zakonitošću rada federalnih ustanova socijalne zaštite i stručnih radnika u obavljanju njihove registrovane djelatnosti treba izbaciti iz teksta, jer to jest ono što inspektor radi. Suvišna je i odredba kojom se utvrđuje nadzor nad provođenjem zakonom propisane obaveze donošenja internih akata, kao i nad njihovom usklađenošću s relevantnim propisima jer je to suštinska nadležnost inspekcije rada. Na koncu, potrebno je precizirati i preformulisati odredbu prema kojoj nadležni inspektori razmatraju podneske pravnih i fizičkih lica koja se odnose na nadzor iz utvrđene nadležnosti i o poduzetim radnjama pismeno obavještavaju podnosioca.</p>	<p>Primjedba je djelimično uvažena, te je predmetna odredba formulisana na sljedeći način:</p> <p>“(1) Pored poslova utvrđenih Zakonom o inspekcijama Federacije Bosne i Hercegovine, federalni i kantonalni inspektori iz člana 78. ovoga zakona (u daljem tekstu: nadležni federalni i kantonalni inspektori) obavljaju i sljedeće poslove:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) vrše nadzor nad obavljanjem osnovne i dopunske djelatnosti za koju su federalne ustanove socijalne zaštite registrovane i poduzimaju mjere za njeno kvalitetno obavljanje; b) nadziru zakonitost rada federalnih ustanova socijalne zaštite i stručnih radnika u obavljanju njihove registrovane djelatnosti; c) nadziru provođenje zakonom utvrđene obaveze donošenja internih akata, kao i njihovu usklađenost s relevantnim propisima; d) vrše nadzor nad pravovremenim donošenjem programa rada i finansijskih planova, kao i nad pravovremenim izvještavanjem osnivača i Vlade Federacije o radu i finansijskom poslovanju; e) razmatraju podneske pravnih i fizičkih lica kojima se zahtijeva nadzor nad federalnim ustanovama socijalne zaštite, te na osnovu njihove opravdanosti i utemeljenosti poduzimaju adekvatne radnje o čemu pismeno obavještavaju podnosioca; f) poduzimaju preventivne aktivnosti u cilju sprečavanja nastupanja štetnih posljedica zbog nedostatka i nepravilnosti u provođenju ovoga zakona i propisa donijetih na osnovu njega”.
<p>Član 80. kojim su utvrđene inspekcijske mjere u cijelosti bi se morao preformulisati. Naime, predmetnim su članom taksativno pobrojane inspekcijske mjere od tačke a) do tačke h) koje su općenite i koje bi trebale biti dovedene u vezu s konkretnom odredbom Zakona jer, na način kako su utvrđene, nisu dovoljno precizne. Primjerice, inspekcijska mjera “ne ispunjavaju propisane uslove u pogledu prostora, opreme i kadra” mora se dopuniti formulacijom “kako je to utvrđeno u članu 22. stav (5) Zakona” ili “Pravilnikom o uslovima u pogledu prostora, opreme i kadra za čuvanje i primjenu lijekova koji se upotrebljavaju u federalnim ustanovama socijalne zaštite” ili “kako je to utvrđeno članom 8. stav (4) Zakona” i slično. Ili inspekcijska mjera “ne osiguraju kvalitetnu i potpunu uslugu koju pružaju” treba se dopuniti tekstem “kako je to utvrđeno članom (navesti član Zakona koji precizno utvrđuje način pružanja kvalitetne i potpune usluge)”.</p>	<p>Prijedlog je djelimično prihvaćen na način da su pojedine odredbe jasnije precizirane pri čemu iste iz nomotehničkih razloga nije bilo moguće dovesti u preciznu korelaciju s konkretnim članovima iz razloga što neka pitanja tek trebaju biti regulisana podzakonskim aktima ili su već uređena nekim drugim propisima. Unatoč navedenom, Predlagač ipak smatra da su predmetne norme dovoljno precizne i da postupajućem inspektoru ostavljaju dovoljno prostora za poduzimanje adekvatnih mjera.</p>
<p>Član 81. kojim se utvrđuje institut izdavanja usmenog rješenja u suprotnosti je sa Zakonom o inspekcijama Federacije BiH. Naime, stavom (5) člana 81. Zakona utvrđen je rok o osam dana za izradu pismenog otpiravka rješenja usmeno izrečene mjere na zapisnik o obavljenom inspekcijskom nadzoru, što je u suprotnosti s odredbom člana 124. Zakona o inspekcijama</p>	<p>Primjedba je uvažena, te je predmetni član usklađen s odredbama Zakona o inspekcijama Federacije BiH.</p>

<p>Federacije BiH gdje je utvrđen rok od tri dana od dana usmeno naložene upravne mjere.</p>	
<p>Član 82. kojim se uređuje pitanje pokretanja odgovarajućeg postupka u suprotnosti je sa Zakonom o prekršajima Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj: 63/14) koji ne reguliše rok u kojem se ima pokrenuti prekršajni postupak, nego samo utvrđuje zastarne rokove za pokretanje i vođenje prekršajnog postupka, kako je to utvrđeno članom 50. navedenog Zakona.</p>	<p>Prijedlog nije prihvaćen iz razloga što bi se ukidanjem roka za postupanje omogućila zlouporaba instituta zastare. Imajući u vidu činjenicu da je ovo <i>lex specialis</i>, Predlagač smatra da postoji osnov za predlaganje drugačijih ili jasnijih zakonskih rješenja u pogledu predmetne materije.</p>
<p>Članovi 83-84. Zakona koji se odnosne na prekršajne odredbe, odnosno novčane kazne za federalnu ustanovu socijalne zaštite, moraju se preformulisati. Naime, kod preciziranja prekršaja po kojemu inspektor ima pokrenuti prekršajni postupak, mora se točno navesti član u Zakonu čija povreda ima obilježje prekršaja. Primjerice odredba: "Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj federalnu ustanovu socijalne zaštite ukoliko bude obavljala delatnost suprotno odredbama ovog zakona, odnosno protivno rješenju o ispunjavanju uslova za obavljanje osnovne ili dopunske djelatnosti" nije dovoljno precizna imajući u vidu da je formulacija "suprotno odredbama ovog zakona" previše općenita, te bi je trebalo povezati s konkretnim članom Zakona kojim je to utvrđeno. Dakle, sve bi alineje u dijelu Zakona koji utvrđuje prekršajne odredbe trebalo dopuniti konkretnim članom iz Zakona. Kao svojevrсни vodič načina na koji bi ovo pitanje trebalo urediti Federalna uprava za inspekcijske poslove sugerira konsultovanje zakonskih rješenja sadržanih u kaznenim odredbama Zakona o unutrašnjoj trgovini Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 40/10 i 79/17).</p>	<p>Prijedlog je uvažen, te su predmetne odredbe formulisane na predloženi način.</p>

VII. ZAKLJUČAK

Relevantnost i opravdanost donošenja Zakona je neupitna, budući da trenutna zakonska rješenja ne prate osnovna načela procesa deinstitucionalizacije utemeljene na zaštiti osnovnih ljudskih prava i najboljeg interesa osoba kojima je potreban ovakav vid zbrinjavanja. Također, postojeći pravni okviri se ne podudaraju sa strateškim opredjeljenjem zakonodavne i izvršne vlasti u Federaciji da nastavi sa svojim javnim angažmanom na povećanju kvaliteta života djece, osoba s invaliditetom i starih osoba, te da kroz dosljednu provođenje procesa deinstitucionalizacije i transformacije ustanova socijalne zaštite osigura uslove za pružanje podrške korisnicima kojima je ista neophodna i implementira međunarodno utemeljeno pravo prema kojemu svaka osoba ima pravo na život dostojan čovjeka. Osim toga, ovaj zakon ujedno predstavlja i odgovor na potrebu za sistemskim promjenama koje je neophodno provesti u oblasti tradicionalnog načina institucionalne brige o korisnicima. Stoga Zakon predstavlja odgovarajući pravni instrument pomoću kojega je jedino moguće realizirati osnovne ciljeve predloženog propisa i razvijati efikasan i održiv sistem zaštite i podrške licima zbrinutim u federalne ustanove socijalne zaštite.